

ВЫДАЕЦЦА 3 9 ЖНІЎНЯ 1917 г.

8 кастрычніка 2011 г.
СУБОТА

№ 193 (27057)

Кошт 800 рублёў

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Фота БЕЛТА.

Аляксандр ЛУКАШЭНКА:

«БЕЛАРУСЬ НЕ ХАВАЕ ПРАБЛЕМ, А ВЫРАШАЕ ІХ»

за мінулы перыяд вырас да ўзроўню мінулага, даволі паспяховага, года прыкладна на 10 працэнтаў. Акрамя таго, у рэспубліцы адзначаецца дэфіцыт рабочай сілы.

«У сувязі з праблемамі на валютным рынку і рэзкай дэвальвацыяй нацыянальнай валюты я таксама пеплам галаву не пасыпаю і сваім падначаленым гэта раю не рабіць», — заявіў Прэзідэнт, растлумачыўшы, што гэтая сітуацыя была выклікана няхваткай замежнай валюты. У якасці адной з прычын такой няхваткі ён назваў ажыятаж на аўтамабільным рынку, звязаны з павышэннем мытных пошлін. На гэтыя мэты з Беларусі было вывезена амаль \$3 млрд. «Гэта тыя тры мільярдны, якіх нам, дарэчы, і не хапіла», — заўважыў беларускі лідар.

«Але нам і «дапамаглі», вядома, вельмі моцна, у тым ліку і расійскія СМІ, і некаторыя чыноўнікі, якіх сёння ўжо няма, якія стварылі вакол Беларусі ажыятаж. А вы ведаеце, што такое чуткі для нацыянальнай валюты», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

Да таго ж за апошнія пяць гадоў рэзка выраслі цэны на энэрганосбіты, якія Беларусь за валюту набывае ў Расіі. І гэта нягледзячы на тое, што наша эканоміка забяспечвае работу прадпрыемстваў Расіі, дзе працуе 15 млн чалавек.

Аднак сёння мы маем станоўчыя тэндэнцыі ў знешнім гандлі. За апошнія месяцы станоўчае сальда склала больш за 300 млн долараў.

Па сутнасці — парадокс! Нармальна развіваецца эканоміка, сельская гаспадарка, мы больш зарабілі валюты, але яе не хапіла... Па вышэйназва-

ных прычынах. Сёння, паводле слоў Аляксандра Лукашэнка, Расія выкавае разуменне гэтых праблем.

ПРА АДНОСІНЫ З КІРАЎНІЦТВАМ РАСІІ

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка заявіў аб адсутнасці міжасобасных праблем у адносінах з кіраўніцтвам Расіі.

«Бывалі моманты, калі неадзначна складаліся нашы адносіны, — прызнаў беларускі лідар. — Але, паверце, гэта не таму, што ў Лукашэнка — дрэнны характар. Лукашэнка — Прэзідэнт, ён адказвае за канкрэтную краіну, за мільёны людзей, якія тут жывуць, і за расійскіх нашых братоў, якім неаб'якавая Беларусь».

СТАР. 2

Фота БЕЛТА.

У цяперашнім, дзявятым па ліку, прэс-туры, узяло ўдзел 86 журналістаў з чатырох дзясяткаў суб'ектаў Расійскай Федэрацыі. Яны прадстаўляюць 74 СМІ, 17 з якіх федэральныя. Прэс-канферэнцыя беларускага лідара стала завяршальным пунктам у насьцяганай праграме наведвання аб'ектаў прамысловасці, сельскай гаспадаркі, сацыяльнай сферы і абароны Гомельскай і Мінскай абласцей.

РАСІЙСКІЯ журналісты, якія ўзялі ўдзел у чарговым буйным прэс-туры ў Беларусі, убачылі рэальную краіну, рэальных людзей, рэальнае жыццё.

«Для сустрэчы з вамі мы не ўпрыгожвалі рэчаіснасць і не будавалі нейкія «пацёмкінскія вёскі». У Беларусі гэта не прынята», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка, распачынаючы прэс-канферэнцыю. Натуральна, у нас ёсць усё: і поспехі, і няўдачы, і станоўчыя прыклады, і нявырашаныя пытанні. Галоўнай задачай было паказаць расійскім журналістам Беларусь такой, як яна ёсць на самой справе, і каб яны расказалі пра нашу краіну ў братняй Расіі. Паводле слоў Прэзідэнта, патрэба ў гэтым ёсць. Ідзе час, але праблема аб'ектыўнага інфармавання расійскай грамадскасці аб сітуацыі ў саюзнай Беларусі актуальнасці не губляе.

«Я, як і ўсе беларусы, пастаянна гляджу вашы асноўныя тэлеканалы, чытаю газеты, інтэрнэт-выданні. Аднак не перастаю здзіўляцца таму, як жа ўсё можна перакруціць, сказіць. Навошта гэта трэба?» — задаецца

пытаннем беларускі лідар. Калі верыць усяму, то складваецца ўражанне, што крызіс вось-вось знішчыць нашу дзяржаву, што беларусы ледзь не выміраюць... Аляксандр Лукашэнка пацікавіўся думкамі з гэтай нагоды расійскіх журналістаў, якія маглі ўсё пабачыць на ўласныя вочы.

Прэзідэнт падкрэсліў, што Беларусь не хвае праблем, а вырашае іх. Мы маем станоўчыя тэндэнцыі ў эканоміцы і рэзервы, каб захаваць гэтую дынаміку. Правільнасць курсу ў пераадоленні крызісных з'яў пацвярджаюць і сур'ёзныя замежныя эксперты.

Падчас прэс-канферэнцыі, якая доўжылася больш за чатыры гадзіны, беларускі лідар адказаў больш як на 30 пытанняў.

ПРА КРЫЗІС

У Беларусі няма ўсеагульнага эканамічнага крызісу, а ёсць толькі некаторыя праблемы на валютным рынку.

«Крызіс — гэта калі абвальваецца ўсё, і эканоміка перш за ўсё. Калі ў людзей няма працы і няма зарплат», — адзначыў Прэзідэнт. ВУП Беларусі

Уначы замаразкі да мінус 4

Сёння на працягу дня на ўсёй тэрыторыі краіны чакаюцца дажджы, а ў Мінскай і Віцебскай абласцях дажджы даволі моцныя, паведаміла рэдакцыя спецыяліст Рэспубліканскага гідраметцэнтра Мінпрыроды **Вольга ФЯДОТАВА**. Істотна пахладае, бо ўдзень будзе толькі 6—13 цяпла.

У нядзелю ўначы 1—7, на тарфяніках Палесся замаразкі да 0 — мінус 3 градусаў, удзень — 7—13 цяпла. Халадна будзе і ў першай палове наступнага тыдня. Тэмпература паветра раніцай у панядзелак 1—6 цяпла, аднак амаль паўсюдна на глебе і месцамі ў паветры ўначы замаразкі да мінус 4 градусаў. Максимальная тэмпература ўдзень 7—14 цяпла, магчымы кароткачасовы дождж. Такое халаднае надвор'е можа пратрымацца на працягу ўсяго наступнага тыдня.

Сяргей КУРКАЧ.

Мінгарвыканкам прапануе павысіць кошт праезду ў грамадскім транспарце сталіцы да Br1,2 тыс.

«Мінгарвыканкам накіраваў у Міністэрства эканомікі прапанову аб павелічэнні кошту праезду ў грамадскім транспарце сталіцы да Br1,2 тыс.», — расказалі ў гарвыканкаме.

Калі Мінэканомікі ўзгодніць новы тарыф на гарадскія перавозкі пасажыраў у камунальным пасажырскім транспарце сталіцы, будзе прынята адпаведнае рашэнне мэр'я. Суткі даюцца на інфармаванне насельніцтва ў СМІ. У першую чаргу Мінэканомікі запрашае разлікі транспартных арганізацый: кошт адной паездкі пры 100 працэнтах акупнасці, пры 70 працэнтах акупнасці, 50 працэнтах акупнасці. Пры гэтым Мінэканомікі прымае рашэнне аб павышэнні тарыфаў з улікам плацежаздольнасці насельніцтва. Паводле звестак ТКУП «Мінсктранс», цяпер сабекошт адной паездкі ў грамадскім транспарце Мінска складае амаль Br2,5 тыс. Пры дзейных тарыфах насельніцтва аплачвае амаль 45 працэнтаў гэтага кошту, астатнюю частку — гарадскі бюджэт.

БЕЛТА.

Фота Анастасія КІПЕШЧУКА.

ЖУРАВІНАВЫЯ ГРОШЫ

СТАР. 9

КОБРИНСКИЙ РАЙИСПОЛКОМ БРЕСТСКОЙ ОБЛАСТИ

извещает о проведении 28.10.2011 г. в 11.00 (г. Кобрин, ул. Суворова, 25, каб. 302)

КОНКУРСА

по передаче в аренду для организации промышленного и платного любительского рыболовства водохранилище «Днепробугское».

Водохранилище расположено в 3 км севернее пос. Ореховский, площадь 147 га, тип — лещево-щучье-плотвичные.

Срок аренды — 10 (десять) лет.

Победитель торгов обязан возместить затраты по публикации объявления.

Для участия в конкурсе до 28.10.2011 года необходимо представить:

- заявление;
- проект договора аренды рыболовных угодий;
- копию карты-схемы;
- биолого-экономическое обоснование или рыбоводно-биологическое обоснование, имеющее положительное заключение государственной экологической экспертизы.

Заявки на участие в конкурсе принимаются запечатанные в отдельном конверте в рабочие дни до 16.00 по 27.10.2011 года по адресу: 225306, г. Кобрин, ул. Суворова, 25, каб. 412.

Более подробную информацию о проведении конкурса можно получить по телефону: (8 01642) 2 29 58.

УНП 200042468

ISSN 1990 - 763X

Курсы замесных валют, устаноўлення НБ РБ з 08.10.2011 г. (для б/н разлікаў)		Курсы замесных валют для безналічных разлікаў Цэнтрабанка Рэ	
1 долар ЗША.....	5 758,00	1 чэшская крона.....	312,86
1 еўра.....	7 749,12	1 польскі злоты.....	1769,49
1 латвійскі лат.....	10 924,96	1 расійскі рубель.....	178,82
1 літоўскі літ.....	2 242,39	1 украінская грыўня.....	719,84
		USD.....	32,2005
		10 UAH.....	40,2531
		10000 BYR.....	55,9231
		EUR.....	43,2614

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)
«Калі я бачу, што нешта складваецца не так, як абяцана, я на гэта рэагую, — дадаў Прэзідэнт. — Можа, я дзесьці памыляўся, я ж таксама чалавек. Але час паказвае, што я ўсё ж такі меў рацыю».

«Калі і былі нейкія непаразуменні нашай палітыкі, то яны на сённяшні дзень знятыя», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

«Мы павінны паважаць адзін аднаго, ні ў якім разе не павінны адзін на аднаго наскакваць, збіваць і да таго падобнае, — лічыць Аляксандр Лукашэнка. — Асаблівасць нашых адносін з расійскім кіраўніцтвам заключаецца ў тым, што мы, як ніхто іншы, адкрыта, сумленна і прама крытыкуем адзін аднаго, выказваем сваё меркаванне, не хаваем за дыпламатычныя фармулёўкі нашы настроі, высновы і гэтак далей. Гэта дарагога каштуе».

«Мы прайшлі вельмі вялікі шлях і змагло захаваць усё тое добрае, што засталосё нам ад Савецкага Саюза, — падкрэсліў беларускі лідар. — Гэта сведчыць пра адкрытасць і блізкасць партнёраў».

ПРА АЭП

Для ўдзельнікаў АЭП патрэбны роўныя ўмовы гаспадарання, а не паніжальныя інтэграцыйныя каэфіцыенты.

«Беларусь першая вырашыла ўсе праблемы, звязаныя з фарміраваннем Мытнага саюза, Адзінай эканамічнай прасторы (Расія і Казахстан ад нас адсталі і былі вымушаны гэта прызнаць), — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. — Тады Уладзімір Уладзіміравіч Пуцін сказаў на нейкай канферэнцыі, што Лукашэнка і Беларусь з’яўляюцца актыўнымі прыхільнікамі Расійскай Федэрацыі і інтэграцыі, якую праводзіць у тым ліку і РФ».

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што на сустрэчы ў Сочы з Прэзідэнтам Расіі Дзмітрыем Мядзведзевым ён падкрэсліў: «Нам не патрэбны ніякія паніжальныя інтэграцыйныя каэфіцыенты, пра якія прэм’ер Расіі сказаў, — мы дамовіліся аб Адзінай эканамічнай прасторы, мы не пабаяліся, пайшлі на тых умовах, якія сфармулявалі сумесна, таму хочам, каб на гэтых умовах і працавалі: калі свабода для Расіі і грамадзян Расіі ў Беларусі, то такая ж свабода павінна быць у Расіі для грамадзян Беларусі».

Кіраўнік дзяржавы рэзюмаваў, што Беларусь адданая адзінству і інтэграцыі — гэта палітыка захоўваецца на працягу ўсёй найноўшай гісторыі краіны.

ПРА САЮЗНУЮ ДЗЯРЖАВУ БЕЛАРУСІ І РАСІІ

Адказваючы на пытанне пра тое, ці не адыдзе ў цень Саюзная дзяржава на фоне стварэння Адзінай эканамічнай прасторы і ў перспектыве Еўразійскага саюза, Аляксандр Лукашэнка сказаў: «Такога не павінна здарыцца».

Аднак ён адзначыў, што працэсы інтэграцыі ў рамках Саюзнай дзяржавы запаволіліся, але прычына не ў Беларусі. «Не трэба стрэлы кідаць у Беларусь, што беларусы вінаваты ў запаволенні. У іншым трэба шукаць гэтыя прычыны. Але тое, што мы цяпер узварушылі гэтую арганізацыю, што мы ў лістападзе вернемся да пасяджэння Вышэйшага дзяржаўнага савета, гэта шмат пра што сведчыць», — сказаў беларускі лідар.

Аляксандр Лукашэнка лічыць недапушчальным загубіць праект Саюзнай дзяржавы. «І АДКБ, і ЕўрАзЭС з’явіліся толькі дзякуючы таму, што быў працэс стварэння Саюзнай дзяржавы. Гэта быў мацнейшы штуршок», — падкрэсліў Прэзідэнт Беларусі, адзначаўшы, што ў гэтым падыходзе з ім салідарнае і кіраўніцтва Расіі.

«Я не вораг гэтай інтэграцыі і не магу быць ворагам, таму што я калісьці яе па ўсіх напрамках ініцыяваў. Я заўсёды адчуваў падтрымку з боку кіраўніцтва Расіі», — дадаў беларускі лідар.

Беларусь не ініцыявала сыход Паўла Барадзіна з пасады дзяржсакратара Саюзнай дзяржавы.

«Мы не ініцыявалі гэты працэс. Гэта вельмі вопытны палітык, вельмі разумны чалавек, і не трэба засмучацца і думаць, што Барадзіну не знойдзеца працы. Страціць такога чалавека ні Расія, ні Беларусь не можа. Ён заўсёды знойдзе працу. Калі не ў вас, дык мы яго з задавальненнем возьмем на работу», — падкрэсліў Прэзідэнт Беларусі.

Паводле слоў Аляксандра Лукашэнкі, і ў Беларусі, і ў Расіі да Паўла Барадзіна вельмі добра ставяцца.

Разам з тым кіраўнік беларускай дзяржавы адзначыў: «Расійская Федэрацыя рэкамендуе іншага чалавека на гэтую пасаду. Гэта іх права».

«БЕЛАРУСЬ НЕ ХАВАЕ ПРАБЛЕМ,

ПРА СУПРАЦОЎНІЦТВА Ў ВАЕННАЙ СФЕРЫ

Аляксандр Лукашэнка назваў «іх справай» рэакцыю заходніх краін на беларуска-расійскія ваенныя вучэнні.

Адказваючы на пытанне пра тое, ці не з’яўляецца праведзенае нядаўна на расійскіх палігонах Гарахавецкі і Ашук сумеснае беларуска-расійскае вучэнне «Шчыт Саюза-2011» адказам заходнім краінам на спробы аказаць ціск на Беларусь, у прыватнасці, з-за падзей 19 снежня 2010 года, Аляксандр Лукашэнка растлумачыў, што рашэнне аб правядзенні гэтага вучэння было прынята два гады таму. «У нас склалася такая практыка: на картах адзін раз у год праводзіць вучэнні, а праз два гады праводзім маштабныя вучэнні на тэрыторыі Беларусі і Расіі», — дадаў ён.

«Як на гэта будучь рэагаваць нашы партнёры — гэта іх справа. Але мы ўдасканальваем свае Узброеныя Сілы, таму што ведаем, што тая краіна, якая не корміць сваіх салдат, будзе карміць чужых. Мы гэта добра разумеем. А яны няхай думаюць», — сказаў беларускі лідар.

АБ ПРывАТЫЗАЦЫІ «БЛАКІТНЫХ ФІШАК»

Прыватызацыя дзяржпрадпрыемстваў у Беларусі не забаронена, але гэта павінна адбывацца на выгадных умовах, падкрэсліў Прэзідэнт.

«Мы не лічылі, колькі мы можам атрымаць, калі прададзім усю краіну. Напэўна, нямала мільярдаў долараў. Але перад намі такая мэта не стаіць, — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. — У нас прыватызацыя не забаронена. Прыватызацыя можна любое прадпрыемства, але ў нас кропкавая прыватызацыя». Пры гэтым кіраўнік дзяржавы адзначыў, што ўмовы прыватызацыі дзяржпрадпрыемстваў у Беларусі даўно вызначаны, ёсць план прыватызацыі 244 прадпрыемстваў.

Як далажылі Прэзідэнту, 22 прадпрыемствы з гэтага спісу ўжо прададзены на аўкціёнах, большасць з іх купілі расіяне. Сёлета на тэрмі будзе выстаўлена 180 прадпрыемстваў. «Прыходзьце», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка пацвердзіў дасягненне дамоўленасцяў з «Газпрамам» аб продажы 50 працэнтаў акцый «Белтрансгаз» пры ўмове транзіту газу праз Беларусь.

Пры гэтым Прэзідэнт падкрэсліў, што ў якасці ўмовы продажу 50 працэнтаў акцый «Белтрансгаз» беларускі бок называе патрабаванне аб прапампоўцы расійскага газу праз тэрыторыю Беларусі. «Ну што, я прадам трубу, а вы не будзеце па ёй пампаваць газ на Захад, будзеце па «Паўночным патоку»? Дык які сэнс мне прадаваць яе? — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. — Таму мы гаворым «Газпраму» так: мы вам гэтую трубу прададзім, але з умовай, што яна будзе задзейнічана, што вы яе не перакрыеце, не закрываеце. Гэта таксама нашы даходы».

Прэзідэнт таксама дадаў: «Там працуюць нашы людзі, прыкладна 10 тыс. чалавек. «Белтрансгаз» — гэта вялікая арганізацыя. Я павінен гарантаваць нармальнае функцыянаванне гэтай кампаніі? Павінен!»

Каментуючы ацэнкі беларускай эканомікі з боку розных рэйтынгавых агенцтваў, у тым ліку Standard & Poor’s, Прэзідэнт адзначыў: «Не іх справа нам даваць рэкамендацыі. Мы самі са сваімі рэформамі разбяромся. Гэта адна і тая ж кантора, з адной і той жа банды, якая хацела б, каб мы парэзалі на кавалкі краіну і танней камусьці аддалі».

«Рэформы пад іх праводзіць мы не будзем. Пад рэформамі разумоўце адно: парэзаць на кавалкі і аддаць бясплатна. Мы да такіх рэформаў, прынамсі, не гатовыя. Нічога рэзаць не будзем і бясплатна аддаваць не будзем. Будзе аўкціён — прыходзьце купляйце», — сказаў беларускі лідар.

ПРА ЯКАСНЫЯ ПРАДУКТЫ ХАРЧАВАННЯ

«Каб не мець праблем, набывайце беларускае!» — параіў расіянам Аляксандр Лукашэнка.

У прыватнасці, адзін з журналістаў адзначыў, што ў Расіі сутыкнуліся з праблемай, калі буйныя гандлёвыя сеткі ў пагоні за нажывай выкладваюць на паліцы недабраяксыя прадукты харчавання.

Паводле слоў Прэзідэнта, якасць прадуктаў харчавання, лекаў, адзення з’яўляецца пытаннем бяспекі грамадзян. «Натуральнае заўсёды будзе ў цане. І мы строга павялі такую палітыку», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

Ён адзначыў, што беларускія прадукты харчавання карыстаюцца вялікім попытам у Расіі. «Як толькі беларускія прадукты харчавання з’яўляюцца, яны знікаюць за адну гадзіну. Іх раскупляюць не таму, што яны толькі таннейшыя. Таннага ў Расіі хапае. Але яны натуральныя. І мы ніколі з гэтым пытаннем не жартуем. Мы гэтаму ўдзяляем вялікую ўвагу», — заявіў беларускі лідар.

Пры гэтым ён заўважыў, што, як і ўсюды, часам на паліцах магазінаў выяўляюць пратэрмінаваны тавар. «Але праблемы, што нешта няякаснае, з парушэннем нормаў бяспекі, стандартаў, — такога няма», — дадаў Аляксандр Лукашэнка.

АБ ПРАЦОЎНЫХ МІГРАНТАХ

У Беларусі няма праблем з гастрабайтарамі.

«У нас няма такой праблемы, яна не крычыць», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

У якасці прыкладу Прэзідэнт назваў праект з кітайскімі кампаніямі ў сферы нерухомай маёмасці. «Кітайцы ў Беларусі будучь будаваць цэлы квартал, жылыя дамы. І мы хочам пераняць у іх вопыт, калі яны з зямлі здабываюць ваду, выкарыстоўваюць цяпло вады і абаграваюць ім памяшканні. Узнікла пытанне: хто будзе працаваць? У спісе — 50 кітайцаў. Калі ласка, прыезджайце, усім астатнім вас забяспечым», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Адначыўшы, што пытанне прыцягнення замежнай рабочай сілы знаходзіцца на кантролі Прэзідэнта і мясцовых органаў улады, ён падкрэсліў, што ў Беларусі ў гэтай сферы наведзены парадак. «У нас няма гэтай «разбэшчанасці». Прыехаў, адпрацаваў — дзякуй, вось табе грошы, паехаў», — сказаў кіраўнік дзяржавы і дадаў, што тыя, хто прыязджаюць у Беларусь, ведаюць, чым тут будучь займацца.

Паводле яго слоў, Беларусь не адчувае вялікага прытоку замежнай рабочай сілы. «Няма праблемы, каб нехта прыехаў і дзесьці ў падвале жыў па 20-30 чалавек», — заўважыў Аляксандр Лукашэнка.

Ён таксама дадаў, што ў рэспубліку прыязджаюць пераважна будаўнікі і прыязджаюць арганізавана для работы на канкрэтных аб’ектах, якія, як правіла, фінансуюцца той жа краінай.

ПРА «ПАЛІТЗНЯВОЛЕННЫХ»

Прэзідэнт Беларусі не выключае магчымасці вызвалення астатніх асуджаных за ўдзел у масавых беспарадках у Мінску 19 снежня 2010 года.

Што датычыцца патрабаванняў аб вызваленні так званых «палітзняволеных», кіраўнік дзяржавы адзначыў, што «ў Беларусі няма «палітычных» артыкулаў». «Але гэта ідэалагічна абягрываецца. Там, напэўна, 2 ці 3 чалавекі засталіся ўсяго з ліку асуджаных за ўдзел у масавых беспарадках 19 снежня ў Мінску. Але яны не хочуць выходзіць на свабоду, хочуць быць у турме, быць «героямі», — адзначыў Прэзідэнт.

«Захоцучь выйсці — мы разгледзім іх заявы, нам яны там не патрэбны. Яны і ім (на Захадзе) ужо не патрэбны…» — заявіў Аляксандр Лукашэнка.

Прэзідэнт Беларусі не лічыць палітвязнямі асуджаных за беспарадкі ў снежні. «Якія палітвязні? Яны асуджаны па пэўным артыкуле. Бярыце ў заходніх журналістаў кадры і глядзіце, што было. Як быццам у Расіі ці Амерыцы па-іншаму б паступілі, калі б Белы дом ці Крэмль штурмаваць пачалі адмарозкі? Дык мы ж нікога нават вадой не палівалі», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

«А ў Вялікабрытаніі? Некалькі тысяч затрымалі, і ніхто не ведае, дзе людзі. Ім можна, а нам нельга? — заўважыў Прэзідэнт. — Я ўжо пра Лівію не кажу, пра Ірак! Узлілі і разбамбілі. Спачатку Ірак разбілі, затым Лівію. І што, дзякуючы ваеннай дэмакратыі? Цяпер Сірыю нахільваюць. Балазе, што Кітай, Расія абаранілі. Завошта нахільваюць? Нафта патрэбна. Багаціці патрэбныя. Гэта ж усе разумоўць у свеце».

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што Беларусь з боку Захаду ўвесь час выстаўляюцца розныя ўмовы.

«Мы не адмаўляемся ад падтрымкі і звычайных адносін з ЗША, Еўрапейскім саюзам. Але там наставяна ставяць умовы: палітвязні, выбары вось па гэтых стандартах», — падкрэсліў Прэзідэнт.

«Ужо дагаварыліся да таго, што на мінулым тыдні, я тут ужо не буду называць, запрасілі аднаго з нашых людзей, якія нібы маюць доступ да Прэзідэнта, ён сапраўды мне можа

штосьці сказаць. Маўляў, вы разумеце: ваш Прэзідэнт, мы яму забяспечым усё (гэта з амерыканскага боку прапановы нам уносяць): і яго старасць, і іншае. Паглядзіце, як Прэзідэнту Украіны», — распавёў Аляксандр Лукашэнка. Па яго словах, гэты чалавек адмовіўся размаўляць далей на гэтую тэму.

«Гэта ж да чаго думачаца! Ды дайце нам жыць спакойна! Мы вам праблем не ствараем. Чаго вы тады нам нейкія ўмовы ставіце?»

Каментуючы заявы, што перыядычна ўзнікаюць пра тое, што Прэзідэнт Беларусі падладжваецца да Захаду на шкоду Расіі, Аляксандр Лукашэнка адзначыў: «Я ніколі да іх не падладжваўся, наогул ні да кога не падладжваўся, таму што можна дагуляцца».

Паводле слоў Аляксандра Лукашэнкі, ён заўсёды ў размове з прадстаўнікамі Захаду падкрэслівае: «Вы не чакайце, што я буду на шкоду Расіі супрацоўнічаць з Захадам. Гэтага ж не патрэбна ні Захаду, ні Расіі. Мы хочам быць надзейным сувязным звяном паміж Расіяй і Еўрасаюзам. Мы павінны быць добрымі і там, і там».

ПРА ЕЎРАПЕЙСКІ КРЭДЫТ У 9 МЛРД ДОЛАРАЎ

Аляксандр Лукашэнка назваў звесткі ў СМІ пра намер краін Еўрасаюза даць Беларусі крэдыт у \$9 млрд не больш чым журналісцкай «качкай».

«Што да \$9 млрд, якія абяцалі ў Варшаве. Можа, вы чулі, што яны камусьці абяцалі, але мне яны ніколі не абяцалі. Ну, па-першае, калі б яны мне паабяцалі, то я б падумаў — вар’яты. Хто ж табе вось так возьме і дасць \$9 млрд, нават крэдытаў. Але калі крэдытаў, то мы яшчэ падумаем, калі гэта больш за 6-7% — гэта непрыемльна, а пад 5 і ніжэй наўрад ці хто дасць», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

«Гэта проста была «качка». Ніхто не прапанаваў. Да часу б прыйшліся», — адзначыў ён.

ПРА АЦЭНКУ ВЫБАРАЎ І САЦЫЯЛАГІЧНЫЯ РЭЙТЫНГІ

Прэзідэнцкія выбары ў Беларусі прайшлі «па паняццях» Еўрасаюза.

Аляксандр Лукашэнка нагадаў аб ходзе прэзідэнцкай кампаніі, яе розных этапах. Ён адзначыў: «Я ішоў на ўсе ўступкі. І што атрымалася?! Толькі чую: ён такі-сякі, ён нягоднік і іншае. Я для іх чужы ідэалагічна, я ніколі не буду для іх сваім».

«Мы правалі гэтыя выбары так, і ўсё роўна дрэнна, — дадаў беларускі лідар. — Праўда, і некаторыя расіяне дапамаглі нас падціскаць з усіх бакоў, але мы вытрымалі гэта. Я не скарджуся, гэта, напэўна, такі лёс беларусаў і мой лёс разам з імі. Вельмі ўжо прывабны гэты кавалак зямлі, вельмі стратэгічна важны».

Паводле слоў Аляксандра Лукашэнкі, усе ведаюць цану рэйтынгаў так званых незалежных сацыёлагаў: колькі працэнтаў Захадам аплачана, столькі і будзе.

Адзін з журналістаў задаў пытанне пра затрыманне дырэктара НІСЭПД Алега Манаева. Прэзідэнт тут жа запатрабаваў звесткі пра гэты факт і праз некаторы час абвясціў атрыманую з МУС інфармацыю. «Манаеў быў затрыманы каля плошчы Перамоў ў Мінску пры правядзенні аперацыі па спыненні абарачэння наркатыкаў. Праз 2 ці 3 гадзіны яго выпусцілі», — дадаў Аляксандр Лукашэнка.

Што да вынікаў сацыялагічных даследаванняў, якія праводзіў значналены Алегам Манаевым інстытут, то беларускі лідар публічна ў прамым эфіры агучыў іх. Яны, дарчы, павінны былі быць прэзентаваны б кастрычніка ў польскім пасольстве.

Адметна, што Незалежны інстытут сацыяльна-эканамічных і палітычных даследаванняў зарэгістраваны ў Літве і не мае рэгістрацыі ў Беларусі, як не мае і ліцэнззі на правядзенне даследаванняў у нашай краіне.

Са свайго боку, Прэзідэнт прывёў вынікі даследавання грамадскай думкі, праведзенага айчыннымі сацыёлагамі. Давер кіраўніку дзяржавы выказвае амаль 70% жыхароў Беларусі. Гэта трохі менш у параўнанні з дадзенымі сацыялагічнага апытання, праведзенага ў жніўні (70% супраць 80%). 70% рэспандэнтаў лічаць, што дзейнасць Прэзідэнта адказвае іх інтарэсам, 60% аптытаны пазітыўна ўспрымаюць жыццёвую сітуацыю (раней было больш за 80%). Амаль 50% (па гэтай пазіцыі назіраецца значнае падзенне) упэўненыя ў заўрашнім дні. У 58% грамадзян перава-

жае пазітыўны эмацыённы стан. «Гэта вельмі нізкі ўзровень», — канстатаваў Аляксандр Лукашэнка. Разам з тым Прэзідэнт падкрэсліў, што нідзе няма 20%, пра якія заяўляюць незалежныя сацыёлагі.

Развіваючы тэму з сацыялагічнымі рэйтынгамі, Аляксандр Лукашэнка заявіў, што не трымаецца за прэзідэнцкае крэсла дзеля ўлады і грошай.

«Лукашэнка ніколі не здраджваў і не здрадзіць не толькі беларусам, але і расіянам. Ніводны ў мяне камень не кіне і не скажа, што ён — злодзей, што ён прыйшоў да ўлады, нажыўся, мае ўсё, а мы — нічога. Ніколі я гэтую мяжу не пераступлю, і такога шанцу сваймі ворагам не дам», — падкрэсліў Прэзідэнт.

«Калі б я толькі быў упэўнены і ведаў, што сёння 80% беларусаў ненавідзяць Лукашэнку, я б сказаў: дзякуй, браткі беларусы, я сабе на хлеб зараблю. Я не трымаюся за гэта крэсла, як вы часам пішаце ў Расіі, дзеля ўлады ці дзеля багацця і грошай», — заявіў Прэзідэнт.

«Не, я — першы Прэзідэнт краіны, і я павінен, сыходзячы, пакінуць краіну такой, каб сорамна было пасля мяне працаваць горш. І такую краіну я пакіну ў спадчыну беларусам», — дадаў Аляксандр Лукашэнка.

ПРА СУПРАЦОЎНІЦТВА З КІТАЕМ

Па словах Прэзідэнта, «кітайцы вельмі доўга прыглядаюцца да партнёраў». «Але яны прынялі рашэнне: Беларусь — гэта краіна, з якой мы будзем супрацоўнічаць, нягледзячы ні на што, і будзем іх падтрымліваць заўсёды і ўсюды», — сказаў кіраўнік дзяржавы. «І яшчэ Ху Цзіньтаа перад мінулымі прэзідэнцкімі выбарамі прыехаў да нас, калі нас душылі тут неймаверна, і ў адкрытую заявіў: мы Беларусь у крывіду не дадзім, мы будзем падтрымліваць, — дадаў Аляксандр Лукашэнка. — Яны нават больш радыкальную пазіцыю занялі, чым расіяне. Хоць тады і расіяне нас падтрымлівалі».

Кітай выдаткаваў Беларусі крэдытную лінію на \$15 млрд пад рэалізацыю розных праектаў, \$3 млрд ільготных крэдытаў. У наш час Кітай рэалізуе ў Беларусі паўтара дзясятка праектаў. «Чаму мы павінны ад гэтага адмаўляцца? І крэдыт не 8%, як нам Кудрын праз ЕўрАзЭС прапанаваў, а 2-2,5%», — дадаў Прэзідэнт.

«Гэта не таму, што мы за грошы прадаліся, — яны нам ніякі ўмоў не ставяць. Калі гэта камерцыйны крэдыт — на камерцыйных умовах, калі міждзяржаўны — значыць, на дзяржаўных умовах. Гэта значыць, людзі да нас ідуць з душой. Яны ад нас не патрабуюць нейкай там прыватызацыі, яны вельмі прыстойна сябе ведадуць у дачыненні Беларусі», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка лічыць, што было б неразумна адмаўляцца ад падтрымкі «такога гіганта, як Кітай». У Беларусі шмат што ўзялі ў кітайцаў. «Так, у іх свая спецыфіка. Але гэта мудрыя людзі, працавітыя, у іх многаму можна навучыцца».

ПРА АСВЯТЛЕННЕ ТРАГЕДЫІ ПАД ЯРАСЛАЎЛЕМ

Прэзідэнт Беларусі папранкуў расійскія тэлеканалы ў няўвазе да жалобных мерапрыемстваў, якія прайшлі ў Мінску ў памяць хакеістаў «Лакаматыва», якія загінулі ў авіякатастрофе пад Яраслаўлем.

Паводле слоў Прэзідэнта, уся Беларусь перажывала і дагэтуль перажывае гэтую трагедыю, бо там загінулі беларускія хлопцы, яраслаўская каманда ляцела на гульні ў Мінск. Як толькі стала вядома пра катастрофу, у «Мінск-Арэне» адбыўся вечар-рэквіем (яшчэ ў Яраслаўлі гэтага не зрабілі).

«А вы ведаеце, як перажывала Беларусь гэтую трагедыю? Мала таго, што нашы хлопцы там гулялі, дык яны і да нас ляцелі. Для нас гэта была трагедыя неймаверная», — сказаў Аляксандр Лукашэнка, дадаўшы, што ў расійскіх СМІ практычна не было інфармацыі аб жалобных мерапрыемствах у Мінску, якія прайшлі на ўзроўні Прэзідэнта, хоць была просьба да тэлеканалаў перадаць гэты боль расіянам.

«Усе людзі проста валам ішлі да стадыёна, куды павінны былі хлопцы прыляцець, неслі кветкі. Нават «Еўраньчос» паказаў больш аб’ектыўна…» — адзначыў Прэзідэнт.

Самым аб’ектыўным расійскім тэлеканалам ён назваў ТРА Саюзнай дзяржавы, які вшчае і ў Беларусі, і ў Расіі, і паабяцаў падтрымку. У цэлым Аляксандр Лукашэнка канстатаваў вялікую цікавасць з боку расіяна да падзей у Беларусі.

ПРА СВЯТКАВАННЕ 70-ГОДДЗЯ ПЕРАМОГІ Ў ВЯЛІКАЙ АЙЧЫННАЙ ВАЙНЕ

«Урокі вайны мы павінны асцярожна захоўваць і перадаваць з пакалення ў пакаленне. Адназначна да гэтай даты будзе адкрыты новы музей Вялікай Айчыннай вайны. Гэта будзе жамчужына Беларусі», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка таксама адзначыў, што ў першую чаргу гэтую памяць трэба захаваць для новага пакалення. У гады Вялікай Айчын-

Казахстан страцяць незалежнасць. «Ды глупства, ён нідзе пра гэта там не піша, — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка. — І потым, гэта наша права: мы можам згаджацца, можам не згаджацца, можам ісці на гэта, можам не ісці». Ён таксама дадаў, што з 1 студзеня АЭП пачне функцыянаванне. «І калі беларусы ўбачаць, што мы будзем мець роўныя ўмовы для грамадзян, бізнэсу, прадпрыемстваў, значыць, мы будзем лічыць, што вызначыліся правільна. Калі гэтыя ўмовы роўныя не будзе, які сэнс для нас мае гэта Адзіная эканамічная прастора?» — задаўся пытаннем Прэзідэнт.

Фота БЕЛТА.

най вайны Беларусь страціла 30% свайго насельніцтва, і гэтага нельга забываць.

У цэлым, Прэзідэнт адзначыў, што імпрэзы 70-годдзя вызвалення ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў у краіне будуць праведзены масава «з найвялікшай увагай да нашай агульнай гісторыі».

ПРА АРТЫКУЛ ПУЦІНА

Аляксандр Лукашэнка напярэдадні ў тэлефоннай гутарцы з прэм'ер-міністрам Расіі Уладзімірам Пуціным абмеркаваў яго артыкул у «Известиях». «Мы учора з ім размаўлялі. Ён напярэды мяне заўчора, каб мы звязаліся. Дамовіліся, што ў 11 гадзін мы перамовімся. Роўна ў 11 ён мне патэлефанаваў, — распаўёў Аляксандр Лукашэнка. — Пра палітыку не гаварылі, пра прэзідэнцкія выбары таксама».

Па словах Прэзідэнта Беларусі, гаварылі шмат пра асноўныя палажэнні артыкула Уладзіміра Пуціна, апублікаванага ў «Известиях».

«Я яму сказаў, што мы з калегамі хацелі б у гэтым кірунку свой пункт гледжання выказаць, паколькі гэта вялікала ў пэўных колах ажыятаж, — адзначыў кіраўнік беларускай дзяржавы. — Таму было б непрыстойным (гэта датычыцца нас і казахаў больш за ўсё), калі б мы не адрэагавалі на гэта».

Па словах Аляксандра Лукашэнка, ён даручыў ужо сёння сабраць матэрыялы на гэтую тэму. «І я хачу, калі, вядома ж, «Известия» апублікуюць гэты артыкул, выказаць сваю пазіцыю. У мяне шмат ёсць што распавесці», — адзначыў Прэзідэнт.

У той жа час Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што вітае пазіцыю Уладзіміра Пуціна па АЭП. «Падобна, што Расія адназначна вызначылася, у якім кірунку ёй рухацца. Мы гэта вітаем і гатовы ў гэтым удзельнічаць», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

«Я заўсёды казаў: пакуль Расія не вызначыцца і не пачне рухацца, аб'ядноўваць усіх нас вакол, нікога не будзе. Не толькі я, але і Назарбаеў, іншыя падтрымлівалі, штурхалі: давай-давай, Расія. Трэба сказаць, што кіраўніцтва Расіі гатова, але ў вас жа пласт ліберальны быў, які казаў: інтэграцыя на постсавецкай прасторы — гэта добра, але трэба хутчэй у СГА. І гэта пытанне гадамі не вырашалася», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

«Сёння ўжо практычна мы прыйшлі да Адзінай эканамічнай прасторы, але вось так канцэптuallyна, як Пуцін у гэтым артыкуле піша, гэта ўпершыню», — сказаў Прэзідэнт Беларусі, асабліва падкрэсліўшы ролю таго, што сваю думку прэм'ер-міністр Расіі выказаў публічна. «Трэба ведаць Пуціна, яго добрая асаблівасць — калі ты хочаш ад яго чагосьці дамагчыся, ты павінен ад яго дамагчыся абяцання, публічнага лепш за ўсё. Вось калі ён паабяцае, ён заўсёды трымае слова», — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

Прэзідэнт лічыць, што выказванні Уладзіміра Пуціна не варта разумець у тым ключы, што Беларусь ці

ПРА ДРУГУЮ ХВАЛЮ КРЫЗІСУ

Беларусь гатовая разам з Расіяй пераадолець новую хвалю крызісу, заявіў Аляксандр Лукашэнка.

«Самая галоўная праблема крызісу — няма куды будзе прадаць прадукцыю. Усё астатняе нас менш за ўсё хвалюе. Будзем неяк выбірацца, калі хваля крызісу нас накрыве. Але разам з Расіяй. І нам будзе лягчэй, і вам», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

Па яго словах, беларусам ёсць што прапанаваць расіянам, а ў расіян ёсць тое, што трэба беларусам. «Разам мы гэты крызіс пераадолеем. І гэта не так будзе балюча. Таму тут мы таксама разлічваем на Расію, і вы таксама можаце на нас разлічваць», — падкрэсліў Прэзідэнт.

Разам з тым ён перакананы, што ў такіх сітуацыях не трэба баяцца ўключыць і дзяржаўнае рэгуляванне. «Гутаркі пра тое, што рынак адрэгулюе... Якія бізнэсманы ў вас і ў нас, вы ведаеце: хапанулі сваё — і добра. Вось яны і будуць вам рынкам кіраваць», — заўважыў Аляксандр Лукашэнка. Таму, лічыць Прэзідэнт, трэба быць гатовым да таго, што дзяржаве прыйдзецца ўмешвацца, як гэта зрабілі ў Еўрасаюзе і Амерыцы. «Як крызіс грывнуў, усе загаварылі пра дзяржаўнае рэгуляванне і пачалі паказваць у бок Беларусі: а вось Лукашэнка захаваў рэгуляванне. Так, дзе трэба, мы рэгулюем. Калі не трэба, мы адыходзім, сыходзім убок, каб не замінаць. Але гэтыя рычагі павінны быць у арсенале», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

ПРА НОВЫЯ СЦЭНАРЫІ «КАЛЯРОВЫХ РЭВАЛЮЦЫЙ»

Беларусь гатовая супрацьстаяць нават новым сцэнарыям «каляровых» рэвалюцый, заявіў Аляксандр Лукашэнка.

«У Беларусь паспрабавалі падкінуць рэвалюцыю праз сацыяльныя сеткі, — сказаў Аляксандр Лукашэнка. — Дзеяч, які кіраваў гэтымі сацыяльнымі сеткамі, сядзіць у Польшчы, спецслужбамі ахоўваецца і фінансуецца вядома кім. Збіраліся 200-300 чалавек, пляскалі, мукалі, крычалі. Як мы з гэтым змагаліся, расійскія СМІ распавядалі». І дадаў з гумарам: «Праўда, цяпер ужо не мукаюць, напэўна, холадна стала».

«Мы павінны быць гатовыя да гэтага. І як гэтаму супрацьстаяць, можам падзяліцца — у нас ёсць пэўны досвед, у вас таксама», — падкрэсліў Прэзідэнт.

Што да верагоднасці падобных рэвалюцый у Расіі, то беларускі лідар адзначыў, што «падобнасць 100-працэнтная, але вынік нулявы».

«Мы сябе ўсё адно захаваем, будзем моцнымі, — упэўнены Прэзідэнт. — Чым ствараць у нас рэвалюцыі, дык лепш дамаўляцца. І вы, і мы адкрытыя людзі. У нас ёсць падстава для сілы і моцы: багацце, інтэлектуальны патэнцыял, імкненне і характар быць незалежнымі».

Сяргей ПРОТАС.

Меркаванні з нагоды

«Я шчыра радуюся за тых, хто застаўся ў Беларусі»

У Беларусі фінішаваў прэс-тур для журналістаў расійскіх рэгіянальных СМІ. Сёлета амаль 100 прафесіяналаў з 38 рэгіёнаў Расійскай Федэрацыі знаёміліся з жыццём Гомельскага раёна. Пабывалі на такіх вядучых прадпрыемствах, як «Гомсельмаш» (сёння на расійскім рынку машыны гэтага брэнда займаюць адну з лідзіруючых пазіцый), Беларускі металургічны завод, а таксама ў некалькіх сельскіх гаспадарках вобласці. Акрамя таго, азнаёміліся з развіццём рэгіёнаў, якія найбольш пацярпелі ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, наведалі Палескі радыяцыйна-экалагічны запаведнік і іншыя аб'екты. Прэс-тур — гэта не толькі магчымасць убачыць на свае вочы, як жывуць беларусы, але і пакантактаваць з кіраўніком дзяржавы, задаць яму пытанні, якія хвалююць. Як прызналіся расійскія калегі (многія бяруць удзел у традыцыйных штогадовых прэс-турах не ў першы раз), у Расіі па-ранейшаму адчуваецца дэфіцыт праўдзівай інфармацыі аб Беларусі.

Сваімі ўражаннямі ад убачанага госці падзяліліся з карэспандэнтам «Звядзі».

Наталля СЯМЁНАВА, загадчык аддзела газеты «Звезда» (Пермскі край):

— Сёлета мы праязджалі праз Брагінскі раён. Гэта мае родныя мясціны. Я нарадзілася ў вёсцы Спярыжжа, якая вельмі пацярпела ад аварыі на Чарнобыльскай АЭС. Мая маці ўдзельнічала ў ліквідацыі наступстваў той аварыі, зараз жыве ў пасёлку для перасяленцаў у Жлобінскім раёне. Я спачатку вельмі перажывала за яе здароўе. І неяк раз, падчас аднаго з прэс-тураў, сястра патэлефанавала і сказала, што маці робяць аперацыю. У яе рак скуру. Я перапужалася, усё кінула і адразу паехала ў бальніцу. Але маці сказала, каб я супакойлася, што лекі ёсць, кормяць добра. У Беларусі бясплатнае даступнае лячэнне. У нас жа ў Расіі даўно б разарыліся на лекі, на паслугі сядзелак і іншае. Зараз з мамай усё ў парадку, дзякуй Богу, рак аказваецца незлаякасным. Мой трыячны брат са сваёй сям'ёй таксама жыве ў Брагіне. Пасля аварыі на ЧАЭС іх вымуслі пакінуць свой дом, каб трохгадовая дачка расла здаровай, на чыстай ад радыёнуклідаў тэрыторыі. Ім далі кватэру ў Мінску. Зараз яны вельмі задаволеныя. Дзяўчынка ўжо вырасла. Вучыцца на юрыдычным факультэце, усё ў яе цудоўна са здароўем. Ні брат, ні яго жонка на здароўе таксама не скардзяцца. З Брагінскага раёна і Вася Ігнаценка, мой далёкі сваяк. Ён працаваў пажарнікам на Чарнобыльскай АЭС і прымаў непасрэдны ўдзел у тушэнні пажару на АЭС уначы з 25 на 26 красавіка 1986 года. Вельмі рада, што падчас гэтага прэс-тура вельмі радыяцыйна-экалагічнага запаведніка. Беларускія вучоныя расказалі нам, якія даследаванні яны праводзяць. Прычым інфармацыя гэтая не трымаецца ў сакрэце, беларусы дзеляцца інфармацыяй з расіянамі, украінцамі, японцамі. Я шчыра радуюся за тых, хто застаўся ў Беларусі. Тут захавалася сельская гаспадарка, бясплатная медыцына, бясплатная адукацыя. Я жыву ў прамысловым горадзе. Там усе прадпрыемствы, на якіх было па 30-50 тысяч працоўных, альбо закрыліся,

альбо ледзь існуюць. Таму тое, што бачу тут, мяне, як чалавека з гэтай зямлі, вельмі радуе.

Алена БАДЗЯКІНА, аглядальнік газеты «Северный Кавказ» (Нальчык):

— У Беларусь прыехала восьмы раз, у Гомельскую вобласць — трэці. Уражанні, як заўсёды, цудоўныя. Нават у крызісны перыяд, калі ва ўсім свеце зортваецца вытворчасць, вы захоўваеце аб'ёмы, працоўныя месцы. А «Гомсельмаш» нават нарошчвае вытворчасць прадукцыі. І пры гэтым атрымліваецца захаваць сацыяльную сферу. І не толькі ў горадзе. У аграгарадках развіваюцца культура, спорт. Мы убачылі цудоўныя народныя калектывы, таленавітых людзей. Гаварыла і гавару, што Беларусь — гэта цудоўны астравок стабільнасці ў свеце.

Юлія СЫРАЕЖЫНА, аглядальнік агенцтва палітычных навін «Северо-Запад» (Санкт-Пецярбург):

— Самыя яркія ўражанні ад сёлетняга прэс-тура — Беларускі металургічны завод, Палескі запаведнік і помнік дзеціям — ахвярам фашызму ў Чырвоным Беразе. Тое, што ў Беларусі змаглі захаваць такое стратэгічнае прадпрыемства, як БМЗ, сапраўдны подзвіг. Гэты ж завод — гарант бяспекі як Беларусі, так і Расіі. І па вялікім рахунку за адзін толькі гэты металургічны завод нафты і газы Беларусі можна пастаўляць бясплатна. Што тычыцца Палескага запаведніка, то беларускія вучоныя здзяйсняюць жыццёва важныя справы не толькі для нашых краін, але і для бяспекі ўсёй планеты. Галоўнае не тое, што запаведнік існуе, а тое, на якім высокім узроўні там вядзецца навуковая работа. Забруджаныя тэрыторыі нікога не спужалі. Як сведчанне гэтага, дзейнасць прадпрыемства па вытворчасці сыроў «Малочныя прадукты». Атрымліваючы сыравіну з гаспадарак, якія знаходзяцца побач, там умудраюцца атрымліваць экалагічна чысты прадукт. Помнік дзеціям не мае патрэбы ў каментарых. Я сама з Ленінграда. Я дачка і ўнучка блакаднікаў. Таму такія мемарыялы, як Хатынь і помнік у

Чырвоным Беразе, мне блізкія і зразумелыя. Выдатна, што яны ёсць, туды ладзяцца экскурсіі. Гэта дадатковы напамін пра каштоўнасць чалавечага жыцця ў сучасным свеце. Пра што многія забылі. І пра што ў вас, у Беларусі, клапацяцца значна больш, чым у нас у Расіі.

Аляксандр НЯФЁДАЎ, намеснік гендырэктара газеты «Тверская,13» (Масква):

— Калі пачытаць расійскія СМІ, то складваецца ўражанне, што Беларусь проста гіне, што яшчэ 2-3 нейкія эканамічныя моманты — і краіны не стане. Я прыехаў і пераканаўся, што ўсё далёка не так. Відавочна, што ўсё далёка не так. Відавочна, што дзяржава працягвае развівацца, нягледзячы на ўсе цяжкасці, якія маюцца сёння. Развіваецца паслядоўна сельская гаспадарка, ва ўсю будзеца жыллё ў невялікіх населеных пунктах. Дарогі еўрапейскага ўзроўню, і іх будаўніцтва працягваецца, дарогі пашыраюцца. І нават побач з гасцініцай, дзе мы спыніліся ў цэнтры Мінска, працуюць будаўнікі, чутны грукат кранаў. Пераканаліся, што вядзецца дасканальны кантроль за якасцю малочнай прадукцыі на Гомельшчыне, на тэрыторыях, якія пацярпелі ад аварыі на ЧАЭС. У нас у Маскве прадаюцца беларускія тварог, смятана, малака. І зараз я магу ўпэўнена сцвярджаць, што беларуская прадукцыя 100% не забруджана радыёнуклідамі. Прыемна парадавалі тых кіраўнікі ўсіх узроўняў, з якімі даводзілася кантактаваць. Відавочна, што людзі на сваім месцы. Яны кампетэнтныя. Часам, магчыма, спрабуюць згладзіць вострыя рагі, але робяць гэта аргументавана. Таму сітуацыя ў вашай краіне не такая катастрофічная, якой паказваюць яе нашы СМІ. Асабіста я веру ў будучыню Беларусі.

Паводле слоў Таццяны КАВАЛЁВАЙ, начальніка Дэпартаменту Сацыяльнай палітыкі і інфармацыянага забеспячэння Пастаяннага камітэта Саюзнай дзяржавы, «у межах Саюзнай дзяржавы штогод праходзіць больш за 40 маштабных мерапрыемстваў для журналістаў. У прыватнасці, чарговы прэс-тур плануецца правесці ў лістападзе. Гэта ўжо будзе прэс-тур беларускіх журналістаў у Расію. Мы мяркуюем, гэта будзе Татарстан. Наша задача — рабіць бліжэйшымі беларусаў і расіян з дапамогай СМІ. Ёсць прымаўка, што кожнае новае пакаленне — гэта новы народ. Новае пакаленне вырастае ў незалежных краінах. Наша задача — падтрымаць адчуванне брацтва і адзінства. Ці будзе адзінае ўтварэнне — Саюзная дзяржава — вырашаць палітыкі. Але, нягледзячы на тое, якое гэта будзе рашэнне, вельмі важна захаваць адзінства на ментальным узроўні народаў, на ўзроўні адукацыйных сувязяў, эканамічных, культурных...»

Надзея ДРЫЛА.

Аляксандр Лукашэнка падпісаў указ аб продажы валюты па пашпарце

ВАЛЮТА фізічным асобам у Беларусі будзе прадавацца пасля прад'яўлення дакумента, які засведчвае асобу. **Адаведны указ № 449 «Аб некаторых пытаннях ажыццяўлення валютна-абменных аперацый фізічнымі асобамі» 6 кастрычніка падпісаў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка, паведамлілі БЕЛТА ў прэс-службе беларускага лідара.**

Гэты ўказ прыняты ў рамках распрацаванага ўрадам і Нацыянальным банкам Беларусі комплексу мер па выхадзе на адзіны раўнаважны курс беларускага рубля.

Дакументам уводзіцца рэгістрацыя пашпартных даных асоб, якія набываюць замежную валюту (як наяўную, так і безнаўную, плацежныя дакументы ў замежнай валюце, у тым ліку дарожныя чэкі) за беларускія рублі ў абменных пунктах і касах банкаў.

Гэты падыход прымяняецца ў многіх краінах, у тым ліку і суседніх.

Рэгістрацыя пашпартных даных фізічных асоб дасць магчымасць сфарміраваць міжбанкаўскую

цэнтралізаваную электронную базу даных па ўліку замежнай валюты, прададзенай фізічным асобам, з дапамогай аўтаматызаванай інфармацыйнай сістэмы адзінай разліковай і інфармацыйнай прасторы.

З моманту ўступлення ў сілу ўказа продаж замежнай валюты фізічным асобам у абменных пунктах і касах банкаў будзе праводзіцца пры прад'яўленні дакумента, які засведчвае асобу. Такімі з'яўляюцца пашпарт грамадзяніна Рэспублікі Беларусь, пасведчанне на права выхараства ў Рэспубліцы Беларусь, пасведчанне бежанца, пашпарт грамадзяніна замежнай дзяржавы.

Пры аперацыях продажы замежнай валюты, што ажыццяўляюцца з дапамогай банкаўскіх пластыкавых картак у тэрмінальных установах (атрымманне наяўных грошай і аплата тавараў і паслуг), рэквізіты дакумента, які засведчвае асобу ўладальніка карткі, будуць брацца з базы даных беларускага банка, які эмітаваў картку.

Указ уступае ў сілу праз месяц пасля яго афіцыйнага апублікавання.

Амерыканскі тэлеведучы Лары Кінг

хоча наведаць Беларусь

ЗНАКАМІТЫ амерыканскі тэлеведучы Лары Кінг хоча наведаць Беларусь. Аб гэтым ён заявіў учора ў інтэрв'ю расійскай радыёстанцыі «Рэха Масквы». Кінг выказаў жаданне ўзяць інтэрв'ю ў шэрагу беларускіх грамадскіх дзеячаў.

«Мне гэта цікава, таму што мая маці нарадзілася ў Мінску», — сказаў ён.

Лары Кінг атрымаў сусветную вядомасць дзякуючы шоу Larry King Live на тэлеканале Сі-Эн-Эн, якое ён вёў на працягу 25 гадоў. Яно было занесена ў Кнігу рэкордаў Гінэса як шоу, якое самы доўгі час існавала з адным і тым жа вядучым і выходзіла ў эфір у адзін і той жа час. Летам 2010 года 77-гадовы тэлеведучы заявіў аб жаданні пакінуць сваё шоу на Сі-Эн-Эн, каб атрымаць магчымасць заняцца менш працаёмкімі праектамі, а таксама каб праводзіць больш часу з сям'ёй. У шоу Лары Кінга прымалі ўдзел прэзідэнты ЗША, знакамітыя акцёры, пісьменнікі, палітыкі і спартсмены. Некалькі разоў інтэрв'ю Лары Кінгу даваў Уладзімір Пуцін.

НЕ ПРАПАЛІ БЕЗ ВЕСТАК

Сёння ў Гродне адбудзецца арганізаваная Камітэтам дзяржаўнай бяспекі сумесна з Гродзенскім аблвыканкам сустрэча ўдзельнікаў міжнароднага даследнага праекта «Савецкія і нямецкія ваенна-палонныя і інтэрніраваныя» са сваякамі савецкіх ваеннаслужачых, якія загінулі ў фашысцкім палоне. Сваякам загінулых перададуць копіі архіўных дакументаў з інфармацыяй аб месцах пахаванняў і даце смерці іх блізкіх.

Як паведамляюць у Цэнтры інфармацыі і грамадскіх сувязяў Камітэта дзяржаўнай бяспекі, у наступным годзе споўніцца 10 гадоў з дня падпісання дагавора паміж Камітэтам дзяржбяспекі і германскім аб'яднаннем «Саксонскія мемарыялы на памяць ахвярам палітычнага тэрору» аб сумесным вывучэнні архіўных дакументаў часоў Другой сусветнай вайны. Беларусь стала паўнапраўным удзельнікам міжнароднага даследнага праекта па высвятленні лёсу ваеннапалонных і месцаў іх пахавання. Работа аб'яднана архівістаў і даследчыкаў Германіі, Расіі, Беларусі і Украіны. На сёння толькі беларускія даследчыкі апрацавалі звыш 25 тысяч трафейных нямецкіх картак на больш як 15 тысяч ваеннапалонных — ураджэнцаў Беларусі. У 2006 годзе адбылася першая сустрэча ўдзельнікаў праекта са сваякамі палеглых салдат — ураджэнцаў Магілёўскай вобласці. Пазней такія сустрэчы прайшлі ў Віцебску, Мінску, Гомелі і Брэсце.

Супрацоўнікі цэнтральнага архіва КДБ і нямецкія даследчыкі сабралі звесткі пра больш як 200 загінулых ваеннапалонных — ураджэнцаў Гродзенскай вобласці. Многія з іх лічыліся прапаўшымі без вестак. У цэнтральны архіў КДБ і ўпраўленне КДБ па Гродзенскай вобласці звярнулася каля 40 жыхароў краіны, якія нарэшце змогуць атрымаць інфармацыю пра лёс сваіх блізкіх.

Святлана БАРЫСЕНКА.

У БЕЛАРУСІ МОЖА З'ЯВІЦЦА ТАДЖЫКСКИ АГРАГАРАДОК

Аб гэтым паведаміў журналістам Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Таджыкістана ў Беларусі Казідаўлат Каімдодаў, які прымаў удзел у сустрэчы беларускіх і таджыкскіх парламентарыяў у Палаце прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу ў Мінску, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

Цяпер многія грамадзяне Таджыкістана працуюць на беларускай зямлі, вырошчваюць агародніну і садавіну, ствараюць невялікія фермы па вытворчасці мясной прадукцыі. «У нас вельмі шмат добрых спецыялістаў у галіне сельскай гаспадаркі, таму і з'явілася ідэя стварыць тут свой аграгарадок», — расказаў пасол.

ТРАЦЕЙСКІЯ СУДЫ З 2012 ГОДА БУДУЦЬ У БЕЛАРУСІ. АЛЕ ЦІ СТАНУЦЬ ПАПУЛЯРНЫМІ?

ПЕРСПЕКТЫВЫ траццейскага прыватнага суддзя абмеркавалі падчас круглага стала беларускага юрысты і спецыялісты. Справа ў тым, што з 26 студзеня наступнага года ў Беларусі ўводзіцца інстытут траццейскіх судов, а значыць, з'яўляецца альтэрнатыўны спосаб вырашэння спрэчак — не ў прывычным дзяржаўным судзе, а ў траццейскім.

— У пачатку наступнага года набывае моц Закон Рэспублікі Беларусь ад 18 ліпеня 2011 года «Аб траццейскіх судах». Сёння ў Беларусі існуюць тры арбітражныя суды — Міжнародны арбітражны суд пры БелГПП, Арбітражная камісія пры Беларускай універсальнай таварнай біржы, Палата арбітраў пры Саюзе юрыстаў. Але мы мяркуем, што гэтага недастаткова — павінна быць большая свабода выбару ў суб'ектаў гаспадарання і грамадзян, — скажаў Віктар РАБЦАЎ, намеснік старшыні Вышэйшага Гаспадарчага Суда Рэспублікі Беларусі, маючы на ўвазе якраз стварэнне траццейскіх судов.

Ён патлумачыў, што траццейскія суды будуць надзелены шырокай кампетэнцыяй: у іх можна будзе вырашыць не толькі грамадзянска-прававую спрэчку, але і спрэчку, якая ўзнікае ў працоўных і сямейных адносінах. У тым ліку ўдзельнікам судзе змогуць стаць і замежныя асобы, што таксама немалаважна. Якія перавагі будуць у траццейскіх судов у параўнанні з дзяржаўнымі? Па-першае, можна будзе захаваць канфідэнцыяльнасць пры разглядзе справы (таму што большасць спраў у дзяржаўным судзе разглядаецца ў адкрытым, публічным слуханні); па-другое, разбор можна будзе праводзіць у адпаведнасці з правіламі, якія ўзгаднілі самі ўдзельнікі спрэчкі; і, нарэшце, чакаецца, што кошт звяртання ў траццейскі суд будзе меншым, чым у дзяржаўным судзе.

Калі казаць асобна пра спрэчкі паміж суб'ектамі гаспадарання, то Віктар Рабцаў адзначыў, што апошняю стадыю — выкананне рашэнняў траццейскіх судов — на сябе, згодна з законам, возьмуць судовыя выканаўцы гаспадарчых судов у рамках сваёй кампетэнцыі ў адпаведнасці з нормамі, якія прадугледжаны Гаспадарчым працэсуальным кодэксам.

Як зарэкамендуець сябе траццейскія суды — пакажа час: гэта будзе залежаць і ад кадравага складу, і ад гатоўнасці грамадзян і суб'ектаў гаспадарання карыстацца такой альтэрнатывай дзяржаўных судов. Разам з тым, Віктар Рабцаў выказаў меркаванне, што траццейскія суды дапамогуць з цягам часу разгрузіць гаспадарчыя суды краіны.

— Гаспадарчыя суды заўсёды ініцыявалі працэс увядзення траццейскіх су-

доў і падтрымлівалі гэтую ідэю. Мы не баімся, што будзе нейкая канкурэнцыя для гаспадарчых судов, бо мэта была адна — каб разгрузіць дзяржаўныя суды. Сёння дзяржава проста не можа павялічыць колькасць суддзяў прапарцыянальна павелічэнню з кожным годам зваротаў у суды.

Траццейскія суды сведчаць пра дэмакратызацыю?

Цікава, што спецыялісты ўжо зараз перажываюць: а ці не занадта дзяржава будзе ўмешвацца ў дзейнасць траццейскіх судов?

— Калі характарызаваць закон у цэлым, то можна сказаць, што мы вытрымалі падчас працы над ім усе міжнародныя стандарты, якія прад'яўляюцца траццейскаму судаводству. Калі казаць пра недахопы, то, магчыма, усё-такі зраз вялікая доля дзяржаўнага кантролю і дзяржаўнага рэгулявання закладзена ў гэтае траццейскае судаводства, — адзначыла Аксана ЗДРОК, начальнік аддзялення даследаванняў у сацыяльнай сферы Нацыянальнага цэнтры заканадаўства і прававых даследаванняў РБ. — Гэта выяўляецца, напрыклад, у тым, што тыповы рэгламент траццейскіх судов зацвярджаецца Саўмінам, што абавязкова ў нас вядзецца рэестр траццейскіх суддзяў і гэтак далей. Магчыма, гэта будзе неяк перашкаджаць развіццю траццейскай формы абароны. Але я мяркую, што гэтая форма ўсё-такі запрацуе, калі мае будзем інфармаваць грамадзян пра тое, што яна ўзнікла, пра яе перавагі і магчымасці.

Праўда, Сяргей БАЛАШАНКА, старшыня Палаты арбітраў пры Саюзе юрыстаў, выказаў сумненні, што траццейскія суды адразу набяруць папулярнасць. І справа не ў тым, што Закон «Аб траццейскіх судах» не так напісаны, а ў тым, што канкурэнцыю дзяржаўным судам будзе цяжка стварыць:

— Ці змогуць траццейскія суды ўкласціся нават у тыя працэсуальныя тэрміны, якімі карыстаецца і ў якія ўкладваецца сістэма гаспадарчых і агульных судов? Бо тэрміны ў Беларусі максімальна кароткія. Па-другое, калі казаць пра судовыя выдаткі, то ў нас судовая сістэма ў цэлым дастаткова недарагая, і траццейскія суды таксама будуць знаходзіцца ў жорсткіх рамках. Па-трэцяе, сістэма траццейскіх судов, відавочна, павінна

будзе прапанаваць больш эфектыўнае выкананне судовых рашэнняў. Але траццейскія суды на тэрыторыі Беларусі вымушаны будучы карыстацца якраз выканаўчай сістэмай дзяржаўнага судаводства... Акрамя таго, сёння, калі параўноўваць з іншымі дзяржаўнымі органамі, сістэма судов (гаспадарчых ці агульных) — самая дэбюракратызаваная сістэма, я так лічу. Гэта і па колькасці, і па прыняцці рашэнняў, і па тэрмінах, і па выкананні.

Разам з тым, Сяргей Балашанка лічыць, што нават пры такіх сумненнях сам факт увядзення траццейскіх судов з'яўляецца вельмі важным:

— Я магу з поўнай адказнасцю сказаць, што нельга недацэньваць прыняцце Закона «Аб траццейскіх судах» — у цэлым гэта можна разглядаць як эпахальную падзею для беларускай судовай сістэмы. Гэта ў першую чаргу звязана з дэмакратызацыяй судовай сістэмы. Ёсць шэраг атрыбутаў дэмакратычнага грамадства, і я мяркую, што адным з іх з'яўляецца свабода суб'екта, звязаная з правам выбару спосабу ўрэгулявання канфлікту. І не важна, скарыстаецца гэтым правам суб'ект ці не. Але галоўнае, што ва ўсіх суб'ектаў такое права з'явілася.

Эксперты таксама выказалі апасенні, каб траццейскія суды ў Беларусі не скампраметавалі сябе ў хуткім часе, як гэта адбылося ў некаторых іншых краінах.

— У бліжэйшы час не хацелася б, каб Беларусь наступіла на тыя ж самыя граблі, як Расія, Украіна, Латвія і іншыя краіны, калі любая структура стварала свае траццейскія суды і, карыстаючыся манапольным правам (напрыклад, у камунальнай гаспадарцы ці ў рэалізацыі нейкай прадукцыі), у абавязковым парадку прымушала іншыя суб'екты гаспадарання вырашаць спрэчкі менавіта там. Калі ў Беларусі ўзнікну падобная сістэма, то гэта толькі негатыўна адаб'ецца на прававой сістэме, — лічыць Сяргей Балашанка.

Напрыканцы Віктар Рабцаў усё ж такі выказаў спадзяванне, што траццейскія суды, якія ствараюцца ў Беларусі, знойдуць сабе дастойнае прымяненне і зоймуць сваю адпаведную нішу:

— Я мяркую, што цікавасць да траццейскага разбору будзе і ў бізнэс-супольнасці, таму гэтыя траццейскія суды будуць запатрабаваныя. І тое, які сябе зарэкамендуець, — шмат залежыць ад нас, ад нашага добрасумленнага стаўлення на ўсіх стадыях: пры стварэнні судов, пры іх рэгістрацыі і г.д.

Павел БЕРАСНЕЎ.

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ ОБЪЕКТА ДОЛЕВОГО СТРОИТЕЛЬСТВА

2-я очередь строительства 1-й пусковой комплекс Жилой дом № 2 (по генплану), 4 секции в осях 8–12 комплекса жилой застройки неповышенной комфортности в квартале улиц Шафарнянская – Гинтовта – Ложинская – Городецкая в г. Минске

Совместное общество с ограниченной ответственностью «БЕЛИНТЕ-РОБА» информирует физических и юридических лиц о создании объекта долевого строительства.

Информация о Застройщике
Застройщик (Заказчик) — ООО «БЕЛИНТЕ-РОБА». Зарегистрировано решением № 653 Минского городского исполнительного комитета от 31.03.2004 г. в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 190527399. Место нахождения (юридический адрес) застройщика: 220125, г. Минск, ул. Шафарнянская, д. 11, пом. 77, телефон: 269 32 60.

Режим работы: понедельник – пятница: с 8.30 до 17.30, обед: 13.30–14.30, выходные дни: суббота, воскресенье.

ООО «БЕЛИНТЕ-РОБА» с 2009 г. по 2011 г. были сданы в эксплуатацию многоквартирные жилые дома в г. Минске: по ул. Волгоградской, дом № 64; по ул. Волгоградской, дом № 34; по пр-ту Машерова, дом № 34; по ул. Городецкой, дом № 22 (1-я очередь строительства, 1-й пусковой комплекс).

В соответствии с Указом Президента Республики Беларусь от 12 ноября 2009 г. № 541 «О реализации отдельных инвестиционных проектов в г. Минске» и инвестиционным договором от 14 июня 2011 г. № 17, зарегистрированным в Государственном реестре инвестиционных договоров с Республикой Беларусь 20 июня 2011 г., регистрационный № ИД-665, застройщик осуществляет реализацию инвестиционного проекта по строительству объекта «Комплекс жилой застройки неповышенной комфортности в квартале ул. Шафарнянская-Гинтовта-Ложинская-Городецкая в г. Минске».

Информация об объекте долевого строительства

Цель строительства – выполнение

инвестиционного проекта «Комплекс жилой застройки неповышенной комфортности в квартале ул. Шафарнянской – Гинтовта – Ложинской – Городецкой в г. Минске».

Комплекс состоит из 2-х индивидуальных жилых зданий секционного типа различной этажности, 5-этажного здания торгово-административного центра, гаража-стоянки, зданий технического назначения.

Объект долевого строительства – 1-й пусковой комплекс 2-й очереди строительства – 4 секции в осях «8»–«12» (12-14-12-12 этажей жилого дома № 2 по генплану) на 145 квартир с техническими и административными помещениями в цокольном этаже.

Объект долевого строительства расположен на территории Первомайского района г. Минска, в пределах улиц Шафарнянская – Гинтовта – Ложинская – Городецкая.

Начало строительства – июль 2011 г. Предполагаемый срок ввода в эксплуатацию – 4-й квартал 2012 г.

Площадь застройки жилого здания – 1439,66 кв.м.

Общая площадь квартир (проектная) – 11341,94 кв.м.

Площадь квартир – 10209,89 кв.м. Общая площадь административных помещений – 639,77 м.кв.

Для привлечения физических и юридических лиц к строительству по договорам создания объекта долевого строительства предлагается 145 квартир – стоимостью за 1 кв. м в белорусских рублях в сумме, эквивалентной 1800 долл. США, а также административные помещения стоимостью за 1 кв.м в белорусских рублях в сумме, эквивалентной 2200 долл. США.

Межквартирные лестничные клетки, лестницы, лифты, лифтовые и иные шахты, коридоры, крыши, технические помещения, другие места общего пользования, несущие, ограждающие ненесущие конструкции, механическое, электрическое, сантехническое и иное оборудование, находящееся за пределами или внутри жилых и (или) нежилых помещений, элементы озеленения и благоустройства, а также иные объекты недвижимости, служащие целевому использованию здания, поступают в общую собственность дольщикам.

Конструктивная схема жилого дома – монолитный каркас с монолитными диафрагмами жесткости и монолитными перекрытиями, наружные стены – кладка из блоков ячеистого бетона по СТБ 1117-98 на клею и поэтажным опиранием на диски перекрытий.

Принятая конструктивная схема дает возможность максимальной свободы при перепланировке помещений квартир под индивидуальные потребности покупателя (т.н. «свободная планировка»).

Здание 1-го пускового комплекса жилого дома № 2 – 4-секционное, 12-14-этажное (включая цокольный этаж) с совмещенным покрытием (без чердака). Высота этажа 3,0 м, высота верхнего этажа каждой секции 3,3 м. Верхний этаж выполнен с квартирами увеличенной площади с панорамным остеклением по главному фасаду.

Секции оборудованы каждая двумя лифтами (грузоподъемностью 630 кг и грузоподъемностью 400 кг).

Наружная отделка – штукатурка с последующей покраской фасадной краской. Антивандальная облицовка

1-3 этажей главного фасада мозаичной штукатуркой.

Внутренняя отделка:

- стен и перегородок (помещения общественного пользования) – декоративная штукатурка с последующей покраской. В квартирах и административных помещениях – улучшенная штукатурка;

- потолков (помещения общественного пользования) – акриловая покраска, зашивки из гипсокартона с последующей акриловой покраской в местах прохода коммуникаций. В квартирах и административных помещениях – затирка;

- дверей – в помещениях квартир (только входные) – без отделки.

Система отопления запроектирована вертикальная, двухтрубная, поквартирная с установкой на ответвлениях от стояков на каждую квартиру теплосчетчиков и балансировочных клапанов.

Вентиляция жилого дома предусмотрена естественная.

Источник водоснабжения – наружная сеть водопровода. Для учета холодной и горячей воды в каждой квартире предусматривается установка счетчиков.

Проектом предусмотрено комплекс мероприятий по обеспечению пожарной безопасности здания, в т.ч. обеспечение эвакуации людей в лестничные клетки типа Н1, устройство вторых выходов из квартир (начиная с 6 этажа) в лоджии с глухими простенками, предусмотрено внутриквартирное пожаротушение и внутреннее пожаротушение от пожарных кранов.

Застройщиком получены:

- акт выбора места размещения земельного участка для строительства

объекта «Комплекс жилой застройки неповышенной комфортности в квартале ул. Шафарнянской – Гинтовта – Ложинской – Городецкой» от 26.08.2008 г., утвержденный Председателем Минского городского исполнительного комитета 01.09.2008 г.;

- решение Минского городского исполнительного комитета № 1765/2 от 30.06.2011 г.;

- свидетельство (удостоверение) № 500/1001-75 г. о государственной регистрации создания земельного участка на основании выделения вновь образованного земельного участка, правообладатель – Республика Беларусь (право собственности); возникновение прав, ограничений (обременений) прав на земельный участок (право временного пользования), правообладатель – юридическое лицо, резидент Республики Беларусь ООО «Белинте-Роба»;

- проектно-сметная документация, прошедшая в установленном порядке государственную экспертизу, экспертное заключение РУП «ГЛАВГОССТРОЙЭКСПЕРТИЗА» № 418-15/11 от 10.06.2011 г.;

- выданное 29.07.2011 г. органом государственного строительного надзора разрешение на производство строительно-монтажных работ № 2-206Ж-013/11;

- договор генерального строительного подряда № 29-04 ШГ-2-2011 от 29.04.2011 г., заключенный с ИОО «ДАНА АСТРА».

С планировками квартир, административных помещений и ходом работ по строительству можно ознакомиться в мобильном офисе компании, расположенном на территории застройки около Национальной библиотеки.

Дополнительную информацию можно получить по телефонам: 8 029 5 000 840 (841, 843, 844, 877 – квартиры, 842 – административные помещения), 8 044 768 81 13 (14), 8 044 746 18 96.

Дзе знайсці недарагі кацёл на цвёрдым паліве?

8 кастрычніка 2011 г. ЗВЯЗДА

Ужыхара вёскі Каўгары Асіповіцкага раёна Аляксандра Мікалаевіча Пятроўскага дома ўстаноўлена паравое ацяпленне. Неўзабаве з'ява. І тут раптам гаспадар выявіў, што невялікі кацёл пачаў працякаць. Непарадак, трэба мяняць. Пачаў Аляксандр Мікалаевіч вывучаць па аб'явах прапановы: шукаць патрэбнае ды параўноўваць цэны.

— Хата ў нас невялікая. Кацёл цяперашні працуе на цвёрдым паліве — брыкетам вугалю, дровах. Набывалі мы яго яшчэ за савецкім часам, у 1985 годзе. Ён — вытворчасці Бранскага завода. Кацёл мае маркіроўку КС-2, на 12-14 кВт. Тэлефаную па аб'явах, мне адказваюць: маўляў, такіх катлоў не маем. І прапануюць двухкамерныя, коштам ад 5 да 7 мільёнаў рублёў. Дорага, ды і не зусім тыя катлы падыходзяць. Можна падкажаць, дзе можна знайсці кацёл на цвёрдым паліве, падобны на наш цяперашні? — распавёў Аляксандр Мікалаевіч пра сутнасць сваёй праблемы.

Пытанне чытача, як высветлілася, аказалася яшчэ тым... У пошуках адказу давалося «па ланцужку» звяртацца ў наступныя арганізацыі: у аддзел жыллёва-камунальнай гаспадаркі Асіповіцкага райвыканкама, унітарнае камунальнае прадпрыемства «ЖКГ», даччынае камунальнае ўнітарнае прадпрыем-

ства «Райсэрвіс», забеспячэнска-вытворчае рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства «Камунальнік» — ужо ў Мінску. Мы прыводзім гэты пералік не дзеля таго, каб пахваліцца аб'ёмам зробленай працы. Справа ў тым, што паўсюдна, куды даводзілася звяртацца з просьбай ад нашага чытача, стаўленне да праблемы вясцоўца было выключна добра-звычайным: нам аператыўна падказвалі новыя адрасы і тэлефоны, кіраўнік УКП «ЖКГ» Леанід Змачынскі, некалькі начальнікаў аддзелаў УП «Камунальнік» самі потым тэлефанавалі ў рэдакцыю з новай інфармацыяй. Дзякуючы гэтай агульнай дапамозе высветлілася, што нешта падобнае, у чым мае патрэбу гаспадар з вёскі Каўгары, вырабляе Бярозаўскі завод «Цеплапрыбор». Бытавы кацёл на цвёрдым паліве КСТГ-12,5 (для абагрэву 100 квадратных метраў) каштуе (адпуская цана завода) трохі больш за 1 мільён 790 тысяч рублёў. Праўда, такіх

катлоў зараз у наяўнасці няма, але будучую пакупку можна замовіць і, напрыклад, потым забраць самому. На жаль, УП «Камунальнік» працуе толькі па безнаўнім разліку, таму прыватная асоба не зможа праз гэтае прадпрыемства заказаць кацёл. Затое «Камунальнік» працуе з прадпрыемствамі «ЖКГ». Тым больш, як заўважыў дырэктар УКП «ЖКГ» Леанід Змачынскі, пры падключэнні вясцоўцаў, натуральна, трэба будзе звяртацца не да халтуршчыкаў, а ў арганізацыю, якая мае адпаведную ліцэнзію і кваліфікаваных спецыялістаў. Таму Леанід Сцяпанавіч прапанаваў паслугі падначаленага прадпрыемства, якое і даставіць кацёл, і падключыць, і потым, калі што, адрамантаваць яго. Гэта, безумоўна, платныя паслугі. Канчатковая іх цана вызначаецца на месцы — у прыватнасці, у залежнасці ад аб'ёму зварачных работ.

Р.С. Яшчэ больш падрабязную інфармацыю наконт катла мы асабіста давалі да нашага заяўніка. Падаецца, сям'я чытача засталася задаволенай: паводле слоў чытачоў, мы знайшлі тое, што было трэба.

Майстар і старшыня сельсавета выслухаюць незадаволенага

Унумары «Звязды» ад 20 верасня пад рубрыкай «Пытальнік» быў змешчаны матэрыял «Асвятленне ў вёсках падключана. Яно адпавядае стандартам». Ён быў падрыхтаваны ў адказ на калектыўную скаргу жыхароў вёскі Харужанцы Лагойскага раёна. Заяўнікі наракалі на тое, што дагэтуль не гарыць вулічнае асвятленне, адключанае на лета па рашэнні райвыканкама да пачатку восені. Яшчэ згадвалася суседняя вёска Карпілаўка, дзе, па словах мясцовых жыхароў, ліхтары на летні час ніхто не адключаў.

Са спасылкай, у прыватнасці, на дырэктара Барысаўскіх электрычных сетак Мікалая Бяспальку мы тады далі наступны адказ. Калі коротка: адключыць вулічныя ліхтары ў вёсках можна ўсе разам і адначасова, а вось падключэнне адной брыгадай шэрагу населеных пунктаў — патрабуе часу, пэўнай чарговысці. Гэты час увогуле вызначаўся да 15 кастрычніка. Аднак Харужанцы, можна сказаць, дзякуючы ўмяшанню газеты былі падключаны да тэрмінова — з 16 верасня. Што датычыцца Карпілаўкі, дзе, як сцвярджалі заяўнікі, усё лета ліхтары не адключаліся, паводле слоў усё таго ж Мікалая Максімавіча, гэты факт не пацвердзіўся.

Неўзабаве пасля той публікацыі ў рэдакцыю пачаў настойліва тэлефанаваць мінчанін, які мае ў Харужанцах дом. «Менавіта бяшкоўскі дом, а не дачу» — увесць час падкрэсліваў мужчына, дадаючы, што ў вёсцы пастаянна не жыве. Дарэчы, сярэд падпісантаў першага калектыўнага ліста яго прозвішча не было. Аднак мужчына з імпэтам абараняў вясцоўцаў (ад саміх мясцовых жыхароў больш скаргаў не паступала). Гаварыў, у прыватнасці, што мы ўсіх у вёсцы зрабілі дурнымі той публікацыяй, бо ў Карпілаўцы ліхтары гарэлі. «Адкуль у вас іншая інфармацыя? Чаму не надрукавалі прозвішчы службовых асоб, з кім размаўлялі?» Праўда, высветлілася, што, кідаючы такія папрокі, суразмоўца не мае пад рукой той заметкі з газеты. «А ў саміх Харужанцах ліхтары пасвяцілі некалькі дзён пасля падключэння і зноў патухлі», — працягваў мінчанін.

Мы былі вымушаны зноў патурбаваць дырэктара Барысаўскіх электрычных сетак Мікалая Бяспальку, перадалі яму сутнасць скаргі заяўніка. Зноў з Мікалаем Максімавічам мы звязаліся праз дзень, і ён паведаміў наступнае.

— 26 верасня з Янушкавіцкага сельскага Савета паступіла заяўка на аднаўленне працы двух ліхтароў у вёсцы Харужанцы. Відавочна, яны выйшлі са строю. Да канца дня 4 кастрычніка гэтыя работы павінны быць выкананы (размова з дырэктарам прадпрыемства адбылася ў сярэдзіне гэтага ж дня — С.Р.). Што датычыцца Карпілаўкі, дык мы патэлефанавалі некалькім мясцовым жыхарам вёскі, і яны факт таго, што усё лета гарэлі вулічныя ліхтары, не пацвердзілі, — сказаў Мікалай Бяспалька.

Пра тое, што ў Харужанцах адключыліся два ліхтары (перагарэлі лампачкі ці выйшлі са строю фотарэле) і была пададзена заяўка на іх рамон, нам пацвердзіў старшыня Янушкавіцкага сельскага Савета Аляксандр Палянскі. Афіцыйнай інфармацыі, што ў Карпілаўцы летам гарэлі ліхтары ў той час, як паўсюдна іх па рашэнні райвыканкама адключылі да восені, тут таксама не мелі. Магчыма, меў факт самавольнага падключэння, як яно часам бывае?..

Аднак на гэтае меркаванне наш заяўнік ніяк не адраагваў. Больш за тое, можна сказаць, што мы да канца чамусьці так і не змаглі зразумець адзін аднаго. Выйсцe, як нам падаецца, прапанаваў дырэктар Барысаўскіх электрычных сетак Мікалай Бяспалька. Ён паабяцаў, што з Лагойска — са структурнага падраздзялення прадпрыемства — з нашым заяўнікам звязалася майстар. У мужчыны будзе магчымасць падрабязна і напрамую (чытач ужо нават прапанаваў за свой кошт звязіць на месца карэспандэнта) расказаць пра сутнасць сваіх прэтэнзій. Тое ж самае, нягледзячы на тое, што ўжо неаднойчы меў тэлефонныя размовы з так званым дачнікам, паабяцаў зрабіць і старшыня Янушкавіцкага сельскага Савета Аляксандр Палянскі. Магчыма, такімі сумеснымі намаганнямі мы зможам зразумець, чаго ж дабіваецца заяўнік?..

Сяргей РАСОЛЬКА.

Калі жыліца хоча, а ЖЭС не можа...

Мінчанка з праспекта Ракасоўскага паскардзілася, што шмат гадоў не можа зрабіць рамонт ва ўласнай кватэры. Быццам бы з-за таго, што жыллё — прыватызаванае. Ды і ўвогуле яна хацела б атрымаць якую-небудзь матэрыяльную дапамогу.

Звярталася з гэтай нагоды ў адміністрацыю Цэнтральнага раёна, ёй не адмовілі, аднак памер аднаразовай дапамогі — толькі 150 тысяч рублёў. За такія грошы рамонт у кватэры не зробіш. І тут жа заяўніца працягвала, што за рамонт гатовая сама заплаціць, маўляў, няхай патрэбныя сумы пакрысе вылічваюць з яе пенсіі. Аднак у ЖЭС пра такія варыянты і слухаць не хочучы. Нават каштарыс складзіць не могуць. Жанчына падрабязна даводзіла, што «майстар адтуль мільён разоў прыходзіла, але так нічога і не склала, не падлічыла, не сказала»...

Як высветлілася, у ЖЭС №82 наша заяўніца ведаець вельмі добра. У адрозненне ад яе гісторыі, нам распавялі зусім іншую версію падзей. У прыватнасці, пра тое, што каштарыс магчымага рамонтнага гэтай жанчыне складзілі не адзін раз, апошні быў недзе ў пачатку лета. Агульная сума тады (асноўныя касметычныя рамонтныя работы браліся па мінімуму — каб было не вельмі дорага) складала 1,2 мільёна рублёў. Заяўніцы прапанавалі адтэрмі-

ноўку на шэсць месяцаў. Яна адмовілася. Па ўсім было відаць, выказалі нам думку, што разлічвае на правядзенне бясплатных работ. «Але ж для гэтага няма падстаў. З такім жа поспехам на бясплатны рамонт тады маглі б прэтэндаваць і я, і вы», — зазначылі нам у ЖЭСе. У кватэры жанчына сапраўды трэба наводзіць парадак, чысціню. «Мы прапаноўвалі, каб яна замовіла сацыяльнага работніка. Жыхарка таксама адмовілася ад гэтага, відавочна, з-за таго, што за паслугі сацыяльнага работніка трэба плаціць пэўныя сумы».

Больш за тое, як высветлілася, жанчына нядаўна ўстанавіла ўваходныя металічныя дзверы ў кватэру і цяпер... адмаўляецца аплачваць камунальныя паслугі. Матывуе свае дзеянні тым, што ёй трэба разлічвацца за гэтыя самыя дзверы. Нядаўна яна прыходзіла на прыём у ЖЭС, каб папрасіць выканаць работы па аддзелцы адкосаў калія ўстаноўленых дзвярэй. «І хоць у нас няма патрэбных спецыялістаў, мы не займаемся такога кшталту работамі, ЖЭС пойдзе насустрач яе просьбе: патрэбныя работы мы зробім».

Напрыканцы мы дамовіліся, што работнікі ЖЭСа наведваюць заяўніцу яшчэ раз і паспрабуюць у чарговы раз знайсці нейкі кампраміс паміж жаданнямі жанчыны і магчымасцямі ЖЭСа.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Пасля ліста

СЮРРЭАЛІСТЫЧНАЯ МОВА

Ліст «Шлях да мовы» Алены Гануліч з Астравецкага раёна натхніў мяне на сціслае апісанне свайго досведу, датычнага беларускай мовы і сучаснага беларускага грамадства.

Кожны вопыт заўжды суб'ектыўны, кожная сітуацыя ўнікальная і абсалютна не паказальная — не заўжды сведчыць пра нейкую агульную тэндэнцыю. Але калі паглыбіцца ў прыватнасці і побытавыя дробязі, то заўсёды ўгадваю свае вандроркі на рынак у мінскім мікрараёне Уручча.

Вось і на гэтых выхадных — з мужам пайшлі на рынак па гародніну. Глядзім — бэры свойскія прадаюць — прыгожыя-прыгожыя! «Адкуль?» — пытаюся. «Слуцк. Беларускія познія». Ну, калі слуцкія, то нельга не ўзяць. Бяром. У пакуначак паклалі, грошы заплацілі. «А гэта вам, спадарыня, — гаворыць прадавец на чысцоткай беларускай мове, дастаючы са скрыні самую вялікую грушу, — за беларускую мову. Дзякуй!» «І вам дзякуй!» — адказваю я, радуючыся смачнаму бонусу. Такое ўзаемапааруменне з простымі незнаёмымі людзьмі заўжды неверагодна акрыляе!

Ідзём далей. Выбіраем бульбу. «Нам тры кілаграмы бульбы». «Бульбы? Калі ласка!» — гаворыць добразычлівы прадавец. Ведаецца, ёсць такі тып прадаўцоў — вельмі камунікабельны. Нават калі ты нічога ў іх не купіш, яны з табой будуць паўгадзіны размаўляць пра ўсё на свеце. Гэты пачаў разважаць пра беларускую мову: «Сам я з Украіны. Але беларускую мову вельмі люблю. І не разумею, чаму так мала беларусаў размаўляе па-беларуску. Такая мова прыгожая! Пра якую

нацыю можна гаварыць, калі па тэлебачанні ў нейкай праграме замежны госьць з вядучым па-беларуску пачаў размаўляць, а вядучы-беларус працягваў па-руску...» — самотна заключае прадавец, маючы на ўвазе нейкую перадачу, якую я, на жаль, не глядзела. Але пачуць ад яго такія паважлівыя словы пра нашу мову было ад гэтага не менш прыемна. Праўда, гэты просты чалавек агучыў вельмі глыбокую думку. А мне падумалася сюррэалістычнае: а калі б яго бульба была чароўная: з'еш адну бульбінку — і адразу па-беларуску загаворыш.

Выпадковыя людзі, з якімі я сутыкаюся ў горадзе, у транспарце ці ў краме па-рознаму рэагуюць на беларускую мову. Пэўны працэнт з іх стабільна перакананы, што я, напэўна, настаўніца або выкладчыца: а хто іншы ў жыцці можа ў Беларусі размаўляць па-беларуску?! Рытарычнае пытанне... Праўда, многія адказваюць па-беларуску альбо гавораць, што самі не могуць размаўляць на мове, але ім вельмі падабаецца, прычым, маўляў, вельмі шкада, што мы, беларусы, так не шануем матчыну мову і г.д.

Самой здзіўна гэта адзначаць, ведаючы рысу беларускага нацыянальнага характару — абьякавасць (якую часта называюць талерантнасцю), але апошнім часам я і разі не сустрэла адмоўнай рэакцыі на беларускую мову. Прычым не толькі ў Мінску, але і ў родным Віцебску, і ў іншых больш дробных гарадах, дзе давалося пабываць. Не магу сцвярджаць, што гэта пра нешта сведчыць, што гэта, магчыма, пачалося абуджэнне нацыянальнай самасвядомасці... Але — ёсць надзея.

Вольга ЧАЙКОЎСКАЯ.

Кватэрнае пытанне

НЕ МУЖ? АЛЕ ГАСПАДАР

Я жыву (і прапісана) у прыватызаванай кватэры, уласнікам якой з'яўляецца былы муж. Ён асуджаны, адбывае пакаранне за межамі Рэспублікі Беларусь. Якія ў яго правы на гэту кватэру?

В. Д., г. Светлагорск.

У адпаведнасці з заканадаўствам, наймальнік жыллага памяшкання, члены яго сям'і, а таксама іншыя грамадзяне, за якімі па законе захоўваецца роўнае з наймальнікам права карыстання жылым памяшканнем, маюць роўныя правы на ўдзел у прыватызацыі жыллага памяшкання.

Жылое памяшканне (доля ў такім памяшканні), прыватызаванае сумесна пражываючымі сужэнцамі, з'яўляецца іх агульнай сумеснай уласнасцю, калі абое сужэнцы ўдзельнічаюць у прыватызацыі гэтага памяшкання (у тым ліку грашовымі сродкамі, прыналежнымі ім на праве агульнай сумеснай уласнасці). Іншыя члены сям'і, якія ўдзельнічаюць у прыватызацыі жыллага памяшкання, маюць права ўласнасці на адпаведную іх удзелу долю ў прыватызаваным жылым памяшканні. Узаканыя доли ўласнасці могуць быць пазначаны

па патрабаванні ўдзельнікаў прыватызацыі ў тэхнічным пашпарце кватэры.

Члены сям'і, якія пражываюць у прыватызаваным жылым памяшканні, але не прымалі ўдзел у прыватызацыі, захоўваюць права карыстання гэтым жылым памяшканнем. Правы і абавязкі гэтых грамадзян вызначаюцца жыллёвым і іншым заканадаўствам, якое дзейнічае ў дачыненні да прыватнага жыллёвага фонду.

Дзяржаўная рэгістрацыя права ўласнасці на жылое памяшканне, як правіла, ажыццяўляецца на імя асноўнага набытчыка жыллага памяшкання, калі іншае не вызначана заканадаўствам або дагаворам. Удзел у набыцці жыллага памяшкання іншых членаў сям'і (акрамя сужэнцаў) і іншых асоб можа быць падставай для прызнання за імі права на долю ў праве ўласнасці на жылое памяшканне пры даказанасці,

што паміж гэтымі асобамі і набытчыкам мелася дамоўленасць аб стварэнні агульнай уласнасці і ў гэтых мэтах яны ўкладвалі сваю працу ў сродкі на набыццё жыллага памяшкання (ч. 4 арт. 102 ЖК).

Пра наяўнасці спрэчкі аб жылым памяшканні патрабаванні аб прызнанні права ўласнасці на жылое памяшканне разглядаюцца судом у іскавай вытворчасці.

Калі паміж уласнікам прыватызаванага жыллага памяшкання і членамі яго сям'і (у тым ліку і былымі, але якія захоўваюць права карыстання жылым памяшканнем) не дасягнута пагадненне аб парадку карыстання гэтым жылым памяшканнем, то парадак карыстання можа быць вызначаны судом.

Пра часовай адсутнасці ўласніка жыллага памяшкання (у тым ліку і ў сувязі з асуджэннем і адбываннем пакарання), незалежна ад тэрміну адсутнасці, за ім захоўваецца і права ўласнасці, і права карыстання прыватызаваным жылым памяшканнем.

Віктар САВІЦКІ.

Здарэнні

Прычына пажару — электрагрэлка?

49-гадовая жыхарка горада Горкі, што пражывае на другім паверсе трохпавярховага жыллага дома па вуліцы Інтэрнацыянальнай, для абагрэву выкарыстоўвала электрагрэлку.

Жанчына клала яе на ложак і ноч праводзіла ў цяпле і камфорце. Раніцай, ідучы на працу, адключыла электрагрэлку. Вось толькі вілку з разеткі не даставала... Высветлілася, што дарэмна. Удзень на ложку адбылося ўзгаранне пасцельных рэчаў. У выніку ў доме ўтварылася шчыльнае задымленне і з-за пагрозы жыццю і здароўю людзей выратавальнікам давалася эвакуаваць дзесяць чалавек.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Смяротнае падзенне з воза

У рэанімацыйным аддзяленні Камянецкай райбальніцы памерла 77-гадовая пенсіянерка. Было высветлена, што жанчына ўпала з воза і атрымала траўму пазваночніка, грудной клеткі...

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

ДОЛАР І ЕЎРА ПАДРАСЛІ ЯШЧЭ

ПАСЛЯ чарговай дадатковай сесіі на Беларускай валютна-фондавай біржы доллар падагражэў на 110 рублёў, еўра — на 210, а расійскі рубель застаўся на ранейшым узроўні.

«Скончыўся «падатковы тыдзень», усё зноў вярнулася да звычайнага жыцця, — патлумачыла карэспандэнт «Звязды» сітуацыю, што склалася на валютным рынку апошнімі днямі, Ірына НОВІКАВА, загадчыца кафедры эканамічнай тэорыі Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь, доктар эканамічных навук, прафесар. — Зараз трэба зноў нарошчваць экспарт, каб пасля прадпрыемствы-экспартёры прадавалі больш валюты на біржы. Пакуль жа, магчыма, калі экспарт і высокі, грошы яшчэ не вярнуліся. На выраўноўванне сітуацыі таксама добра паўплывае атрыманне грошай ад МВФ. Зараз гэтае пытанне прапрацоўваецца. Нацбанк тады будзе адчуваць сябе больш упэўнена і зможа ў любы момант правесці патрэбныя інтэрвенцыі. А ўвогуле, трэба чакаць канца месяца, калі зноў трэба будзе плаціць падаткі». Нагадаем, што і намеснік прэм'ер-міністра Сяргей Румас два тыдні таму казаў, абячаючы раўнаважны курс у кастрычніку, што самы найлепшы час для выхаду на адзіны курс — «падатковы тыдзень» у канцы месяца.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

РЫНКАВЫЯ КУРСЫ НА 7 КАСТРЫЧНІКА:
Доллар ЗША — 7920 беларускіх рублёў;
Еўра — 10810 беларускіх рублёў;
Расійскі рубель — 246 беларускіх рублёў.
КУРСЫ НЕКАТОРЫХ БАНКАЎ НА 7 КАСТРЫЧНІКА
«Беларусбанк»: доллар ЗША — 7820 і 8120; еўра — 10400 і 10950; расійскі рубель — 239 і 251.
«БПС-Банк»: доллар ЗША — 7900 і 8200; еўра — 10530 і 11100; расійскі рубель — 240 і 256.
«Мінскі транзітны банк»: доллар ЗША — 7900 і 8200; еўра — 10550 і 11040; расійскі рубель — 242 і 256.

Абзац

У Беларусі ў гэтым годзе ордэнам Маці ўзнагароджана 314 жанчын, якія нарадзілі і годна выхавалі пяцярных і больш дзяцей.

Колькасць кіроўцаў, якія селі з пачатку гэтага года за руль у стане ап'янення і былі затрыманыя інспектарамі ДАІ, перавысіла 40 тысяч чалавек. З пачатку года па віне нецвярозых вадзіцеляў на дарогах краіны загінула 140 і атрымала калецтвы 713 чалавек. Штодня ў выхадныя выяўляецца больш за 200 нецвярозых кіроўцаў.

Поўны абзац

Злодзеі праглынуў брыльянтавы пярсцёнак. Жыхар японскай прэфектуры Тыба напэдалёк ад Токіа скраў брыльянтавы пярсцёнак з ювелірнай крамы: на вачах у прадаўца ён праглынуў яго і знік. Пярсцёнак каштаваў 380 тысяч іен (4,9 тыс. долараў). Паліцыя горада пачала пошукі, адсочваючы рух падазронага па ўсталяваных у краме і на вуліцах камерах відэаназірання. Праз 2 дні ў паліцэйскі ўчастак звярнуўся малады чалавек і паведаміў, што яго прыяцель праглынуў пярсцёнак і непакоіцца, ці не прычыніць гэта шкоды яго здароўю. Паліцыя затрымала 21-гадовага Кіісі Хасэгава, рэнтгенаўскі здымак страўніка паказаў наяўнасць там пярсцёнка.

15-ГАДОВЫ ГАСПАДАР ПЧОЛ

У вёсцы Хатовіж Клімавіцкага раёна падлетак паспяхова займаецца пчалярствам. На заробленыя сваёй працай грошы юны пчаляр набывае моднае адзенне, школьныя прылады і нават тэхніку для хатняй гаспадаркі.

— Я асаблівы, — смяецца Арцём Ісакаў. — Гэта аболтусы сядзяць гадзінамі ў інтэрнэце і ходзяць на танцы, а я працую!

Заява, зробленая 10-класнікам паўжартам, робіць уражанне. Тым больш пасля агляду яго пчалыніку, клетак з трусамі і расповеду пра ўласнага каня Малышка. Бацькам, чые дзеці большую частку вольнага часу аддаюць усялякім аймадам і фэйсбуку, ад гэтага ўсяго, калі шыра, становіцца крыху млясна.

— Мне падаецца, што бацькам трэба заўсёды браць з сабой дзяцей на сваю працу і рабіць гэта як мага часцей, — раіць, зусім як дарослы чалавек, Арцём. — Як мяне: на сена — значыць, на сена, і на бульбу — толькі разам. Проста прывучаць працаваць з маленства.

Арцёму 16 гадоў. І ўжо трэці год, як ён стаў гаспадаром пчалыніку. Як гэта здарылася і адкуль узялася ідэя займаць такое незвычайнае для дзіцяці хобі — у сям'і Ісакавых існуюць розныя версіі. Старэйшы брат Аляксандр лічыць, што Арцём захапіўся пчалярствам дзякуючы дзеду, сталаму пчалю: «Яму ў душу запала, бо і наш дзед калісьці займаўся гэтай добрай справай».

Маці Алена Віктараўна ўзгадвае, што ў маленстве хлопчык бясконца хварэў, і даводзілася змагацца з прастудамі народнымі сродкамі.

— Я пашталёнка, і мне часта людзі дапамагалі рэцэптамі, складнікамі якіх, як правіла, быў мёд. Але за тым часам, як гэта ні дзіўна, на вёсцы было складана яго набыць. Гэта цяпер людзі сталі займацца пчалярствам дзеля заробка і задавальнення, а тады даводзілася ехаць у горад, на рынак.

Сам жа школьнік расказвае, што ўся сям'я даўно хацела трымаць свой пчалынік, і ён вырашыў узяць адказнасць на сябе.

— З бацькам мы набылі вулі ў бабулі, якая ліквідавала сваю пчалюскую справу: узрост ужо не той, — узгадвае Арцём. — Скрыні былі гнілаватыя, але мы іх адрамантавалі. Парады сьбра бацькі былі вельмі карысныя, асабліва ў першы год. Я пачынаў з чатырох вулляў, а цяпер іх у мяне дзясятка.

Пчалынік Арцёма месціцца ў яблыневым садзе, дзе калісьці стаяла старая дзедава хата. На галінах антонавак яшчэ дзе-нідзе ёсць плады, а вулі пад імі пафарбаваны ў прыемныя зялёны, блакітны і жоўты колеры. Сам гаспадар толькі што прыехаў на аўтобусе са школы. Стыльны строй, модная курткі.

— Так, усё гэта набыта за «мядовыя» грошы, — з гордацю ўсміхаецца падлетак. — У нас з маці схема простая — 50/50: палову даюць з сямейнага бюджэту бацькі, а палову зарабляю я сам.

Арцём лічыць пчол цікавымі істотамі. Гаво-

рыць, што трымаць пчалынік — не так ужо і складана, але за вучэннем старшама школьніку нестасе часу. Што ўжо казаць пра гульні і танцы! Сябры пчаліную справу Арцёма не абмяркоўваюць, самі захапляюцца ў асноўным камп'ютарамі і рыбалкай, але лічаць і яго хобі цікавым і безумоўна, выгадным.

— Ну, пчалынік дае не столькі грошы, колькі мёд для ўсёй сям'і. А я вельмі люблю мёд!

Хлопчык штодзень ужывае мёд, калі прыходзіць са школы. На сталае — слоік з малаком, батон і мёд. «Гэта здаровае харчаванне, — тлумачыць Арцём і зачэрпвае вялікай лыжкай. — Мёд дапамагае чалавеку!»

Пра самую смачную мядовую лыжку юнага пчалюра расказала маці:

— У яго была дзіцячая мара: паесці мёду вялікай лыжкай з поўнага вядра, — узгадвае Алена Віктараўна. — Першы год, вядома, мёду было мала, затое на наступны сезон атрымалася вялікая біклага. І ён проста-такі ззяў ад радасці, калі ўзяў лыжку і стаў есці. Мы глядзелі: «Ну што, Арцём, мара твая спраўдзілася?» — «Так!» Я была вельмі задаволеная і радавалася за сваё дзіця.

Сёлета Арцём атрымаў з паўсотні літраў мёду: прадаваў, калі хто прасіў, па 50 тысяч рублёў за літр. Але прыбыткі не самыя вялікія, бо грошы патрэбны на цукар і іншыя прылады. Абсталяванне для пчалюрскай справы цяпер каштуе дорага, сур'ёзна даводзіў Арцём. Але калі ён пачынаў сваю справу, то хапіла сродкаў з уласнай «скарбонкі» і дапамогі сяброў.

Падтрымка сям'і для такога хобі вельмі важная. Але не проста маральная: усім даводзіцца дапамагаць Арцёму на пчалыніку.

— Братавы пчолы ўсіх кусаюць: не толькі мяне, і яго таксама, — гаворыць Аляксандр. — А так мы тут усё жывём дружна! Увогуле ў хвалюю захапленне Арцёма. Мне падаецца, назіранне за пчоламі развівае чалавека.

Пчалюрства нельга назваць дзіцячым захапленнем, таму больш за ўсіх хвалюецца за хлопчыка яго маці.

— Пчолы балюча кусаюцца, але ў нашай сям'і ўсе любяць мёд, — гаворыць Алена Віктараўна. — З аднаго боку, я задаволеная, што дзіця пры добрай справе. А з іншага, боюся, бо ўсё гэта не цацкі. І сама здзіўляюся, што сын займаецца такой складанай справай. Але яму сапраўды падабаецца.

— Так, падабаецца, — пацвярджае Арцём. — І галоўнае тут усё ж такі не грошы, але цікавасць.

Пагадзіцеся, што цяпер рэдка можна пабачыць дом, у тым ліку і на вёсцы, дзе жыве падлетак, але няма камп'ютара. Дык вось у Ісакавых яго няма. Калі некалькі гадоў таму даходы ад пчалюрства і заробкі бацькоў дазволілі набыць нейкую тэхніку, то Арцём выбраў не камп'ютар для гульні, а касілку для гаспадаркі. «На вёсцы без працы — ніяк», — гаворыць юны пчалюр.

Ілона ІВАНОВА. Фота аўтара.

Клімавіцкі раён.

9 кастрычніка — Сусветны дзень пошты

Дарога да заўзятага звяздоўца

ЖЫХАР вёскі Стараселле Шклоўскага раёна Віктар Гайкоў ганарыцца, што з пераможнага 45 года «Звязда» ў іх доме на правах першай і галоўнай газеты.

— Да 1986 года газету выпісваў бацька. А потым я стаў працягваць гэтую сямейную традыцыю, — кажа Віктар Аляксеевіч Гайкоў. — Нягледзячы на тое, што ў выніку чарнобыльскай катастрофы давялося перасяліцца з Кармяншчыны.

З невялікай нечаканай сустрэчы з нашым сталым падпісчыкам даведваюся, што больш за сорак гадоў Віктар Аляксеевіч Гайкоў ад-

працаваў у медыцыне фельчарам участкавай бальніцы. Акрамя сваіх родных дзяцей выгадаваў яшчэ і двух дзяцей-сірот. А пазнаёміла мяне з гэтым перакананым прыхільнікам «Звязды» пашталёнам Старасельскага паштовага аддзялення сувязі Наталля Галкоўска (на здымку справа). За тры гады працы вясковым пашталёнам Наталлі давялося разнаёміцца з усімі падпісчыкамі, даведацца пра іх чытацкія прыхільнасці. На яе думку, старасельскі «звяздовец» Гайкоў — адзін з цікавейшых суразмоўцаў і паважаных у аграгарадку людзей.

Анатоль КЛЯШЧУК, Шклоўскі раён.

ЧАМУ ПАШТАЛЬЁНУ НЕ ПАТРЭБНА ГІМНАСТЫКА?

ЗА плённую працу ў падпісцы на «Звязду» каштоўны падарунак, пыласос, атрымала мсціслаўскі пашталён Вольга Андрэева.

Пяць гадоў таму маладая жанчына шукала працу. Спыталася пра месца і на пошце, дзе ўважліва ўспрынялі просьбу, зафіксавалі каардынаты, а потым і паклікалі працаваць.

— Тут нядрэнна, мне падабаецца, — усміхаецца Вольга АНДРЭЕВА, пашталён гарадскога аддзялення паштовай сувязі № 3. Яе ўчастак — адзін з самых вялікіх у Мсціславе: на ім каля 800 кватэр і прыватных дамоў, некалькі арганізацый. Каб разнесці пошту, за дзень трэба прайсці больш за дзясяткі кіламетраў.

Вольга спраўляецца: на пошце гавораць, што яна добры чалавек, адказная, любіць працу. Сёння яна — адна з лепшых пашталёнаў, лічыць начальнік Мсціслаўскага раённага вузла паштовай сувязі Наталля БАРКОЎСКАЯ:

— Ведаецца, часам нехта скардзіцца, што не данеслі пошту, а на ўчастку Андрэевай, наадварот, просяць захаваць пашталёна. Гэта радасна і прыемна, пасярод усёй гэтай мітусні пачуць добрыя словы ўдзячнасці. І вельмі прыемна, што пашталёнаў адзначаюць і заахваваюць падарункамі, як гэта робіць «Звязда». Добры стымул да працы!

Цяпер Вользе 31 год. У яе сям'я: муж

працуе ў спажывецкім таварыстве, двое дзяцей-школьнікаў. Жанчына вельмі цэніць сваё працоўнае месца за тое, што ўсё можна зрабіць ад рання і да абеду, а потым заняцця хатнімі справамі ды доглядам малых. Вядома, праца пашталёна нялёгка: цяжкая кайстра на плячы, пешыя «шпацыры» ўзімку мала каму падабаюцца — і холадна, і часам снегу па калена. Карацей, для падцягнутай фігуры пашталёнцы не патрэбна дадатковая гімнастыка.

— Стасункі з людзьмі мне падабаюцца, — тлумачыць перавагу сваёй працы Вольга

Андрэева. — Ёсць бабулі, з якімі і паўгадзіны пасяджу, каб ім было з кім пагутарыць, падзяліцца набалелым. Яны ж адзінокія, шкада іх. Мне падаецца, каб быць добрым пашталёнам, трэба добра ставіцца да людзей — тады і да цябе будуць добра ставіцца.

Гэтай няхітрай формулай пра добрае стаўленне да людзей кіруюцца ў сваёй працы на Мсціслаўскім РВПС.

— Усё залежыць ад таго, як падысці да кліентаў: трэба заахвочваць людзей, тады будуць даходы і заробкі, — гаворыць Наталля Баркоўская. — Таму галоўнае ў нашай працы, безумоўна, добрабычлівасць і адказнасць.

Каб падняць падпіску на «Звязду», Вольга Андрэева звярталася ў арганізацыю і да людзей: — А ёсць у мяне і такія падпісчыкі, якія чытаюць вашу газету шмат гадоў. Я працую пашталёнам 5 гадоў. І ўвесь гэты час адна настаўніца на маім участку выпісвае толькі «Звязду»!

— Як кахаць — дык каралева, як выпісваць — дык «Звязду»! — дорыць газеце жартулівы рэкламны слоган Наталля Баркоўская.

Начальнік вузла паштовай сувязі раскавала, што цяперашняя падпісная кампанія рухаецца нядрэнна, пашталёны над гэтым працуюць.

— Мяркую, што людзі ніколі не пера-

стануць чытаць газеты, — упэўнена яна. — Ад камп'ютараў усё ж псуецца зрок, ды і інтэрнэт-паведамленні — надта кароткія. Газеты будуць жыць. Як і цяпер: людзі не столькі эканомяць, колькі выпісваюць тое, што ім цікава.

— Трэба, каб на старонках газет было больш карыснага для паўсядзённага жыцця людзей, — дае свае парады інструктар па падпісцы Мсціслаўскага РВПС Вальяціна КАЗЛОВА. — Напрыклад, пра агарод, кулінарыю, здароўе. Ды яшчэ чытачы вельмі любяць, калі іх любімая газета першая друкуе нейкі ўрадавы дакумент ці ўказ, які датычыцца жыцця людзей у краіне.

— Людзям цяпер патрэбна таксама нешта забаўляльнае, каб адарвацца ад жыццёвых праблем, — падхоплівае начальнік вузла сувязі. — Аднак хачу выказаць сваю пазіцыю наконт складаных часін: трэба не скардзіцца, а працаваць. Не хапае заробку — вазьмі падсобную гаспадарку. Заўсёды ёсць выйсце. І менавіта цяпер хацелася б, каб у нашым грамадстве людзі заўсёды падтрымлівалі адно аднаго.

— Я хачу пажадаць нашым пашталёнам і падпісчыкам, усім людзям найбольш цяпліваасці, — дадала Вальяціна Казлова. — І больш павагі да людзей — тады будзе лягчэй жыць і працаваць.

— Усім здароўя і ўдачы, — падсумавала пашталён Вольга Андрэева.

Ілона ІВАНОВА. Фота аўтара.

г. Мсціслаў.

«Беларусь — гэта мост, які звязвае транспартныя артэрыі краін Еўропы і Азіі»

У Мінску з 4 па 6 кастрычніка прайшла 5-я міжнародная выстава «Транспарт & Лагістыка», а таксама 5-ы Беларускі транспартны кангрэс, у якіх прынялі ўдзел не толькі беларускія кампаніі, але і вялікая колькасць замежных.

— Сёлета цікавасць да выставы і кангрэса вялікая: каля 40% удзельнікаў — замежныя кампаніі, — сказаў у інтэрв'ю журналістам міністр транспарту і камунікацый Рэспублікі Беларусь Іван ШЧЭРБА, адзначыўшы пры гэтым, што асабліва вялікі інтарэс праяўляюць кампаніі з краін-суседзяў: Літвы, Латвіі, Украіны, Расіі.

Па яго словах, сёння на тэрыторыі краіны ўжо створана 7 лагістычных цэнтраў, якія могуць аказаць шырокі спектр паслуг. Усёго ж да канца 2015 года такіх лагістычных цэнтраў у Беларусі павінна быць пяць дзясяткаў. Іван Шчэрба таксама адзначыў, што праца, якая праводзіцца ў краіне па стварэнні ўмоў дастаўкі грузаў, ацэнена ў рамках індэксу эфектыўнасці лагістыкі Сусветнага банка на ўзроўні 74 месца:

— Вядома, гэта ніжэй, чым у Латвіі і Літве, якія займаюць адпаведна 55 і 65

месцы, але гэта адначасова і значна вышэй за Украіну і Расію, якія займаюць 110 і 119 месцы. Зараз у краіне рэалізуецца шэраг мер, якія дазваляць падняцца на 50-60 месцаў ў гэтым рэйтынгу.

Перспектывы ў развіцці лагістычнай галіны ў Беларусі бачыць і Андрэй ТУР, намеснік міністра эканомікі. Праўда, для гэтага нам трэба будзе дагнаць суседзяў.

Дарэчы, гэтыя самыя суседзі таксама зацікаўлены ў развіцці сумесных праектаў, пра што ў сваім выступленні сказаў Арунас ШТАРАС, віцэ-міністр транспарту і камунікацый Літоўскай Рэспублікі.

Ён адзначыў, што патока грузаў паміж Еўропай і Азіяй растуць, нягледзячы на цяжкасці, з якімі нядаўна сутыкнуліся некаторыя краіны, і гэтым трэба скарыстацца.

У якасці станоўчага вопыту міждзяржаўнага супрацоўніцтва ў галіне грузавозак Арунас Штарас прывёў хуткасны цягнік «Вікінг»:

— Гэты маршрут вядомы ва ўсёй Еўропе тым, што ён перасякае мяжу Еўрасаюза і Беларусі на працягу паўгадзіны, аб'ядноўваючы парты Балтыйскага і Чорнага мораў на працягу 2 сутак. Паток кантэйне-

раў на «Вікінгу» пастаянна павялічваецца. Напрыклад, сёлета ў першым паўгоддзі ён склаў больш за 31 тысячу кантэйнераў, што амаль на 62% больш, чым за першае паўгоддзе мінулага года.

Яшчэ адзін прыклад плённага супрацоўніцтва Літвы і Беларусі, які агучыў Арунас Штарас, — гэта скарачэнне часу руху пасажырскага цягніка паміж Вільнюсам і Мінскам: сёння даехаць з адной сталіцы да другой можна за 3 гадзіны. Але Арунас Штарас лічыць, што і гэта не ўсё. Ён пераказвае, што паменшыць час праезду з Мінска да Вільнюса можна да 2 гадзін.

Добрымі адносіны ў транспартнай сферы паміж краінамі-суседзямі назваў і Улдзіс РЭЙМАНІС, намеснік дзяржаўнага сакратара Міністэрства зносінаў Латвійскай Рэспублікі:

— Паміж Латвіяй і Беларуссю склаліся добрыя, дзелавыя і канструктыўныя адносіны, заснаваныя на ўзаемавыгадным супрацоўніцтве, — адзначыў ён і дадаў, што Беларусь з'яўляецца для Латвіі адным з буйнейшых партнёраў у галіне транспарту і адыгрывае важную ролю ў транзіце грузаў з Расіі, Украіны, Казахстана і іншых краін.

Павел БЕРАСНЕУ.

ДЛЯ ПАЕЗДАК У АЎТОБУСАХ БУДУЦЬ ПРЫМЯНЯЦА ЭЛЕКТРОННЫЯ БІЛЕТЫ

Гэта прадугледжана пастановай Савета Міністраў ад 4 кастрычніка 2011 года № 1323, паведамліла БЕЛТА ў прэс-службе беларускага ўрада.

Гэта пастанова ўносіць дапаўненні ў Правілы аўтамабільных перавозак пасажыраў. Цяпер пры выкананні аўтамабільных перавозак пасажыраў у рэгулярных зносінах можа прымяняцца электронны білет. У ім будзе інфармацыя аб аўтамабільнай перавозцы пасажыра ў электронна-лічбавай форме. Рэалізуецца электронныя білеты праз інфармацыйныя сеткі, якія даюць магчымасць забяспечыць непасрэды доступ да базы даных раскладаў руху аўтобусаў па маршрутах, наяўнасці свабодных месцаў і іншай інфармацыі аб умовах аўтамабільнай перавозкі ў рэгулярных зносінах.

Пры афармленні электроннага білета яму аўтаматычна прысвойваецца нумар, па якім улічваецца выкарыстанне гэтага электроннага білета. У электронным білеце называецца прозвішча і ўласнае імя пасажыра. Пры афармленні электроннага білета пасажыру па яго патрабаванні павінен быць выдадзены білет на папяровым носьбіце.

Акрамя таго, пастановай № 1323 устаноўлена, што аўтобусы для перавозак пасажыраў у рэгулярных зносінах, па водле прапановы заказчыка перавозак, могуць быць дадаткова аснашчаны апаратурай спадарожнікавай навігацыі.

Беларусы гатовы пераходзіць на працу да канкурэнтаў, але «стукаць» ім не хочучь

Ізноў цікавае даследаванне правёў партал RABOTA.TUT.BY. На пытанне «Ці гатовы вы перайсці да канкурэнтаў?» адказалі 2634 штатныя супрацоўнікі беларускіх кампаній. Як высветлілася, 44% беларускіх работнікаў згадзіліся б працаваць у канкурэнтаў. Аднак «зліваць» інфармацыю канкурэнтам беларусы не хочучь (66% апытаных адмоўна паставіліся да такой прапановы).

Па выніках даследавання, толькі 41% рэспандэнтаў ставіцца адмоўна да прапановы перайсці да канкурэнтаў, а 15% не змаглі адказаць. Самыя папулярныя прычыны, якія могуць выклікаць жаданне змяніць месца працы: «больш высокая заробкі» (48%) і «магчымасць прафесійнага развіцця, кар'ернага росту, больш перспектывы» (36%). Цікава, што прэстыж кампаніі-канкурэнта прывядае толькі для 2% апытаных. Між іншым, «зліваць» інфармацыю канкурэнтам згодны толькі 14% работнікаў. Асноўнымі ж прычынамі нежадання працаваць у канкурэнтаў былі наступныя: неадпаведнасць такога дзеяння асабістым прынцыпам (37%), адмоўны ўплыў такога рашэння на прафесійную рэпутацыю (14%). Дарэчы, толькі 2% рэспандэнтаў маюць кантракт, па якім яны не могуць сысходзіць да канкурэнтаў.

Даследаванне таксама выявіла, што кіраўніцтва кампаній па-рознаму рэагуе на пераход супрацоўнікаў да канкурэнтаў. Так, 48% спрабуюць утрымаць ад такога рашэння, 23% рэагуюць спакойна, 12% пачынаюць лічыць такога супрацоўніка здраднікам. Па 3% кіраўнікоў «забараняюць сысходзіць» ці нават «віншуюць». Часам бывае, што кіраўнікі пачынаюць пагражаць.

Цікава таксама, што 35% мужчын схільныя да «зрады» сваёй кампаніі. Сярод жанчын гэты працэнт значна меншы — 16.

Акрамя таго, перайсці на новае месца гатовы ў асноўны спецыялісты (33%) і менеджары (9%). Калі глядзець на сферу працы такіх людзей, то сярод іх больш за ўсё заздзейнічана на вытворчасці, а таксама гэта спецыялісты аптэчных продажаў і сферы інфармацыйных тэхналогій.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

Май на Уваселі

«ПРАФЕСІЯНАЛЫ ВЫСОКАГА ЎЗРОЎНЮ МОГУЦЬ ДАЗВОЛІЦЬ САБЕ КАПРЫЗЫ»

Ці варта пераходзіць на іншае месца працы падчас крызісу, якога супрацоўнікі шукаюць усе работадатцы і хто і чаму ніколі ў жыцці не пройдзе гутарку, карэспандэнт «Звязды» пацікавілася ў Марыны ЛЬВОВАЙ, дырэктара па рабоце з персаналам кампаніі HeadHunter.

— Ці сапраўды існуе такая тэндэнцыя, што ў крызіс работнікі менш ахвотна мяняюць месца працы, нават калі на новым іх спакушаюць большай зарплатай і іншымі прыемнымі рэчамі?

— Гэта сапраўды так. Першае, што трымае чалавека, — гэта проста страх перад невядомасцю. Работнік не можа спрагназаваць, як будзе развівацца яго кар'ера пасля пераходу ў іншую кампанію, а на старым месцы ён ўжо доўга працуе, што хоць троху гарантуе, што яго не скароцяць, калі гэтага будзе патрабаваць сітуацыя.

Таксама пачакаць са зменнай работай да лепшых часоў прымушае хваляванне за сваю зарплату. На іншым месцы могуць абяцаць большыя грошы, але адна справа — абяцаюць, зусім іншая — наколькі гэтыя абяцанні выконваюцца. У крызіс, як вядома, адбываецца дэвальвацыя грашовых сродкаў, таму цалкам верагодна, што абяцаная вялікая сума можа раптам стаць капейкамі. Тут, зразумела, выйграюць кампаніі, якія маюць магчымасць плаціць грошы сваім супрацоўнікам не ў нацыянальнай валюце.

— Як работадатца можа паспрыць таму, каб яго супрацоўнікі трымаліся за сваё рабочае месца?

— Ёсць два шляхі: першы — павышэнне лаяльнасці, другі — павышэнне страху. Першы — надзвычай доўгі і дарагі. І па ім патрэбна пачынаць ісці яшчэ задоўга да пачатку крызісу. Напрыклад, бываюць выпадкі, калі супрацоўнікі згодныя некалькі месяцаў пачакаць зарплату толькі таму, што дагэтуль кампанія іх ніколі не падманвала. Гэта рэпутацыя, якая напрацоўваецца на працягу некалькіх гадоў. Калі ж да пачатку крызісу ніякіх крокі, каб выклікаць у супрацоўнікаў лаяльнасць да сваёй кампаніі, не рабіліся, адзін з самых простых спосабаў не дапусціць сыходзіць большай часткі калектыву — гэта, вобразна кажучы, — стварыць атмасферу страху. Напрыклад, пачаць сярод супрацоўнікаў размовы, нібыта ў кампаніях-канкурэнтах плану-

юцца масавыя скарачэнні і павышэнне зарплат. Але гэта выратаванне толькі на час крызісу, бо, як толькі эканамічная сітуацыя стабілізуецца, гэтыя супрацоўнікі ўсё ж сыдуць.

— Існуе такое паняцце, як тымблдыннг (карпаратыўныя мерапрыемствы, якія праводзяцца для згуртавання калектыву). Наколькі значная яго наяўнасць ці адсутнасць падчас крызісу?

— У нейкім сэнсе крызіс — таксама інструмент тымблдынгу. Але я адношуся да тых дырэктараў, якія да гэтага моднага слова ставяцца надзвычай дрэнна, таму што гэта як асобны інструмент не працуе. І фатальнай памылкай будзе, калі ў кампаніі ў любых умовах працягнуць выдзяляць грошы на мерапрыемствы па згуртаванні калектыву, але пры гэтым затрымаюць людзям зарплату. Работнікі, вядома, згуртуюцца, але хутчэй за ўсё — супраць кіраўніка. Таму калі раней тымблдыннгавыя мерапрыемствы праводзіліся раз на год, то падчас крызісу не варта траціць грошы на гэта. Лепш знайсці сілы, час і рэсурсы, каб шчыра пагаварыць са сваімі супрацоўнікамі.

— Шукаючы сабе супрацоўнікаў, кампанія звычайна агучвае пэўныя да іх патрабаванні. У эканамічна цяжкі час гэтыя патрабаванні неяк змяняюцца?

— Я думаю, што ў крызіс яны нарэшце становяцца рашымымі. Кіраўнікі спускаюцца з вышэйніх неверагодных планаў і больш не шукаюць сабе неіснуючага супрацоўніка-чараўніка, які за адзін раз вырашыць усе праблемы. На першым этапе крызісу звычайна здаецца, што людзей, якія могуць падысці на тое ці іншае месца, — хоць касой касі. Маўляў, шмат каго звольнілі, таму ёсць з чаго выбіраць. Але гэтая ілюзія заканчваецца літаральна праз 3-4 месяцы.

На самой справе, лепшых супрацоўнікаў не звальняе ніхто, за іх па-ранейшаму патрэбна змагацца. Выйграць у гэтай сітуацыі кампанія можа толькі тады, калі хоча наняць «офісны планктон», што малаверагодна.

— Ці можа так здарыцца, што пасля заканчэння крызісу ў камандзе супрацоўнікаў, якая дапамагла жыццё кампаніі ў цяжкі час, разам са знікненнем неабходнасці змагацца знікае матывацыя працаваць разам?

— Раз'яднанне пачынаецца не адразу, але яно ўсё ж пачынаецца. Гэта нават не раз'яднанне, а хутчэй — стомленасць. Чалавек не можа пастаянна жыць у стане крызісу, у нервовым напружанні. Таму такім супрацоўнікам, якія на працягу цяжкага перыяду цалкам укладваліся ў тое, каб кампанія эфектыўна працавала, варта проста пачаць працаваць не так інтэнсіўна, як таго раней патрабавала сітуацыя. Іначэй пачнецца выгаранне, а за ім — пастаянныя сваркі ў камандзе. Як правіла, людзі, якія шмат зрабілі для таго, каб вывесці кампанію з крызісу, не сыходзяць адтуль адразу пасля яго заканчэння.

— Як змяняюцца патрабаванні да месца працы ў тых, хто шукае яе падчас крызісу?

— Патрабаванні вельмі знікаюцца. Людзі нашмат менш чакаюць ад кампаніі. Тыя, каго скарацілі, гатовы згадзіцца на што заўгодна. У першую чаргу гэта датычыцца рабочай сферы, бухгалтэрыі, адміністрацыйнага персаналу. Людзі згаджаюцца на меншы аклад, «шэрыя» схемы аплаты. Але пасля выпраўлення эканамічнай сітуацыі такія работнікі, як правіла, сыходзяць і шукаюць сабе лепшае месца.

— Часам лічыцца, што актыўна цікавіцца сваёй будучай зарплатай не надта тактоўна. А можа, задаваць такія пытанні падчас першай жа гутаркі ўсё ж не так страшна?

— Я лічу, што ў гэтым няма нічога дрэннага. Сапраў-

ды, ёсць такое меркаванне, што нельга пытацца пра зарплату падчас першай гутаркі — гэта няправільна, але я не разумею чаму. Чалавек, які прыйшоў уладкоўвацца на працу, літаральна прадае свае прафесійныя навыкі і цалкам мае права спытацца, колькі за іх могуць прапанаваць. Зразумела, не варта адразу завальваць пытанні пра грошы. Лепш спачатку пацікавіцца сваімі будучымі абавязкамі. Недзе пад заканчэнне размовы можна спытаць і пра зарплату. Галоўнае — правільна сфармуляваць пытанне. Яно не павінна гучаць: «А колькі я буду атрымліваць?». Вы ж прыйшлі не атрымліваць грошы, а зарабляць іх. Лепш пацікавіцца: «Які даход вы забяспечваеце на гэтай пазіцыі?» альбо «Як я магу паўплываць на павелічэнне свайго даходу?» Людзі даўно ўжо не прыходзяць працаваць «за ідэю».

Яшчэ сёння шмат вядзецца размоў пра тое, як чалавек павінен выглядаць падчас гутаркі. Можа ўзнікнуць меркаванне, што на працу часта не бяруць з-за незразумелага пахроў яго пінжака альбо пазногцяў, нафарбаваных чырвоным лакам. Скажу шчыра, ніколі не звяртаў увагі, чырвоныя ці не ў чалавека пазногці. Ну, калі гэта не мужчына. Тады б я ўжо здзівілася. Але гэта не больш чым забаўна.

Проста сёння існуе шмат клішэ, якія перашкаджаюць людзям. Калі ты сапраўды спецыяліст і можаш справіцца з працай, на якую прэтэндуеш, але не надта разбіраешся ў стыльным адзенні альбо ярка фарбуешся, табе скажуць, што патрэбна змяніць.

— Няўжо сапраўды суб'ектыўнасці ў падборы супрацоўнікаў не існуе? Ведаю гісторыю, калі дзяўчына, не

надта таленавіты перакладчык, працуе ў фірме толькі таму, што начальніку прыемна, калі па офісе ходзіць бландзінка мадэльнай знешнасці, хаця на працы адсутнасць кваліфікаванага спецыяліста адбываецца не лепшым чынам.

— Калі на выбар супрацоўніка ўплывае першая асоба ў кампаніі, то тут варта не спрачацца. Спецыяліст па кадрах можа наняць неверагодна разумніцу. Але, калі яна знешне не падабаецца начальніку, для якога гэта важна, ён можа проста адмовіцца з ёй працаваць. Суб'ектыўныя патрабаванні ёсць у кожнага. І гэта датычыцца не толькі работадатцаў. Калі будучы супрацоўнік загадзя ведае, што яму не падабаецца жорсткі графік, калі патрэбна прыходзіць на працу і сыходзіць адтуль у строга акрэслены час, але перасільвае сябе, уладкаваўшыся ў кампанію з такім графікам, нічога добрага з гэтага не атрымаецца. Праз пэўны час чалавек несвядома пачне бунтаваць. Калі вы не звяртаеце ўвагі на тое, што патрэбна менавіта вам, — вы прафесіянал нізкага ўзроўню. Прафесіяналы высокага ўзроўню могуць дазволіць сабе капрызны.

— Што падчас гутаркі можа адразу сфарміраваць негатывнае меркаванне пра чалавека?

— Да знешнасці гэта адносіцца ў меншай ступені. Перш за ўсё, не падабаецца спазненне на гутарку, хамства, калі чалавек нічога не ведае пра кампанію, у якой збіраецца працаваць. Людзі, якія выяўляюць, ці падыходзіць вы для гэтай пасады, папярэдне чытаюць вашу рэзюмэ, а значыць — рыхтуюцца да сустрэчы з вамі. Калі ж вы рыхтавацца да размовы палічылі лішнім — гэта знак таго, што вы не ўмеце працаваць з інфармацыяй і хлусіць. Падманшчыка вельмі лёгка выявіць: варта толькі задаць адно і тое ж пытанне некалькі разоў на розных этапах размовы. Калі ў кожным выпадку адказы розныя — з такім чалавекам усё зразумела. Гэтыя тры рэчы — непаважлівае стаўленне да часу, няўменне працаваць з інфармацыяй і хлусіць — не пакідаюць вам ніякіх шанцаў для таго, каб паспяхова прайсці гутарку. Усё астатняе — дробязі. Пераапрацуць ці парэкамендаваць правільны мажыж — зусім не праблема.

Ганна ГАРУСТОВІЧ.

ДЗЕНЬ ЗА ДНЁМ

Культура вакол нас,
як і тыя, хто яе стварае

Нават у сваё прафесійнае свята работнікі культуры, як правіла, працуюць. Гэта справа, якая не церпіць аб'якавасці. Яе немагчыма рабіць механічна і з халодным сэрцам. Каб ісці працаваць у культуру, трэба быць апантаным і зацікаўленым у тым, каб добра, прыемна, утульна, цікава было іншым. А калі гэта атрымліваецца — то і сабе радасць.

Яны любяць радаваць іншых. І самі як дзеці гатовы радавацца, калі ім за працу шчыра дзячаць — кветкамі, воплескамі, граматамі, падзякамі і больш высокімі ўзнагародамі. Ды і проста добрымі словамі. Імі шчодра вітаюць работнікаў культуры, якія прыязджаюць у сталіцу з усіх рэгіёнаў Беларусі на ўрачыстае віншаванне са сваім прафесійным святам. Тут няма вялікіх і маленькіх асоб — усе важныя: што зорка сталічнага тэатра, што бухгалтарка мастацкай вучэльні, што праграміст бібліятэкі ці касірка клуба. Кожны працуе на чалавека, якому патрэбная ежа духоўная.

«Людзям, якія знайшлі сваё прызначэнне», пажадаў творчага і службовага росту першы намеснік міністра культуры Уладзімір КАРАЧЭЎСКІ, які некалі ў гэты дзень таксама атрымаў ганаровую грамату, працаваўшы яшчэ начальнікам аддзела культуры. І сёлета ўзнагарод, падзяк, граматаў было ўручана багата. Але Дзень работнікаў культуры адзначаюць 65 тысяч супрацоўнікаў гэтай сферы, якія рупліва, мэтанакіравана, самааддана працуюць на карысць беларускай культуры ў амаль дзевяці тысячках устаноў. Што для іх саміх свята?

Алена Барадзейка, дырэктар Лепельскага Дома рамёстваў атрымала Ганаровую грамату Міністэрства культуры:

— Свята для мяне праяўляецца ва ўзнісканні мастра. Таму што Дзень работнікаў культуры самі работнікі культуры святкуюць адносна — шмат хто працуе ў гэты дзень, выконвае

свае абавязкі. Але ў душы добры мастрой, іншае светаўспрыманне, радасць, азарт у працы яшчэ большы — так і святкуецца гэты дзень. Мая праца звязаная з адраджэннем і захаваннем традыцыйнага рамёстваў, якія бытавалі і ёсць у нас у Беларусі. Праца цікавая, карысная і вельмі прыгожая. І гэтай акалічнасці я вельмі рада: мая праца памнажае прыгажосць, і я яе вельмі люблю.

Уладзімір ГЛЕП, старшыня Беларускага фонду культуры:

— Мы павіншавалі ў фондзе адно аднаго, не болей. Дзень выдаўся сур'ёзны і складаны: атрымлівалі «Краязнаўчую газету» і трэба было яе адпраўляць чытачам.

— Свята — гэта праца?

— У нас атрымліваецца так. Большасць работнікаў культуры працуюць і святкуюць на працы. Шмат хто працуе ў выхадныя. Таму вялікае свята для нас, работнікаў культуры, сабрацца разам. З многімі не бачыліся на працягу амаль года — з тымі, хто прыехаў з рэгіёнаў.

— Вы ў культуры ўсё жыццё.

Дом святкуецца гэты дзень?

— Прыду дадому — жонка абавязкова павіншвае. Таму што яна сама культработнік, яна добра ведае, што гэта за свята.

Віктар МАНЕЎ сёлета стаў народным артыстам Беларусі:

— Кожны вечар, калі я ў тэатры, для мяне і адбываецца свята культуры. Калі выходзім да глядачоў — вось тады і свята беларускага мастацтва. Мая праца звязаная з мастацтвам. Гэтым жывём.

Павел ЛАТУШКА, міністр культуры Беларусі:

— Мне пашчасціла працаваць у самай выключнай сферы, якая ахоплівае ўсё, што адбываецца ў нас у грамадстве, у дзяржаве, што адбываецца ў нашым жыцці. «Ніколі не аддаляць сябе ад культуры і самаахвярна ствараць яе, якія б перашкоды не ўставалі на шляху», — менавіта гэтымі словамі Уладзіміра Караткевіча можна выказаць саму сутнасць працы работнікаў нашай сферы.

Ларыса ЦІМОШЫК.

8 кастрычніка 2011 г.

Жырандоля

Выпуск № 8 (124)

Занатоўкі мастака

ПАПЯРОСА З ГАЗЕТЫ

У дзяцінстве мне хацелася па-даросламу закурыць. Красці ў бацькі ці дзед папяросу было няёмка. Падбіраць недапалак каля гастронама ці на тралейбусным прыпынку добра, калі ты ў горадзе. А калі ты ў маленькай вёсцы? Першы раз пакурыць мне захацелася якраз у вёсцы. Мы з хлопцамі ляжалі вакол вогнішча, якое расклалі на беразе рэчкі Ятранкі. Ляжалі і разважалі пра задавальненні. Загаварылі і пра тытунь. Тады і захацелася па-сапраўднаму пакурыць. Замест тытуню на газету нацёрсуслася сухое альховае лісце. Газета скруцілася ў тоўстую папяросіну. Я пакурыў і накурыўся да п'якучасці ў грудзях, напыхаўся да дзяркатага кашлю, накаўтаўся дыму да слёз. Накурыўся я тым разам ажно да ўспамянаў пра тое курыва ажно праз сорок гадоў.

АНДРЭЙКА І КРЫКУХА

Яна крычала ў трамваі. Яна магла безнагодна закрываць у шматлюдным месцы. «Артыстычная натура!» — казаў закаханы ў яе Андрэйка. Ён і ўзяў яе замуж. Яна дваццаць гадоў пракрычала на яго ў аднапакаёвай кватэры. Ён аглух. Андрэйка аглух да поўнай цішыні. Крыкуха выгнала з дома глухога Андрэйку. Ён жыве ў маці і не любіць згадваць крыкуху.

ІВАН І ЯЎГЕНІЯ

Сонечным жніўнем днём мы святкавалі дзевяностагоддзе цесця — Івана Бяляева. Былі толькі свае, толькі сям'я, толькі самыя блізкія. Усе казалі віншавальныя прамовы і выказвалі спачуванне з нагоды задоўгага капітальнага рамонт у доме. У дзевяноста жыцц цяжка, а жыць у кватэры, дзе месяцамі цягнуцца рамонт, удвая цяжэй. Цесць мужна пераносіць усе цяжкасці з-за перыядычнай адсутнасці вады, святла, телефоннай сувязі... Ён моцны духам і дужы цела чалавек. Больш за два гады ён жыве ўсім адзін. Яму дапамагаюць, яго адведваюць, але жыве ён адзіотна. За святочным сталом было спакойна і ўрачыста. Але ў мяне было неспакойна на душы. Я ведаю, што мая цешча — Яўгенія — даўно памерла, але я злавіў сябе на тым, што чакаю яе. Разумен — памерла, але чаму яна не прыходзіць? Чаму не вішце свайго люблага Ваню з дзевяностагоддзем? Чаму не прыбірае ў засмечанай рамонтным пылам кватэры? Чаму? Забытана? Так. Я не стаў за сталом казаць пра свае трывожныя пачуцці і думкі, адклаў, паспадыяваўся, што забудзецца. Але не забылася і не забываецца...

РУСКІЯ БАНКІРЫ

З трыма рускімі банкірамі ездзіў у самагонную карчму «Дудуткі». Там мы добра выпілі і закусілі салам і салёнымі агуркамі. З «Дудутак», праз гатэль «Еўропа», мы паехалі ў аэрапорт, адкуль банкіры выляталі ў Маскву. «Цікава, колькі нам машын у Шарамецьева прышлюць? Дзве ці тры?» — «Нашто нам тры машыны ў Маскве? Нам і дзве машыны хо-

піць. Можна нават на адной усім паехаць». — «Адной мала. Лепей, каб было дзве. Мы прыляцім і паглядзім, што яны нам прышлюць!» — «Так, трэба паглядзець на іх!» — «Калі яны нам прышлюць тры машыны, мы ім увалім. Калі адну, таксама увалім, за нездагадлівасць!» Банкіры чамусьці ўзрадаваліся, што можна будзе ўваліць сваім нездагадлівым падначаленым. «Патэлефануйце і скажыце, што трэба дзве машыны», — кажу я рускім банкірам. «Не! Мы праверку зробім!» — «Вы ў мяне пыталіся... Чым рускі ад беларуса адрозніваецца? У такой сітуацыі беларус, такі, як я, пазваніў бы...» — «А мы — рускія — не пазвонім!» Банкірам было весела, а мяне іх запланаваная праверка не развесяліла.

НІКА І РЫГА

У маёй добрай сяброўкі — светлатварай Нікі, знаёмай з самага дзяцінства, быў каханак, якога яна называла Нік. Ён быў Мікалаем, але для Нікі ён быў толькі Нік. Калі ім споўнілася па ўсямянаццаць, яны паехалі ў Рыгу. Усе думалі, што яны паехалі ў рамантычнае перадвясельнае падарожжа. У нейкім сэнсе так і было. Нік з Нікаю знялі маленькі нумар у старым невялічкім гатэлі пад Рыгаю. З акна ім было відаць мора, цёмнае мора, на якое пайшоў снег. Ішоў снег. Ніка перарэзала вены Ніку, а ён перарэзаў вены ёй. Яны так вырашылі, што паедуць у Рыгу і ў прыморскім гатэлі разам развітаюцца з жыццём. Яны і развіталіся. Але гатэльная пакаёўка адчула трывогу. Яна адчыніла пакой і знайшла непрытомных каханкаў з перарэзанымі венамі. Рыжскія дактары выратавалі Мікалая і Ніку. Больш як трыццаць гадоў прамінула з таго рамантычнага падарожжа. Днямі я сустрэў Ніку. Яна была вясёлая, яна гуляла каля драматычнага тэатра Купалы са сваім чатырохгадовым белагаловым унукам. Мікалай? Спіўся і даўно памёр. Ніка павіталася са мною і павяла ўнука ў бок лячэчнага тэатра. Падумалася: Рыга даўно страціла свой рамантычны вобраз, і цяпер наўрад ці хто з беларусаў паедзе менавіта туды здзяйсняць самагубства з-за вялікага каханья.

ЦЮБІК ЗУБНОЙ ПАСТЫ

«Памарын» — так называлася самая дарагая зубная паста, якую можна было набыць у СССР. Яе набывалі, яе выціскалі ў шклянку, куды давалася крыху вады, змесціва шклянкі размешвалася і выпівалася. Прынамсі пра такое шмат распаўдалася. Колькі было спірту ў цюбіку з «Памарына»? Не ведаю. Піць «Памарын» я не спрабаваў. Мне было дастаткова з'есці кроплю зубной пасты «Лясная», каб цалкам наталіць сваю цікаўнасць.

Адам ГЛОБУС.

ЗАЛАТОЕ ВОСЕНЬСКАЕ РЭТРА

У Магілёве зоркі «Залатога шлягера» пад'язджалі ў Палац культуры на рэтра-аўтамабілях і назіралі на чырновай дарожцы.

У Магілёўскай вобласці гэтымі днямі праходзіць XII Міжнародны музычны фестываль «Залаты шлягер». 6 кастрычніка адбылося яго ўрачыстае адкрыццё. Новы а-ля галівудскі стыль фестывалю спадабаўся публіцы: перад наведваннем канцэртнага буфета і чынным уваходам ва ўтульную глядацкую залу ім прапанавалі раней не бачанае відэашоу — шэсце зорак па дывановай дарожцы. Праўда, многія потым скардзіліся, што дарожка была ўсё ж караткаватая і не дазволіла разглядаць усе дэталі знешняга вобліку беларускіх «селебрыці».

Натоўп сабраўся немалы, людзі віталі зорак плясканнем у далоні, а яны горда і стройна крочылі з букетамі восеньскага лісця і радасна ўсміхаліся. Асаблівае ўражанне на публіку,

Фанаты сустракаюць беларускіх «селебрыці».

безумоўна, зрабіла прыгажуня і любіміца магілёўцаў Іскуі Абалян у шыкоўным чорным строі, а таксама выхад кампаніі «Песняроў» з вялізнага ружовага (!) лімузіна.

Адкрылі «Залаты шлягер» вядомай песняй пра «лісце жоўтае, якое кружыцца над горадам», Іскуі Абалян і народны артыст Расіі Рэнат Ібрагімаў. Міністр культуры Беларусі Павел ЛАТУШКА зачытаў прывітальны адрас удзельнікам фестывалю ад Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі. Міністр таксама адзначыў, што сярод фестывальнай палітры нашай краіны «Залаты шлягер» з'яе яркай зоркай: ён захоўвае свае традыцыі і, нягледзячы на цяжкасці, вяртаецца на сцэну.

Старшыня Магілёўскага аблвыканкама Пётр РУДНІК павіншаваў магілёўцаў са значнай культурнай падзеяй і ўзгадаў, што за гісторыю «Залатога шлягера» ў Магілёў прыязджалі спевакі з 25 краін свету. На яго погляд, сімвалічна, што будучы, XIII па ліку, фестываль адбудзецца ў 2013

годзе, калі Магілёў мае намер стаць культурнай сталіцай Беларусі і СНД.

Жоўтыя кляновы ліст быў і застаецца сімвалам «Залатога шлягера». Яго вядомы ўдзельнікі працягнулі традыцыі пасады клёнаў у фестывальнай алеі. Спевакам сёлета прапанавалі таксама маляваць карціны: пад творчым кіраўніцтвам мастака Анатоля Концуба яны спрабавалі выявіць свае мастацкія таленты. «Восень у Магілёве» нядрэнна атрымалася ў Ігара Нікалаева і яго жонкі Юліі Праскуракавай.

На канцэрт Нікалаева, як замежнай зоркі, прадавалі самыя дарагія квіты, але ў зале быў аншлаг. Магілёўцам спадабаўся стыль зносінаў спевачка з прыхільнікамі яго творчасці. Ён запрашаў іх пакатацца на такі — «проста так, без мэты, як гэта рабілі 20 гадоў таму», і спяваў: «Таксі, таксі, у Магілёў в'язі». Урэшце Ігар выйшаў на сцэну з бакалаем віна.

— За святочным сталом я падымаю келіх за каханне і за Беларусь. У маім ай-подзе заўсёды гукаць песні «Песняроў», якія былі ў тыя часы, калі іх спяваў геніяльны Уладзімір Мулявін, — сказаў Нікалаев і выканаў «Нашы любімыя». Публіка была ў захапленні!

Увогуле ж фестывальныя канцэрты пачаліся ў вобласці яшчэ з панядзелка. Магілёўская інтэлігенцыя з кастрычніка прыйшла на канцэрт актэту салістаў камернага ансамбля «Салісты Масквы» пад кіраваннем Юрыя Башмета. Музыкі выконвалі папулярныя класічныя творы, а пасля канцэрта казалі, што энергетычны абмен з залай — гэта самы шчаслівы момант для артыста.

Побач з класікай — рок-му-

зыка. У межах фестывалю беларускі гурт «J: Морс» прэзентаваў свой новы альбом «Электрычнасць». Зрабіць раней гэта пера ш ко д з і ў таксама маляваць карціны: пад творчым кіраўніцтвам мастака Анатоля Концуба яны спрабавалі выявіць свае мастацкія таленты. «Восень у Магілёве» нядрэнна атрымалася ў Ігара Нікалаева і яго жонкі Юліі Праскуракавай.

Мастацкі кіраўнік «Залатога шлягера» Андрэй Каліна раскажаў, што на фестывалі хочучы выступіць ураджэнцы Магілёўшчыны. У перспектыве ў ім могуць браць удзел, напрыклад, Наталля Падольская і «Бі-2» (удзельнікі групы родам з Бабруйска). Арганізатарам шкада, што сёлета не змог выступіць у Магілёве Барыс Маісееў: фізічны стан пасля цяжкай хваробы і жорсткай гастрольнай графік не дазволілі прыехаць на радзіму вядомаму спевачку.

Сёлета на «Залатым шлягерах» не было конкурснай праграмы. Паўза тлумачыцца эканоміяй сродкаў. Заменая стала моладзевая шоу «Шлягер шукае таленты». У ім спаборнічалі за прызы маладыя людзі з розных беларускіх гарадоў, Расіі і Украіны. Вялікае ўражанне на публіку зрабіла выступленне кітайскага студэнта Беларуска-расійскага дзяржаўнага ўніверсітэта Сюй Муяе. Спачатку ён праспяваў пра «Вайтову дачку» па-беларуску, а потым на сваёй роднай мове. Аднак галоўны прыз атрымала Марыя Харьтонава

Народны артыст Расіі Рэнат Ібрагімаў — адна з галоўных зорак сёлеташняга фестывалю.

з Арла — яна паедзе адпачываць у Белавежскую пушчу.

Сёлета фестываль суправаджаюць спектаклі і выставы. Напрыклад, у музеі этнаграфіі Магілёва прадставілі «Рэтракурс у мінулае»: у насталь-

Ігар Нікалаев і яго маладая жонка Юлія Праскуракава.

гічным для кожнага савецкага чалавека інтэр'еры (нават са старой радыёлай і лямповым тэлевізарам) можна пазнаёміцца з гісторыяй «Залатога шлягера» ад 1995 года. Афішы, буклеты і газеты мінулых фес-

тывальных часоў нагадваюць пра рэтра-спевачку.

У выхадныя дні магілёўцаў чакаюць не толькі канцэрты (сярод іх будучы народная музыка і лацінаамерыканскія шлягеры), але кірмаш, выстава падворкаў са славянскімі кухнямі, марш-парад духавых аркестраў, вечарыны рамансаў і балета і шмат чаго іншага.

Фестываль і яго новая, шматжанравая праграма выклікала шмат абмеркаванняў. Адны наракалі, што лепшыя гады «Залатога шлягера» мінулі і што спробы некаж аживіць яго выглядаюць як мінімум натужнымі. Іншыя раілі шукаць музычнаму фэсту добрых інвядомых выканаўцаў на сцэну і больш патрабавальную публіку ў залы.

Але ўсё ж, напэўна, найбольшую рацыю мелі тыя аматары «Залатога шлягера», якія проста радаваліся таму, што фестываль удалося захаваць і цудоўнай магілёўскай восенню ўзгадаць любімыя мелодыі і сваё маладое мінулае.

Ілона ІВАНОВА.
Фота Мікалая ЦІТОВА.

Лёзна стаў першым раённым цэнтрам Віцебшчыны, дзе адсвяткавалі «Дажынку». І ёсць падстава. Менавіта Лёзенскі раён зноў заняў першае месца ў рэспубліканскім спаборніцтве па ўборцы збожжавых (у сваёй групе. — А.П.).

Карэспандэнт «Звязды», які ўчора пабываў на «Дажынках» у Лёзне, на свае вочы ўбачыў свята і пераканаўся, што яно зусім не раённага маштабу. Бо ў ім бралі ўдзел не толькі прадстаўнікі іншых раёнаў Віцебшчыны, але і суседняй Расіі.

— Добра папрацавалі сёлета нашы хлебарабы. Сярэдняя ўраджайнасць па раёне — 30,5 цэнтнера з гектара, а ў лепшай гаспадарцы — аж 47 цэнтнераў. І бульба добрая сёлета: у 1,5 раза больш сабралі, чым летася.

Мы вельмі старанна рыхтаваліся да свята. Рэканструявалі 35 аб'ектаў. І сёння можна адпачыць. Тым больш што мы сумясцілі раённыя «Дажынку» са святам раёна, у гонар чарговай гадавіны вызвалення ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў, — расказвае «Звяздзе» старшыня Лёзенскага райвыканкама Іван ЛАЎРЫНОВІЧ. — Патрачана бюджэтных сродкаў каля 17 мільярдаў рублёў. А з усіх крыніц фінансавання — каля 40 мільярдаў. Пабудавалі новую аўтастанцыю, гандлёвы цэнтр, капітальна адрамантавалі раённы Дом культуры... Прывялі ў парадак нямала жылых дамоў, адрамантавалі іх дахі... Цэнтральная плошча райцэнтра атрымала другое жыццё. Вялікі дзякуй землякам, якія ўнеслі свой уклад у падрыхтоўку да свята. Правялі тры суботнікі. Дапамагалі ў навадзённы парадку нашы прадпрыемствы і арганізацыі. Думаю, ветэранам, усім жыхарам гэтае свята запомніцца...

Добрым падарункам раёна да свята стала партыя тэхнікі, перададзеная ў дар аблвыканкамам: камбайн, кармаўборачная тэхніка, раздатчыкі кармоў...

Не забылі і пра «глыбінку ў глыбінцы». Усе аграрныя гарадкі добраўпарадкавалі. У гаспадарках прывялі ў парадак усе адміністрацыйныя будынкі, механізаваныя майстэрні. Сёлета ўведзены ў эксплуатацыю два новыя зернесушыльныя комплексы, зала для даення кароў робатамі. Будуюцца ферма на дзве тысячы галоў яшчэ ў адной гаспадарцы.

Сярод ганаровых гасцей «Дажынак» быў і кіраўнік суседняга раёна Руднянскага раёна.

— Мы самыя блізкія суседзі. І нам дапамагаюць лёзенцы, і мы ім. У нас вельмі добрыя адносіны. Мы шчыра ганарымся поспехамі нашых суседзяў. У нас праводзяцца аналагічныя свята. Праўда, яны не маюць назву «Дажынку». І не з такім размахам праводзяцца. Сёння шчыра даводзіцца прызнаваць, што поспехі беларусаў у сельскай гаспадарцы выклікаюць радасць. Настолькі вялікая ўвага надаецца развіццю сяла, — расказвае «Звяздзе» кіраўнік Руднянскага раёна Смаленскай вобласці Юрый ІВАШКІН. — У нас ёсць з каго браць прыклад. Добра, што і ў нас прыйшло разуменне: сельскай гаспадарчай трэба займацца. Наш раён сёлета атрымаў ураджайнасць 22,5 цэнтнера з гектара — мы лічым, што паспяхова папрацавалі.

Свята распачалося шэсцем пад гукі музыкі ваеннага аркестра. Уперадзе калоны за аркестрам у машынах везлі ветэранаў. Удзельнікі шэсця ўсклілі кветкі да манумента ў гонар вызаліцеляў. Потым у канцэртнай зале пад адкрытым небам адзначылі перадавікоў. Артысты з Віцебска далі канцэрт. Працавалі гандлёвыя пункты. Жыхары райцэнтра і вясцоўцы з задавальненнем куплялі «з колаў» прадукцыю ад вытворцаў па прывабных цэнах. Свае творы прадавалі рамеснікі і народныя ўмельцы. Вельмі смачнымі аказаліся нацыянальныя беларускія стравы, якія прапанавалі бясплатна пакаштаваць удзельнікам свята. Райцэнтр спяваў, вяселіўся. Гэта ж «Дажынку»!

Аляксандр ПУКШАНСКІ, Лёзна—Віцебск.

«РЫНАК ЖЫЛЛЁВАЙ НЕРУХОМАСЦІ «АЖЫВЕ» НЕ РАНЕЙ ЧЫМ ПРАЗ ПАЎГОДДЗЕ»

ПРЫКЛАДНА з сакавіка сёлета дражываў не лепшыя свае часы. За гэты час на рынку істотна паменшылася колькасць прадаўцоў жыллёвай нерухомасці, а рэальныя пакупнікі ўвогуле амаль зніклі. Эксперты тады патлумачылі мінімальную актыўнасць удзельнікаў рынку немагчымасцю набываць у свабодным продажы замежную валюту. У апошнія некалькі тыдняў сітуацыя з валютай змянілася, але...

Рэальных пакупнікоў пакуль не пабольшала Старшыня савета Беларускай асацыяцыі «Нерухомасць» Мікалай ПРАСТАЛУПАЎ адзначае, што апошнія падзеі на наўным валютным рынку, калі ў людзей з'явілася магчымасць набываць доллары па рынкавым кошце, практычна ніяк не паўплывалі на агульную актыўнасць патэнцыйных пакупнікоў жылля. Курс замежнай валюты даволі высокі ў абменніках, акрамя таго, ён не стабільны, бо працягвае вагацца ў розныя бакі. Калі набываць у прыватнікаў замежную тэхніку ці іншыя тавары за 200—300 долараў, то ад курсавых ваганняў можна страціць да 100 тысяч беларускіх рублёў. Жыллё ў сталіцы каштуе значна даражэй, таму і няўдалая канвертацыя валюты можа ўдарыць па кішні ўжо на дзясяткі мільянаў рублёў. Акрамя гэтага, банкаўскія крэдыты пад жыллё на агульных падставах пачалі «зашкальваць» да 30 працэнтаў гадавых і больш. Браць такія дарагія крэдыты і купляць за іх валюту па сённяшнім кошце — на такі крок сёння згаджаюцца адзінкі. Але галоўнае, што тармозіць рынак, гэта няўпэненасць людзей у заўтрашнім дні. Нават многія людзі з параўнальна стабільнымі заробкамі пакуль не зусім вераць у тое, што сённяшняя складаная эканамічная сітуацыя ў краіне вельмі хутка стабілізуецца, упэўнены Мікалай Прасталупаў.

Вялікая частка патэнцыйных пакупнікоў жылля спадзяецца, што надалей жыллё патаннее, а таму цяпер купляць кватэры не спяшаецца. Аднак спецыялісты адзначаюць, што ў бліжэйшай перспектыве новага жылля ў Мінску камерцыйныя структуры будучы будаваць значна менш.

Цяпер прыватнае долевае будаўніцтва ўжо не будзе ніколі фінансавана за кошт ільготных крэдытаў чаргавікоў. Таму істотнага і хуткага патамнення ў сярэдне- і пераважнай перспектыве не будзе.

Купляецца толькі таннае жыллё
Калі раней, у дакрызісны час, людзі з грашыма цікавіліся ў першую чаргу якасным жыллём у добрым доме і ў патрэбным ім мікрараёне сталіцы, то цяпер амаль усе патэнцыйныя рэальныя пакупнікі шукаюць жыллё, кошт якога павінен быць абавязкова ніжэйшы за рынкавы. Сёння нават сапраўды якасныя кватэры ў ліквідных мікрараёнах па сярэдне- і пераважнай перспектыве не цікавяць.

Мінімальныя кошты невялікіх па плошчы аднапакаёвых кватэр вагаюцца ў межах 35—37 тысяч долараў. Сёння ў цэнавым дыяпазоне да 40 тысяч долараў можна адшукаць не толькі слабенькую «хрушчоўку» ў старых пяціпавярхоўках, але і невялікую стандартную кватэру ў звычайных дзевяціпавярховых дамах. Самая вялікая колькасць прапановы па аднапакаёвых кватэрах прыпадае на цэннік ад 42 да 55 тысяч долараў. Аднапакаёвую кватэру па такім кошце сёння можна набыць, бадай, у любым раёне сталіцы. Максімальны кошт якасных аднапакаёвак з эканом-класа ў цэнтральным раёне Мінска дасягае 65—85 тысяч долараў. Элітнае двухпакаёвае жыллё мае сучасны індывідуальны дызайн, вялікую агульную плошчу і каштуе часам да 100 тысяч долараў і больш. Увогуле, згодна са статыстыкай інфармацыйнага каталога «Нерухомасць Беларусі», сярэдні кошт квадратнага метра агульнай плошчы аднапакаёвых кватэр у Мінску складае 1367 долараў. Штотыдзень гэты сярэдні цэннік па аднапакаёўках губляе па 3—5 долараў. Насамрэч рэальна кватэры купляюцца толькі тады, калі жыллёвы квадрат будзе каштаваць не даражэй за 1200—1250 долараў. На сталічным рынку сёння хапае і недарагіх двухпакаёвых кватэр. Самыя маленькія «хрушчоўкі» ў старых дамах з агульнай плошчай да 42 квадратных метраў каштуюць ад 40 да 45 тысяч долараў. Старыя двухпакаёўкі плошчай ужо да 48

квадратных метраў прапануюцца ўжо ад 47 да 52 тысяч долараў. Самы распаўсюджаны кошт звычайных стандартных двухпакаёвак вагаецца ў межах ад 55 да 65 тысяч долараў. Сярэдні кошт квадратнага метра двухпакаёвак складае 1356 долараў.

Сапраўды якаснае двухпакаёвае жыллё ў цэнтры горада мае цэннік ад 120 да 150 тысяч долараў. Элітныя і прасторныя двухпакаёвыя кватэры (плошча каля 70—80 квадратных метраў) прапануюцца пакупнікам ужо за 180—230 тысяч долараў.

Ёсць у Мінску і вельмі танныя трохпакаёвыя кватэры. Гэта «хрушчоўкі» ў старых пяціпавярховых дамах. Плошча такога жылля складае ад 49 да 56 квадратных метраў, а каштуе яно ад 50 да 59 тысяч долараў.

Як бачым, цяпер на рынку існуе такая тэндэнцыя, калі вельмі дрэнныя па якасці кватэры працягваюць і надалей таннець. Атрымліваецца, што кошт квадратнага метра вельмі слабенькіх шматпакаёвак набліжаецца да тысячы долараў. Аднак крыху лепшыя па якасці трохпакаёўкі прапануюцца ўжо за 65—70 тысяч долараў. Самы распаўсюджаны кошт стандартных трохпакаёвак складае 78—90 тысяч долараў.

А вось для людзей з вялікімі фінансавымі магчымасцямі ў Мінску існуе каля 20 варыянтаў шыкоўных трохпакаёвых кватэр (агульнай плошчай ад 80 да 130 квадратных метраў), якія каштуюць у межах ад 170 да 350 тысяч долараў.

Патанненне працягнецца да вясны?

Мікалай Прасталупаў лічыць, што людзі пачнуць больш актыўна займацца сваім жыллёвым пытаннем на другасным рынку толькі праз паўгоддзе. Гэта пры ўмове, што больш ніякіх сур'ёзных змен вакол валюты і цэн на тавары ўжо не будзе. Калі тэндэнцыя на патанненне стандартных кватэр захавецца на ўзроўні 5 працэнтаў за месяц, то ў пачатку наступнага сезона ў лютым усё жыллё патаннее ў доларавым эквіваленце прыкладна на 20 працэнтаў, дае такі смелы прагноз Мікалай Прасталупаў.

Сяргей КУРКАЧ.

ЖУРАВІНАВЫЯ ГРОШЫ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

ЖУРАВІНЫ вабяць людзей у балота. Чырвоныя, сакавітыя, буйныя і дробныя. Блізкія і далёкія. Цяпер пераважна далёкія. Бо ўскраіны балот ужо абабраныя і за добрай ягады трэба прайсці не адну сотню метраў, а мо і кіламетр-другі. Дарога па балоце цяжкая і доўгая, яе немагчыма прайсці хутка. Чым глыбей кіруеш у балота, тым больш складаны і небяспечны гэты журавінавы шлях. Пад нагамі дрыжыць багна, боты вось-вось начэрпаюць халоднай і бруднай вады. Да заветнай ягады яшчэ не блізка, але нават бабулька на восьмым дзясятку гадоў не падае выгляду, што стамілася ад бясконцай хады і хоча прысесці. Яна ведае, што дарога па ягады куды лягчэй, чым зваротны шлях з важкімі кашамі і мяхамі. Журавіны — цяжкая праца. Каб сабраць ягад як мага болей, трэба шукаць некранутыя месцы. За вёскай Азяраны Жыткавіцкага раёна некранутыя балот яшчэ бяскрыянае мора.

Мы часта здзіўляемся, чаму журавіны гэтак дарога каштуюць. Маўляў, на балоце іх багата, растуць самі, не патрабуюць догляду. Але разважаць падобна могуць хіба тыя, каму не давалося ісці бясконцай журавінавай дарогай, гнуць дзень спіны, мокнуць пад дажджом. Цягнуць на сабе 20-кілаграмовы мех. І яшчэ, адна справа наведзе журавінавы край, каб набраць спелай ягады для папаўнення зімовага ласункавага запаса, і зусім іншая, збіраць журавінку для заробку. Людзям, якія жывуць абапал журавінавых балот, ягады заўсёды былі падтрымкаю сямейнага бюджэту. Асабліва, калі год спрыяльны і ўраджай на купінах шчодры. Калі на балоце невысокая вада. А кошт на ягады, наадварот, высокі.

Але азяранцы не радуюцца цяперашняй цане, якую прапануюць ім нарыхтоўшчыкі, — за кілаграм усяго трынаццаць тысяч рублёў (цана мінулага чацвярга). Не спяшаюцца здаваць сабраныя ягады. Але пакуль надвор'е дазваляе, усё-роўна ідуць у балота. Бо спадзююцца, што цэны зноў пачнуць расці. Так бывае амаль заўсёды: чым халодней на дварэ, тым менш ахвочых церабіць балотныя прасторы. І тады попыт на журавіны само-сабою ўзрастае. А пакуль што ў сцяпах і сенцах азяранцаў і іншых вёсак Тураўшчыны чакае свайго часу — чакае сабраны ўжо ўраджай — і па дзвесце, і па трыста, і нават болей кілаграмаў.

— Звычайна кошт журавінаў гэты, як і на чарніцы, — кажуць жыхаркі вёскі Азяраны. — Чарніцы сёлета былі нават па 25 тысяч, а за журавіны больш чым 17 тысяч не давалі.

І іх можна зразумець. І нават паспачуваць. Гэта ж колькі адмерана імі багнавых дарог, колькі сіл патрачана, каб данесці ягады дадому, не падушчыць іх. Спрактыкаваны збіральшчык за дзень здольны набраць і трыццаць кіло.

А вось данесці нават да дарогі не кожнаму па сілах. Маладая азяранская маці Марыя Лебядзінская на парозе хаты перасыпала ягады, каб паставіць іх у прахалоднае месца. Баіцца, каб не пацяклі. Паспрабуй потым здаць іх за добрую цану. У Марыі расце чатырохгадовы сыноч Дзяніс. Ёсць на каго траціць грошы. Восі і хочацца ёй зарабіць.

Анатоль КЛЯШЧУК. Фота аўтара.

Жыткавіцкі раён.

Краіна Здарова

Выпуск
№ 9 (22)

ЦЯЖКІЯ гронкі сакавітага вінаграду, які ўвосень з'яўляюцца на прылаўках, так і вабяць аматараў садавіны. Што ж, не варта ўпуськаць магчымасць паласавацца салодкай ягадай, бо вінаград — сапраўдны скарбніца вітамінаў і мікраэлементаў, якія падтрымаюць ваша здароўе ў сезон прастуд і інфекцый.

Вінаградальчэнне, або ампелатэрапія, — адзін з найстарэйшых спосабаў барацьбы з рознымі хваробамі. Існуе методка, згодна з якой можна справіцца з мноствам захворванняў, харчуючыся на працягу двух тыдняў адным толькі вінаградом. Аднак выкарыстоўваць гэтую метадку ў хатніх умовах не варта: без медыцынскага кантролю такое лячэнне можа толькі нашкодзіць. Зрэшты, гэта зусім не значыць, што вы не зможаце паправіць сваё здароўе пры дапамозе гаючай ягады.

Шклянка вінаграднага соку забяспечвае сутачную патрэбу арганізма ў вітамінах групы В, якія адказваюць за зладжаную работу нервовай сістэмы, змагаюцца са стомленасцю і дэпрэсіяй. Акрамя таго, вінаград багаты на рэчывы-біяфлаваноіды, якія прадхіляюць да часнае старэнне, абараняюць клеткі ад раку і зніжаюць верагоднасць узнікнення праблем з сэрцам і сасудамі.

Вялікая колькасць глюкозы ператварае вінаград у цудоўны танізавальны сродак. Калі вы стаміліся на працы — з'ешце некалькі вінаградзін, і сілы хутка адновяцца.

Прыхільнікі здоровага харчавання цэняць вінаград за яго здольнасць вывядзіць з арганізма таксіны і зніжаць узровень шкоднага халестэрыну ў крыві. А калі так, у аматараў вінаграду ёсць усе шанцы пазбегнуць праблем з сасудамі.

Вінаград дзейнічае крыху раздражняльна на дыхальныя шляхі, аблягчычы аддзяленне макроты і змякчычы кашаль. А вінаградны сок можна выка-

Гаючыя гронкі

рыстоўваць для паласання горла.

Ягады і сок гэтай расліны аказваюць таксама мацагоннае, патагоннае і лёгкае слабіцельнае дзеянне.

Вінаград рэкамендуець і пры малакроўі: у ім змяшчаюцца вітаміны, якія садзейнічаюць крывятворэнню, — фоліевая кіслата, вітамін К і вітамін Р.

Карысныя гэтыя ягады і гіпертонікам. Для таго, каб падтрымліваць ціск у норме, рэкамендуецца выпіваць па шклянцы вінаграднага соку штодня.

Аднак, нягледзячы на ўсе гаючыя ўласцівасці вінаграду, некаторым людзям не варта занадта налягаць на гэтую садавіну. **Хворым на дыябет і атлусценне (па прычыне высокага ўтрымання глюкозы), язавою хваробу страўніка (з-за вялікай колькасці арганічных кіслот), хранічны каліт вінаград у вялікай колькасці супрацьпаказаны.**

Пра вінаградную костачку

Экстракт вінаграду і алей вінаградных костачак здаюна прымяняюць у касметалогіі. Першы атрымліваюць з лупіны вінаграду. У складзе касметычных сродкаў вінаград садзейнічае ўмацаванню злучальных тканак скуры, стымулюе абнаўленне клетак, аказвае супрацьзапаленчае дзеянне, здымае ацёчнасць скуры, паляпшае цыркуляцыю крыві, дзякуючы чаму знікаюць цёмныя кругі пад вачыма.

Алей вінаградных костачак вельмі лёгкі, вадзяністы, практычна не мае паху. Па складзе і ўласцівасцях ён шмат у чым падобны на сланечнікавы. З-за высокай канцэнтрацыі ліналевай і алейнавай кіслот вінаградны алей актывізуе ліпідны абмен і аднаўляе ахоўныя функцыі эпідэрмісу. Магутныя антыаксідантныя і рэгенератывальныя ўласцівасці гэтага алейна знайшлі прымяненне ў пажыўных і ўвільгатняль-

Фота Анастасіі Кішчэўскай.

Зялёная аптэка

ных крэмах для сухой, адчувальнай скуры. Нярэдка алей вінаградных костачак уключаюць і ў сродкі для догляду валасоў — перш за ўсё перасушаных і ломкіх. А ў складзе кандыцыянераў і масак вінаградны алей аднаўляе страту натуральнага тлушчу валасоў пасля прымянення шампуню і мыла.

○ **Пажыўная маска:** расцісніце 6—7 ягад вінаграду, пажадана салодкага, і размяшайце іх з 1 ч. лыжкай мёду і такой жа колькасцю аліўкавага алейна. Дадайце 1 расцёрты яечны жаўток, палову чайнай лыжкі солі. Атрыманую сумесь добра перамяшайце з 1 ст. лыжкай густой цёплай маннай кашы. Нанясіце на твар, праз 15 хвілін змойце вадой пакаёвай тэмпературы.

○ **Маска для сухой скуры:** у расцёрты яечны жаўток дадайце па чайнай лыжцы вінаграднага соку, алейна і смятаны, усё перамяшайце, для густаты дадайце яечны муку або хлебную мякаць. Маску наносыце на папярэдне ачышчаны твар на 15—20 хвілін, змойце слаба зарараным чаем. На працягу тыдня зрабіце 2—3 маскі. Курс — 12—15 масак.

Дарэчы

У кампаніі з вінаградом лепш не піць квас, салодкія газаваныя напоі, не есці вяндліны, марынады, тлустыя стравы, грубую агародніну (сырую капусту, буракі, рэзьку). Дрэнны партнёр вінаграду — малочныя прадукты (асабліва свежае малако): вінаград сквашвае іх, і ў жываце «сее рэвалюцыю».

І яшчэ. Стаматалагі рэкамендуюць старанна паласкаць рот пасля ужывання вінаграду. Справа ў тым, што арганічныя кіслоты і цукры, якія змяшчаюцца ў соку, уздзейнічаюць на зубную эмаль, разбураючы яе.

Падрыхтавала Вольга КУЛІНКОВІЧ.

Карысна
ведаць

НЕ ЗАПІВАЙЦЕ ЧАЕМ ЛЕКІ!

ЧАЯВАННЕ ўжо даўно ператварылася ў своеасаблівы рытуал. Чай дапамагае нам узбодзіць ранаіцай ці расслабіцца пасля цяжкага працоўнага дня; за кубачкам чаю мы кантактуем з сябрамі і роднымі, дзелімся сваімі радасцямі і праблемамі.

Зрэшты, чаяванне — гэта не толькі прыемны спосаб прагнаць смагу і абавязковы атрибут зносіна, але і магчымасць умацаваць здароўе, бо ў чайным лісці змяшчаецца даволі шмат карысных рэчываў. Невыпадкова чай здаюна выкарыстоўваўся як гаючы сродак. На радзіме чаю ў старым Кітаі яго выкарыстоўвалі як напой, які здымае стомленасць, умацоўвае волю і зрок; чайнае лісце прымянялі супраць рэўматызму і нават уключалі ў склад эліксіру бяссмерця. А з чайнага насення выціскалі алей, які выкарыстоўвалі як умацавальны сродак для валасоў.

ЧОРНЫ АБО ЗЯЛЁНЫ?

Дзеянне насычанага чорнага чаю аналагічна дзеянню кавы, а таму лепшы спосаб працэдура ранаіцай — папесціць сябе кубачкам духмянага напою. Аднак не варта забываць, што чорны чай аказвае ўзбуджальнае дзеянне на нервовую сістэму і сэрца, таму людзям, якія пакутуюць ад бяссонніцы, павышанага ціску і захворванняў сэрца, лепш замяніць чорны чай на зялёны. Затое пры паніжаным ціску, а таксама пры спазмах сасудаў чорны чай можа аказацца ядрэннай заменаю лекам.

Што датычыцца зялёнага чаю, то яго лічаць больш карысным, чым чорны. Зялёны чай умацоўвае капіляры, стымулюе крывятворэнне. Гэты напой — ядрэнная крыніца фтору, а таму, калі піць зялёны чай без цукру, можна ўмацаваць зубную эмаль і засцерагчыся ад карыёсу. Зялёны чай зніжае узровень халестэрыну ў крыві, паляпшае

страваванне, аказвае антымікробнае дзеянне і валодае гарачкапаніжальным эфектам.

Дзякуючы ўсім гэтым уласцівасцям і чорны, і зялёны чаі часта выкарыстоўваюцца ў народнай медыцыне.

✓ Пры настраўнасці 2 лаўровыя лісты і 1 ч. лыжку чорнага чаю заліць шклянкай халоднай вады, паставіць на агонь і кіпяціць, пакуль не застанеца паўшклянкі вадкасці. Прымаць па 1 ст. лыжцы 3—5 разоў на дзень.

✓ Прамываючы вочы насычаным чайным настоем, вы пазбавіцеся ад кан'юнктывіту, а таксама знімеце стомленасць і пачырваненне вачэй.

✓ Хутка пазбавіцца ад бранхіту дапаможа чай з перцам. На 1 ч. лыжку сухога чорнага чаю бяруць 2 ч. лыжкі мёду і 2—3 гарошыны чорнага перцу. Увесь гэты склад засыпаюць у імбрычак і заварваюць як звычайна. П'юць 2—3 разы на дзень.

✓ Пры загойданні ў аўтамабілі, пры марской хваробе, пры млюснасці ў цяжарных жанчын варта жаваць сухі зялёны чай.

✓ Насычаным настоем зялёнага чаю лечыць запаленне на скуры. Зялёны чай аказвае антысептычнае дзеянне, пакарэае загойванне ран.

УВАГА! Супрацьпаказанні для ўжывання зялёнага чаю з'яўляюцца гіперацыднай формай гастрыту, язавая хвароба страўніка і дванаццаціперснай кішкі. Пры гэтых хваробах ужыванне зялёнага чаю суправаджаецца ўзнікненнем пякоткі, узмацненнем болю ў страўніку, у асобных выпадках — з'яўленнем кішэчнай калікі.

ДУХМЯНЫ І СМАЧНЫ

Звычайны чай можна зрабіць у шмат разоў больш карысным і смачным, дадаўшы ў яго лісце і карані розных раслін. Духмяныя фітачаі часта выкарыстоўваюцца ў якасці лекавага сродку. Напрыклад:

✓ Зялёны чай у спалучэнні з мятай — прызнаны спосаб пазбавіцца ад галаўнога болю. Заварыце чай як звычайна, дадайце ў яго лісточкі мяты (на 1 ст. лыжку зялёнага чаю — 1/2 ст. лыжкі мяты) і злёгка падсалодзіце напой мёдам.

Каб пазбегнуць праяўлення шкодных якасцяў чаю, пазбягайце прытрымлівацца некаторых абмежаванняў па яго ўжыванні (паводле старадаўніх кітайскіх традыцый):

- ✓ Не піце чай на пусты страўнік.
- ✓ Не піце чай вельмі гарачым, абпальваючым.
- ✓ Не піце халодны чай.
- ✓ Не заварвайце вельмі насычаны чай.
- ✓ Не заварвайце вельмі доўга.
- ✓ Не заварвайце чай больш як 4 разы.
- ✓ Не піце чай непасрэдна перад ядой.
- ✓ Не піце чай адразу пасля яды — толькі пасля невялікага перапынку.
- ✓ Не запівайце чаем лекі.
- ✓ Не піце ўчарашні чай.

✓ Тым, хто падоўгу не можа заснуць і часта нервецца па дрэбязях, падыдзе заспакаяльны чай. Змяшайце ў роўныя прапорцыях кветкі і лісце лаванды, шалфей, мяту і мацярдушку. Заварыце травы кіпенем з разліку 1 ч. лыжка траў на шклянку кіпеню і дайце напой пастаяць на працягу 10 хвілін. Піць травяны чай можна як гарачым, так і астуджаным.

✓ Справіцца з прастуднымі захворваннямі і ўмацаваць імунітэт дапаможа вітамінны чай. Вазьміце адну частку сухіх ягад маліны, дзве часткі ягад глогу, дзве часткі ягад шыпышы і адну частку зялёнага чаю. Плады шыпышы і

глогу здрабніце, усе кампаненты змяшайце, заліце кіпенем і дайце настояцца.

✓ Чай з лісця і кветак маліны і ажыны валодае тонкім пахам. Гэта цудоўны лекавы сродак пры запаленні дзяснаў і поласці рота, а таксама пры скурных захворваннях. Малінава-ажынавы чай добра праганяе смагу ў спячку і рэгулюе дзейнасць страўнікава-кішачнага тракту.

✓ З лекавымі мэтамі травяны чай рэкамендуецца піць без цукру за гадзіну да яды або праз 1—2 гадзіны пасля яды.

крывала чайнае лісце, даюць пастаяць на працягу 3—5 хвілін, а затым дадаюць неабходную колькасць вады.

Зялёны чай заліваюць гарачай вадой тройчы (тэмпература вады не вышэй за 70 градусаў). Спачатку на 1/3 аб'ёму імбрычка (настойваць 1—2 хвіліны), затым на 1/2 імбрычка (настойваць 2 хвіліны) і, нарэшце, на 3/4 аб'ёму (настойваць яшчэ 2 хвіліны). Лыжкай напой не перамяшваюць.

Травяны чай гатуюць па-рознаму. Карані раслін, кару кладуць у халодную ваду, кіпяцяць і даюць настояцца на працягу 10—15 хвілін. Сушаныя мяту, рамонак, ліпавы цвет заліваюць кіпенем, накрываюць і настойваюць прыкладна 10—15 хвілін, а затым працэдуруюць праз сітца. На 1 л вады бяруць прыкладна 4—8 г сухой сыравіны.

Цікава

Чай з'яўляецца своеасаблівым антыдэпрэсантам, умерана павышаючы фон настрою. Аднак калі выпіць даволі шмат насычанага чорнага чаю, то можа ўзнікнуць эфект так званага «чайнага ап'янення», якое суправаджаецца эйфарыяй і прыкметамі, падобнымі на тыя, што з'яўляюцца пры лёгкім ап'яненні, — лёгкасць і бестурботнасць, веселасць, балбатлівасць, смяшлівасць. З «чайным ап'яненнем» варта быць асцярожнымі, бо яно шкоднае для здароўя.

ПРЫГАЖОСЦЬ З ІМБРЫЧКА

Паколькі чайнае лісце змяшчае дубільныя рэчывы, вітамін С, розныя мікраэлементаў, маскі на аснове чаю часта выкарыстоўваюць у хатняй касметыцы.

✓ 1 ч. лыжку цёплай чайнай гушчы нанясіце на марлеву

сурвэтку і накладзіце на твар і шыю. Праз 20—30 хвілін змойце маску цёплай вадой. Гэтая маска спрыяе зняццю ацёкаў, заспакойвае і змякчае скуру.

✓ 20 г дражджэй развядзіце цёплым насычаным настоем зялёнага чаю да гушчыні смятаны і пакіньце ў цёплым месцы на гадзіну. Каб маска стала густой, дадайце трохі мукі. Маску наносыце на твар і шыю на 20—30 хвілін, а затым змываюць цёплай вадой. Маска рэкамендуецца для старэючай скуры.

✓ 2 ст. лыжкі цёплага зялёнага чаю змяшайце з 2 ст. лыжкамі мёду і нанясіце сумесь на твар. Праз 10 хвілін змойце маску цёплай вадой. Калі паўтараць працэдуру на працягу месяца два разы на тыдзень, скура стане больш эластычнай.

✓ Для таго каб палепшыць колер твару і пазбавіцца ад бледнасці, рэкамендуецца працэдура твар кубікамі замарожанага настою зялёнага чаю.

Дарэчы

Чай лёгка ўбірае пары пабочных рэчываў, і ў выпадку захоўвання сумесна з ядрамі-катамі, мыйнымі сродкамі або іншымі шкоднымі рэчывамі можа стаць проста ядавітым. Атручэнне такім чаем асабліва небяспечнае з-за надзвычай складанай дыягнастыкі. Таксама можа нанесці шкоду здароўю грубае парушэнне тэхналогіі заварвання чаю. Пры выварванні чаю, яго кіпячэнні, працяглым прагрыванні заваркі многія карысныя рэчывы разбураюцца, а ў настой выдзяляюцца нерастваральныя звычайна алкалоіды, якія могуць аказаць шкоднае, у прыватнасці, канцэрагеннае ўздзеянне на здароўе.

Падрыхтавала
Вольга КУЛІНКОВІЧ.

Інфарм-укол

ВЯЛІКАЕ МАСТАЦТВА ДРОБНАЙ СПРЭЧКІ

У канфліктнай сітуацыі мы раздражняемся і перажываем самыя негатыўныя пачуцці да свайго партнёра. Гэта псуе настрой і часам сур'ёзна пагаршае наша самаадчуванне. Аднак можна і нервы захаваць, і ўсё ж такі давесці да апанента сваю думку, жака інструктар-валеалаг 18-й гарадской паліклінікі г. Мінска Галіна ЧЫРАК.

Неабходна: загадзя абгаварыць час размовы, а не весці яго «пры выпадку».

Нельга: перабіваць. Выслухайце партнёра да канца, бо толькі ў гэтым выпадку вы даведзецеся, што ён думае і адчувае на самой справе.

Неабходна: узаемнае жаданне «перамоў». Калі адзін з партнёраў не настроены на размову ў гэты момант, няма сэнсу і пачынаць яе.

Нельга: унутрана замыкацца. Маўляў, «Ну-ну, я табе зараз усё скажу! Ты мяне яшчэ пачуеш!». Калі вы пачалі рыхтавацца да рэваншу, значыць, згубілі кантакт з суразмоўцам і перасталі яго чуць. Далейшая размова становіцца бессэнсоўнай.

Неабходна: засяродзіцца на тэме абмеркавання, а не на сваім партнёры і яго заганам. Размову варта пачынаць, каб пагадзіць канфлікт, а не для таго, каб адыграцца.

Нельга: ужываць слова «заўсёды», «ніколі». Пасля выразу: «ты ніколі гэтага не робіш» партнёр падсвядома настрайваецца на барацьбу.

Неабходна: зразумець, што памылкі і пэўная ступень віны заўсёды ёсць на абодвух партнёрах, як бы мы ні былі ўпэўненыя ў сваёй праваце.

Нельга: дазваляць сабе грубасць. На абразу лёгка адказаць абразай. Крык і рэзкія словы ніколі нічога не вырашаюць.

Неабходна: зыходзіць з таго, што «размова ўдалася», калі «мы знайшлі кампраміс», а не «выйшла па-мойму».

Нельга: уцягваць у высвятленне адносна дзяцей. Дзіця наогул не павінна ведаць пра канфлікты паміж бацькамі, паколькі гэта вельмі моцны ўдар па дзіцячай псіхіцы.

СПІЦЕ, ПРАЦУЙЦЕ І ПАДБАДЗЕРВАЙЦЕ БЛІЗКІХ

Магчымасці нашага арганізма трываць нервовыя і фізічныя перагрузкі не бязмежныя. Аднойчы ён пачынае рэагаваць, нават калі прычын, якія выклікаюць стрэс, ужо няма, зяртае ўвагу галоўная медыцынская сястра 18-й гарадской паліклінікі г. Мінска Ірына ТКАЧЭНКА.

Калі ў вас зніжаны апетыт, парушаны сон, пастаяннае пачуццё стомленасці, павышаная патлівасць, нервовы ціск, галаўныя болі і інш. і вы не прынялі належных мер для выдалення гэтых пачатковых сімптомаў рэакцыі на стрэс, у вас могуць з'явіцца прыкметы парушэння псіхічнага здароўя: пастаяннае раздражненне, страта цікавасці да жыцця, страх захварэць, пастаяннае чаканне няўдач, абываюцца, страта пачуцця гумару і здольнасці радавацца. Каб захоўваць душэўнае здароўе ў парадку, неабходна падпарадкаваць свой лад жыцця некаторым правілам:

1. Працуйце не больш і спіце не менш за 8 гадзін на суткі.

2. Будзьце добразычлівымі з навакольнымі.

3. Беражыце членаў сям'і, усміхайцеся і праўляйце як мага больш бадзёрасці.

4. Не захапляйцеся тэлебачаннем, часцей слухайце музыку, якая расслабляе і заспакойвае.

5. У адпачынку адпачывайце, а не рабіце справы, якія назапаліліся за год.

6. Не вяртайцеся ў думках да мінулых няўдач.

7. Не стаўце перад сабой невырашальных задач.

8. Бярыце на сябе адказнасць за свае дзеянні, ніколі не шукайце вінаватага.

9. Знайдзіце для сябе які-небудзь творчы заняткаў.

А яшчэ майце на ўвазе, што дробязяў у нашым жыцці заўсёды больш, чым значных спраў. Непрыемных дробязяў заўсёды больш, чым прыемных. Пачнём засмучацца — і канца гэтаму не будзе. Лепш пераклучаць увагу, можна з галавой акунуцца ў працу.

Святлана БАРЫСЕНКА.

АД САМАГА ДОЎГАГА ЯЗЫКА ДА

Надзвычай выразны ўнёсак у стварэнне кнігі дала таксама ўладальніца **самага доўгага ў свеце языка** — цемнаскурая студэнтка з Каліфорніі Шанэль Тэпер. 9,75 см — такая лічба атрымліваецца, калі вымяраць даўжыню языка дзяўчыны ад кончыка да верхняй губы. У інтэрв'ю, якое Шанэль дала стваральнікам кнігі, яна паведаміла, што незвычайную ўласцівасць заўважыла ў сябе яшчэ ў 8 гадоў і таму цалкам прывыкла да гэтага. Прыроду дзіўнай з'явы студэнтка растлумачыць не змагла, выказаўшы толькі здагадку, што справа ў прыроджанай адсутнасці абарці.

Носьбіткай **самых вялікіх грудзей** таксама аказалася чарнаскурая жанчына. Як паведамляе Кніга рэкордаў Гінэса, Эні Хокінс-Тэрнер (вядомая таксама пад псеўданімам Норма Сцітц) можа ганарыцца натуральным бюстам 177,8 см у ахопе.

Сярод іншых дзіўных чалавечых дасягненняў — уменне некаторых **наносіць арганізму штучныя пашкоджанні**. Тут поспех атрымалі амерыканцы: 3900 металічных клямараў увагналі ў скуру адзін аднаму за 7 гадзін і 46 хвілін тэхасцы Тайсан Турк і Крыс Эліот. Раней ім жа ўдалося ўвагнаць у сябе «толькі» 3100 клямараў, але гэтым разам яны вырашылі пабіць гэты рэкорд, каб пра-

славіць студию пірсінгу, якую трымае Турк.

Самай вялікай колькасцю пірсінгу адзначыўся жыхар нямецкага Дортмунда Рольф Буххольц, які пракалаты ў 453 месцах па ўсім целе. Буххольц носіць 94 упрыгажэнні ў вусах або вакол іх, 25 у бровах, 8 у носе і 278 у вобласці геніталій.

Самай вялікай калекцыяй

пінгвінаў адзначылася немка Брыджыт Берандэс. Яна сабрала калекцыю з рэчаў, што маюць дачыненне да пінгвінаў, агульнай колькасцю 11062 адзінкі. Рэкорд быў пастаўлены 14 сакавіка 2011 года. Самы першы пінгвін, з якога пачалося захапленне Брыджыт, быў набыты яшчэ падчас яе навучання ў пачатковай школе.

НАЙВЯЛІКШАЙ У СВЕЦЕ ШАКАЛАДКІ

Тытул ўладальніцы **самых доўгіх пазногцяў у свеце** атрымала 45-гадовая жыхарка Лас-Вегаса Крысцін «Графіня» Уолтан. Пазногці яе левай рукі на момант фіксавання рэкорду дасягнулі даўжыні 3,09 м, правай — 2,88. Крысцін прызналася, што ненавідзіць займацца ўборкай, але прыходзіцца. Ганаровае званне яна забрала ў Лі Рэдманд, якая зламала ў аўтамабільнай аварыі свае пазногці, агульная даўжыня якіх дасягала васьмі метраў.

Самая вялікая прычоска ў стылі афра належыць Эвін Дуглас з Новага Арлеана:

18,3 см у шырыню, 19,5 см у вышыню і 1,31 м у ахопе.

Самымі доўгімі вусамі ў свеце — 4,2 м — вызначыўся індыец Рам Сінг Чаўхан.

Ёсць, зрэшты, у гэтым спісе

і «нармальныя», з пункту гледжання большасці аўдыторыі, рэкорды. Так, **самым маладым чалавекам, які ў адзіночку абляцеў вакол свету**, стаў 23-гадовы студэнт Мемарыяльнага ўніверсітэта Фларыды Барынгтан Ірвінг. Юнак, дарэчы, стаў першым чарнаскурым амерыканцам, які пабіў гэты рэкорд. Калі Барынгтан даведаўся, што ніхто не пазычыць яму самалёт для рэкорду, то пабудаваў уласны Columbia 400 з дэталляў, ахвяраваных яму авіябудаўнічым заводам у Калумбіі.

Зала славы Гінэса сёлета папоўнілася яшчэ адным незвычайным пачынаннем: святар з Ілінойса Дарэл Бест вынайшаў **самую хуткую вячальную капліцу**. Ён пераабсталваў старую пажарную машыну для шлюбав, і маладыя зараз могуць прынесці неабходныя клятвы і абяцанні адно

аднаму на хуткасці ў 99 км/г. У мініяцюрнай царкве ёсць усё, што трэба: вокны з вітражамі, 1000-ватная стэрэасістэма, арган, кафедра прапаведніка і ганак з каванымі парэнчамі.

Год ад года ў Кнізе рэкордаў Гінэса не змяншаецца колькасць ахвотных зрабіць што-небудзь самае-самае вялікае. Так, **самую вялікую ў свеце скрыпку** стварылі майстры па вытворчасці скрыпак і лукаў з Фогтланда (Германія). Памеры інструмента складаюць 4,2 м у даўжыню і 1,23 м у шырыню. Гэтая музычная прылада і яе 5,1-метровы смык у сем разоў большыя за звычайную скрыпку. Каб сыграць на рэкардсменцы, патрэбны тры чалавекі: адзін прыціскае струны, а двое іншых водзяць смык.

Адмыслова дзеля ўваходжання ў Кнігу рэкордаў у кандытарскай кампаніі World's Finest Chocolate ў Чыкага сёлета 13 верасня была выраблена **самая вялікая ў свеце шакаладка** вагой у 5574 кг. Вышыня батончыка амаль метр, даўжыня — 7 м, прычым яго вага пераўзыходзіць мінулы рэкорд амаль на тону.

Не адстаюць ад чалавека і браты нашы меншыя: значная частка забаўных і незвычайных рэкордаў у чарговым выданні Кнігі рэкордаў Гінэса належыць менавіта ім. Так, сабакам з **самымі доўгімі ў свеце вушамі** афіцыйна прызнаны чорна-падпалы кунхаунд па

мяралі яшчэ напрыканцы 2010 года, складае 1,23 м, а асобна ўзятага хвоста — 41,5 см.

Сабрат Сцюі, брытанскі дэ-машні кот Смокі (яго парода не ўдакладняецца) вызначыўся ў іншай сферы: ён **вуркатаў з гучнасцю**, якая дасягнула 67,7 дэцыбела.

мянушцы Харбар. Даўжыня яго левага вуха складае 31,7 см, а правага — 34 см.

Самы доўгі ў свеце кот і самы доўгі каціны хвост — усё гэта ёсць у гаспадароў 5-гадовага мейн-куна па мянушцы Сцюі. Даўжыня самой жывёліны, якую ўладальнікі ката вы-

мянушцы Харбар. Даўжыня яго левага вуха складае 31,7 см, а правага — 34 см.

Самы доўгі ў свеце кот і самы доўгі каціны хвост — усё гэта ёсць у гаспадароў 5-гадовага мейн-куна па мянушцы Сцюі. Даўжыня самой жывёліны, якую ўладальнікі ката вы-

Аўстралійскі марскі кракідзіл Касій Клей быў абвешчаны сёлета **самым вялікім кракідзілам**, які жыве ў няволі. Яго даўжыня складае 5,47 м, а вага — 907 кг.

Найвялікшая колькасць сабак, якія скачуць на скакалцы, — хто б мог уявіць такое дасягненне? Тым не менш, яно існуе і належыць цырку «Super Wan Circus» з Японіі. У адным з нумароў ажно 13 сабак адначасова скачуць на скакалцы.

Ліна МАЛІНІНА.

Электроніка супраць парушальнікаў

Жыццё парушальнікаў правілаў дарожнага руху на Гомельшчыне зробіць больш складаным прыбор, якім хутка будзе абсталяваны кожны патрульны аўтамабіль ДАІ. Ужо зараз супрацоўнікам Дзяржаўтаспекцыі вобласці стала значна прасцей несці службу. Справа ў тым, што на ўзбраенні ДАІ Гомельскай вобласці з'явілася 30 відэарэгістратараў.

Гэтая невялікая чорная скрынчачка — мініяцюрная лічбавая камера, якая мацуецца на лабавое шкло патрульнага аўтамабіля. Менавіта яна дазваляе запісваць відэа- і аўдыяінфармацыю — прычым і зьвонку, і ўнутры аўтамабіля. Па словах начальніка ўпраўлення ДАІ Гомельшчыны Ігара Макушэнікі, гэтыя прыборы дазваляць фіксаваць дарожную сітуацыю ў бесперапынным рэжыме,

дапамогуць вырашыць любыя спрэчныя пытанні, у тым ліку і канфлікт паміж удзельнікамі дарожнага руху. Прынамсі, прыборы дазваляюць таксама весці кантроль за работай асабовага складу.

Карты памяці, на якую ідзе запіс, хапае на 8 гадзін бесперапынных здымкаў. Потым інфармацыю можна праглядзець на камп'ютары. Цікава, што прылада абсталявана інфрачырвонай падсветкай, што дазваляе рабіць якасны запіс нават у цёмны час сутак. Пры павароце ключа запальвання або пры любым руху ў кадры аўтаматычна спрацоўвае ўключэнне запісу. Калі ў кожным патрульным аўтамабілі будзе такі электронны памочнік, парушальнікі спакою на дарозе не застануцца без пакарання.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

Сляды вядуць да святлафора

У Гомелі каля трох школ з'явіліся вялікія сляды, якія паказваюць дзецям бяспечны маршрут праз дарогу. Дзяржаўтаспекцыя Гомельскай вобласці выступіла ініцыятарам правядзення такой акцыі.

Своеасаблівае сцэжка прызначана для таго, каб засцерагчы дзяцей на дарогах. Сляды, намалюваныя на тратуары прыкметнай жоўтай фарбай, якая не змываецца, вядуць ад школы да святлафора ці пешаходнага перахода. Па задумцы псіхалагаў, яны выступаюць своеасаблівай падказкай школьнікам і павінны на ўзроўні інтуіцыі стаць адзінай дарогай праз праезную частку для маленькіх імпульсіўных пешаходаў, якія, да таго ж, часта недастаткова ўважлівыя. Такім чынам супрацоўнікі ДАІ спадзяюцца, што дзеці атрымаюць своеасаблівую «прышчэпку» і Правілы дарожнага руху будуць выконваць нават на падсвядомым узроўні. Начальнік мікраэаонага аддзела арганізацыі дарожнага руху УГАІ УУС Гомельскага аблвыканкама Сяргей Шляхтаў лічыць, што ў такіх адмысловых сцяжынках ёсць карысны элемент гульні:

— Каб школьнікі малодшых і сярэдніх класаў падчас гульні прывучаліся не парушаць правілы дарожнага руху. А потым ужо і на свядомым узроўні не парушалі іх і пераходзілі праезную частку ў вызначаным месцы. У далейшым мы плануем ля кожнай школы, размешчанай побач з дарогай, зрабіць такія маляўнічыя дарожкі.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

Заяц — дробная пушыстая жывёліна, якая на падставе сваіх паводзяў асацыіруецца ў народнай культуры з баязлівасцю (дрыжыць як заяц, зайцава сэрца) і асцярожнасцю. На Гомельшчыне бытавала легенда, у якой баязлівасць зайца тлумачылі наступным чынам: «Бог у час стварэння свету вылепіў зайца вельмі вялікія вушы, а на сэрца гліны не хапіла. Тады Бог адарваў яму кавалак хваста і зрабіў маленькае сэрца. З гэтай нагоды заяц і стаў баязлівым». Акрамя гэтага, з-за магчымасці штогод прыводзіць вялікае патомства, заяц стаў сімвалам плоднасці.

● У вясельных песнях і песнях пра каханне заяц згадваецца даволі часта. Ён увасабляе мужчынскі пачатак — сімвалізуе жаніха або халасцянкі.

● Часта вясельныя караваі ўпрыгожвалі фігуркамі зайцоў, што павінна было паўплываць на нараджэнне ў маладых вялікай колькасці дзяцей.

● Як сімвал плоднасці, заяц узгадваецца ў казках і прымаўках. На пытанне маленькіх дзяцей, адкуль яны ўзяліся, адказвала, што іх заяц прынес і паклаў у капусту.

● Па той жа прычыне бесплодным жанчынам раілі есці як мага больш зайчаціны.

● Сон, у якім злавлілі зайца, тлумачылі пачаткам перыяду цяжарнасці або нараджэннем сына.

● З-за таго, што заяц увесь час мітусяцца (робіць «петлі», каб схаваць свае сляды ад драпежнікаў), яго асацыіравалі з нячыстай сілай. Менавіта таму лічылася дрэннай прыкметай, калі заяц перабыў дарогу таму, хто накіроўваўся ў далёкі шлях, асабліва вясельнаму поезду.

● Пра чалавека, які спаў даволі чутка і спра-сонку ўдрыхваў, казалі, што ў яго «заячы сон».

● Прыкмячалі: калі зайцы блізка падыдуць да жылля чалавека — быць хуткім моцным маразам.

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРУК.

г. ВІТЕБСК 17.10.2011

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПОВТОРНОМ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ ПО ПРОДАЖЕ ОБЪЕКТА ГОСУДАРСТВЕННОЙ СОБСТВЕННОСТИ

№ лота	Наименование предмета аукциона	Характеристика предмета аукциона	Начальная цена продажи объекта аукциона, рублей	Сумма задатка, рублей
1.	Административное помещение (административно-бытовой корпус), расположенное по адресу: Витебская область, Полоцкий район, Экиманский с/с, в 0,3 км к востоку от д. Ксты, пом. 1	Характеристика объекта недвижимости: изолированное помещение с инвентарным номером 250/D-33542 общей площадью 1915,4 кв.м, 1992 г. постройки, стены кирпичные, железобетонные панели, перекрытия — ж/б плиты, крыша рулонная совмещенная	1 010 516 668	101 051 660

ОРГАНИЗАТОР — фонд «Витебскоблмушество», г. Витебск, ул. «Правды», 38, контактный телефон в Витебске: (0212) 476096, сайт www.gki.gov.by, www.fondgosim.vitebsk.by, e-mail: votfondgi@tut.by.

ПРОДАВЕЦ ОБЪЕКТА НЕДВИЖИМОСТИ: Строительное республиканское унитарное предприятие «Строительно-монтажный трест № 22», контактные телефоны: (0214) 419778, 418030.

Аукцион состоится 17.10.2011 в 15 часов в здании фонда «Витебскоблмушество» по адресу: г. Витебск, ул. «Правды», 38.

1. Заявления на участие в аукционе принимаются в рабочие дни с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00, последний день приема документов 14.10.2011 до 17.00 по адресу: г. Витебск, ул. «Правды», 38, кабинет 308. **Заключительная регистрация участников 17.10.2011 с 14.00 до 15.00.** К участию в торгах не допускаются участники, не прошедшие заключительную регистрацию.

2. Сумма задатка перечисляется до подачи заявления на участие в аукционе на расчетный счет № 3642903027026 в Региональной дирек-

ции № 200 ОАО «БПС-Банк», БИК 153001369. Получатель — фонд «Витебскоблмушество», УНП 300002495.

3. Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за 3 дня до даты его проведения.

4. **Участник, ставший победителем аукциона (претендент на покупку), после окончания аукциона обязан:** подписать протокол аукциона, в течение трех рабочих дней со дня проведения аукциона возместить затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам торгов документации, необходимой для их проведения, не позднее семи рабочих дней со дня проведения аукциона подписать договор купли-продажи объекта.

Подробная информация об условиях участия в аукционе и условиях продажи предмета аукциона опубликована ранее в газете «Звязда» от 23.08.2011 № 159 (27028).

Всем желающим предоставляется возможность предварительно ознакомиться с объектом продажи.

г. ВІТЕБСК 17.10.2011

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПОВТОРНОМ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ ПО ПРОДАЖЕ ОБЪЕКТОВ ГОСУДАРСТВЕННОЙ СОБСТВЕННОСТИ С ОДНОВРЕМЕННОЙ ПРОДАЖЕЙ ПРАВА ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРОВ АРЕНДЫ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ

№ лота	Наименование предмета аукциона	Характеристика предмета аукциона	Начальная цена продажи предмета аукциона, рублей	Сумма задатка, рублей
2	Неиспользуемое здание склада грузового прирельсового с рампой, расположенного по адресу: Шумилинский район, г.п. Шумилино (ст. Шумилино, 569 км-570 км), ул. Вокзальная, 15/3, и право заключения договора аренды земельного участка	НАЧАЛЬНАЯ ЦЕНА ПРОДАЖИ ОБЪЕКТА НЕДВИЖИМОСТИ СНИЖЕНА НА 50 % Характеристика объектов недвижимости: капитальное строение с инвентарным номером 203/С-16381 — одноэтажное кирпичное здание, фундамент бетонный, крыша шиферная, общая площадь 262,3 кв.м. Назначение — здание склада грузового прирельсового с рампой. Земельный участок: с кадастровым номером 225855100002000001, площадью 0,0765 га для обслуживания недвижимого имущества с возможным использованием его под объект, предназначенный для оказания услуг, производства товаров, выполнения работ или под объект торговли, сроком аренды 50 лет.	36 110 621	3 611 060

ОРГАНИЗАТОР — фонд «Витебскоблмушество», г. Витебск, ул. «Правды», 38, контактный телефон в Витебске: (0212) 476096, сайт www.gki.gov.by, www.fondgosim.vitebsk.by, e-mail: votfondgi@tut.by.

1. Аукцион состоится 17.10.2011 г. в 15 часов в здании фонда «Витебскоблмушество» по адресу: г. Витебск, ул. «Правды», 38.

2. Заявления на участие в аукционе принимаются в рабочие дни с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00, последний день приема документов 14.10.2011 до 17.00 по адресу: г. Витебск, ул. «Правды», 38, кабинет 308. **Заключительная регистрация участников 17.10.2011 с 14.00 до 15.00.** К участию в торгах не допускаются участники, не прошедшие заключительную регистрацию.

3. Сумма задатка перечисляется до подачи заявления на участие в аукционе на расчетный счет № 3642903027026 в Региональной дирекции № 200 ОАО «БПС-Банк», БИК 153001369. Получатель — фонд «Витебскоблмушество», УНП 300002495.

4. Участник, ставший победителем аукциона (претендентом на покупку), после окончания аук-

циона обязан: подписать протокол аукциона; не позднее 10 рабочих дней со дня принятия решения исполкома о предоставлении земельного участка, внести плату за право заключения договора аренды земельного участка, возместить затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения, расходы, связанные с формированием земельного участка и изменением земельного участка в результате такого формирования, в том числе с государственной регистрацией в отношении этого участка; не позднее 12 рабочих дней со дня принятия решения о предоставлении земельного участка заключить договор купли-продажи недвижимости и договор аренды земельного участка.

6. Всем желающим предоставляется возможность предварительно ознакомиться с объектами продажи.

7. Подробная информация об условиях участия в аукционе и условиях продажи лота опубликована ранее в газете «Звязда» от 26.04.2011 № 56 (26920).

Торговое частное унитарное предприятие «Белторгэнерго» информирует юридических и физических лиц о создании объекта долевого строительства.

Информация о застройщике
ЗАСТРОЙЩИК — Торговое частное унитарное предприятие «Белторгэнерго», зарегистрированное решением Минского городского исполнительного комитета от 08 октября 2004 года № 2061 в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей № 190571560.

Адрес застройщика: 220028, Республика Беларусь, г. Минск, ул. Маяковского, д. 127, корп. 2, каб. 12, телефон/факс (8017) 266 39 60. Режим работы: понедельник — пятница: с 08.30 до 17.30, выходные дни — суббота, воскресенье, обед: с 13.00 до 14.00. Для ознакомления с договорами строительного подряда, заключенных Застройщиком, с объектом долевого строительства и ходом работ по его строительству Дольщики вправе обращаться по тел. (8017) 266 39 60.

В течение предыдущих трех лет строительство предпринимать не осуществлялось.

Информация о проекте
Цель строительства — возведение объекта «Многоквартирный жилой дом переменной этажности с офисными помещениями и подземной гараж-стоянкой по ул. Тепличной, 9 в г. Минске», расположенного на части земельного участка площадью 0,2294 га.

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ ОБЪЕКТА ДОЛЕВОГО СТРОИТЕЛЬСТВА

«Многоквартирный жилой дом переменной этажности с офисными помещениями и подземной гараж-стоянкой по ул. Тепличной, 9 в г. Минске»

Объект долевого строительства (далее — Объект) — 19-квартирный жилой дом переменной этажности с офисными помещениями и подземной гараж-стоянкой по ул. Тепличной, 9 в г. Минске.

Срок и этапы реализации строительства Объекта: в один этап с мая 2011 года по декабрь 2012 года.

Застройщиком получено положительное заключение РУП «Госстройэкспертиза по г. Минску» от 16.11.2010 № 1291-60/10.

Характеристики Объекта:
- Многоквартирный 6-этажный жилой дом с цокольным этажом и подземным гаражом-стоянкой.

- Здание оборудовано лифтом и мусоропроводом.
- В цокольном этаже предусмотрены офисы, санузел, топчанная, подземный гараж-стоянка на 29 автомобилей.

- Два верхние квартиры запроектированы в 2-х уровнях.
- Кровля скатная с организованным наружным водоотводом с покрытием из мягкой черепицы.

- Стены из ячеистого бетона.
- Конструктивная схема — железобетонный каркас с монолитным перекрытием.

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ

объекта долевого строительства

Данная проектная декларация отменяет действие проектной декларации строительства многоквартирного жилого дома, по генплану № 5 по ул. Тимошенко в г. Минске, опубликованной в газете «Звязда» 1 октября 2011 г. (№ 188 (27052)).

Информация о застройщике
Заказчик — Дочернее республиканское унитарное предприятие «ГосСтройИнжиниринг», расположенное по адресу: 220004, г. Минск, пр-т Победителей, дом 23, корп. 1, к. 903А. тел.: (017) 328 59 65, (017) 306 03 46.

Режим работы: с 8.00 до 17.15, перерыв 12.00–13.00. Зарегистрировано решением Мингорисполкома от 6 января 2010 г. в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей № 191294299.

Выполняет функции заказчика с 2010 года. Организация являлась застройщиком 19-этажного жилого дома по генплану № 2 по ул. Тимошенко в г. Минске в составе объекта «19-этажный жилой дом по генплану № 2 по ул. Тимошенко и административное здание с подземным гаражом-стоянкой по генплану № 9.8»

Информация о проекте:
Строительство объекта «Многоквартирный жилой дом по генплану № 5 по ул. Тимошенко в г. Минске».

Здание жилого дома — 48-квартирный, 1-подъездный жилой дом КПД по ул. Тимошенко в г. Минске. Количество жилых помещений жилого дома — 48 квартир:

- 1-комнатные квартиры общей площадью 40,25 м.кв;
- 2-комнатные квартиры общей площадью 57,76 м.кв;
- 2-комнатные квартиры общей площадью 57,84 м.кв;
- 3-комнатные квартиры общей площадью 75,82 м.кв;
- 3-комнатные квартиры общей площадью 79,59 м.кв.

Проектом предусмотрено: чистовая отделка жилых помещений и мест общего пользования, устройство подъездов, пешеходных связей, установка малых архитектурных форм, озеленение, организация детских игровых, спортивных, хозяйственных площадок.

Земельный участок площадью 0,3297 га предоставлен на основании решения Мингорисполкома от 08.09.2011 г. № 2585/1.

Проектно-сметная документация прошла в установленном порядке государственную экспертизу от 01.08.2011 г. № 694-15/11П; дополнение от 15.09.2011 г. № 815-15/11.

Разрешение на строительство инспекции Департамента по контролю и надзору за строительством по г. Минску № 2-280Ж-110/11 от 27.09.2011 г.

Договор строительного подряда от 29.08.2011 № 2-ГП, генподрядчик — ОАО «МАПИД».

Начало строительства — сентябрь 2011 года. Окончание строительства — второй квартал 2012 года.

Предметом договора создание объекта долевого строительства является строительство жилого помещения.

Согласно Указу Президента Республики Беларусь от 15.06.2006 № 396 предлагается заключение договоров создания объекта долевого строительства в количестве 48 квартир:

- по цене 4 698 750 белорусских рублей за 1 кв. метр общей площади квартиры — для граждан, не состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий,
- по цене 3 853 144 белорусских рубля за 1 кв. метр общей площади квартиры — для граждан, состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий.

Договора создания объекта долевого строительства предлагаются к заключению для граждан, состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий из расчета не менее 80% общей площади жилых помещений.

В состав общего имущества в многоквартирном жилом доме, которое подлежит передаче в долевую собственность, входят: межквартирные лестничные клетки, лестницы, лифты, лифтовые и иные шахты, коридоры, крыша, технический этаж и подвал, другие места общественного пользования, несущие, ограждающие не несущие конструкции, механическое, электрическое, сантехническое и иное оборудование, находящееся за пределами жилых помещений, но обеспечивающее жизнедеятельность жилой части дома, элементы озеленения и благоустройства, относящиеся к жилой части дома, элементы инженерной инфраструктуры, а также отдельно стоящие объекты, служащие целевому использованию здания и право землепользования.

Информацию о строительстве жилого дома и объектах долевого строительства можно получить по адресу: 220004, г. Минск, пр-т Победителей, дом 23, корп. 1, к. 906А. тел.: (017) 328 59 65, (017) 306 03 46.

Приним и регистрация заявлений на участие в долевом строительстве жилых помещений будет осуществляться со дня выхода проектной декларации в каб.906А по адресу: г. Минск, пр-т Победителей, дом 23, корп. 1.

пользование для строительства и обслуживания Объекта в соответствии с решением Минского городского исполнительного комитета от 17.03.2011 № 658.

Объект включает в себя 19 квартир, 11 офисных помещений и гараж-стоянку, общей площадью 1321,94 м².

Функциональное назначение нежилых помещений, не входящих в состав общего имущества:

- гараж-стоянка;
- офисные помещения;
- топчанная;
- подсобные помещения.

В состав общего имущества, находящегося в общей долевой собственности дольщиков, включаются:

- помещение товарищества собственников;
- электрощитовая;
- подсобные помещения

Срок приемки Объекта в эксплуатацию — 4 кв. 2012 года.

Застройщиком заключен договор строительного подряда с ООО «ГородСтрой». Для ознакомления с ходом строительства необходимо обратиться по тел. 017 263 63 28.

Застройщиком получены все необходимые разрешительные документы, позволяющие, согласно Указу Президента Республики Беларусь от 15.06.2006 № 396 «О долевом строительстве многоквартирных жилых домов», привлекать дольщиков к строительству.

Директор **Воеводский Р.Л.**

Ракі павінны быць гатовы прымаць сур'езныя рашэнні, а Скарпіёнам не варта звяртаць увагу на дробныя няўдачы

УАВЕН. Калі вы не пачынаеце прыспешваць падзеі або вы-яўляеце залішняю нервовасць, то тыдзень абячае быць спакойным і размераным. Лепш не прад'яўляеце прэтэнзіі да начальства, бо гэта, хутчэй за ўсё, прывядзе да канфліктнай сітуацыі. Пажадана паступова завяршаць пачатыя справы, не перашкаджаючы калегам сваімі парадамі. Выхадныя — выдатны час для творчых заняткаў. У нядзелю не выключаны прыемныя нечаканасці.

УЦЯЛЕЦ. Калі вы вельмі многае патрабуеце ад сябе, станцеце хоць на нейкі час больш паблажлівымі. Тыдзень дынамічны і паспяховы ў шматлікіх абласцях, хоць незадаволенасць сабой усё ж такі не дадуць адчуць у поўнай меры радасць ад поспеху. Далёкая паездка будзе на рэжасць удалай. Спрыяльны час для дзелавых кантактаў і заключэнні дамоў, асабліва ў панядзелак і сераду. Толькі не забудзьцеся прывесці ў парадак дакументы ўжо ў першай палове тыдня, каб пазней гэта не стала перашкодай. Можна разлічваць на разумную дапамогу і падтрымку калег. Праявіце ўпартасць пры адстойванні сваіх інтарэсаў.

ДБЛІЗНЯТЫ. На працы дзевядзецца разбірацца з паперамі і іншымі нуднымі, але неабходнымі рэчамі. Можна за-хоўваць дзіўную, нічым не вытлумачальную нестабільнасць, адчуеце, што вамі незадаволены, але прычыну гэтаму знойдзеце не адразу. Эмацыйнае напружанне спадзе ўжо да серады. Другая палова тыдня будзе больш спакойнай. Магчымы цікавыя сустрэчы і карысныя знаёмствы, якія паспрыяюць паспяховасці.

УРАК. Панядзелак выдатна падыходзіць для пачатку вандраванняў. У аўторак дзевядзецца адстойваць свае інтарэсы, разлічваючы пры гэтым толькі на сябе. Змены, якія здарацца, могуць сур'езна паўплываць на ваша жыццё ў найбліжэйшай будучыні. Калі праявіце настойлівасць і мэтанакіраванасць — зможаце дасягнуць поспеху ў кар'еры. Будзьце гатовы прымаць сур'езныя рашэнні. Яны дапамогуць пазбегнуць вельмі непрыемнай канфліктнай сітуацыі. Можна разлічваць на падтрымку і дапамогу сяброў.

УЛЕУ. Вышэйшыя сілы будуць падтрымліваць вас — памятайце пра гэта і дзяржайце сваёй інтуіцыі. У аўторак будзе вялікая спакса пажартаваць з сябрамі, але будзьце асцярожнымі ў гэтым пачынанні, бо вас могуць няправільна зразумець. Варта перагледзець сваю сістэму каштоўнасцяў: магчыма, занадта відавочнае імкненне да кар'ернага росту наносіць шкоду адносінам з блізкімі. У нядзелю вас будзе перапаўняць энергія і гатоўнасць да прыгод.

УДЗЕВА. Атрымліваеце асалоду, плывучы па плыні: адпачывайце, аддавайцеся фантазіям. Вы можаце нечакана для сябе апынуцца ў вузкім коле, куды даўно жадалі патрапіць, або перажыць лёсавызначальную сустрэчу. Не варта слепа дзяржаць меркаванню іншых людзей — прыслухайцеся лепш да ўласнай інтуіцыі. Базу для трывалага падмурка будучых падзей лепш закладваць самастойна, ні на каго не разлічваючы. Чым больш паспяховым будзе ваш тыл — тым больш эфектыўнай абячае быць рэалізацыя задуманага.

УШАЛІ. Цяпер важная аб'ектыўнасць у ацэнках уласных магчымасцяў — планаванне варта толькі тое, што зараз будзе на сілах. Паспрабуйце расказваць аб сабе як мага менш. На працы і ў адносінах да дзелавых партнёраў па меры сіл паводзьце сябе стрымана, слухайце навакольных уважліва, не прапуская цікавых выказванняў. Накіруюце сілы і энергію на наладжанне новых дзелавых сувязяў. Дома і ў сям'і вас чакае спакой і дабрабыт. У суботу правядзіце дзень творча, рэалізуйце свае даўнія задумы. Нядзеля — выдатны дзень для неафіцыйных сустрэч і перамоў.

УСКАРПІЁН. Час адпачынку ззаду, наступіў перыяд напружанай працы. Вам будзе неабходна мабілізаваць усе сілы і магчымасці для рашучага рыўка. Не звяртайце ўвагі на дробныя няўдачы, бо цяпер яны не змогуць паўплываць на ваш поспех. Навакольныя будуць добразычліва ставіцца да вашых пачынанняў. Варта праявіць выбіральнасць у зносінах і сабрацца перад новымі здзяйсненнямі.

УСТРАЛЕЦ. Тыдзень у цэлым абячае быць спрыяльным. Дзевядзецца некаторы час пабыць на другіх ролях: гэта хоць і не выкліча задавальнення, затое прынесе карысць. Не адмахвайцеся ад парад: амаль усё яны будуць разумныя. Калі вы на кагосьці пакрыўдзіліся або хтосьці затаіў на вас злосць, паспрабуйце ўладзіць справу ў чацвер: гэты дзень добры для правядзення мірных перамоў. Пятніца — найбольш спрыяльны дзень для спраў, якія можна хутка завяршыць. Пошукі рэчы, якая кудысьці завалілася, могуць наведзіць вас на думку аб неабходнасці калі не касметычнага рамонту кватэры, то, як мінімум генеральнай уборкі. Так што, калі вы не хочаце пра гэта нават думаць, паспрабуйце нічога не губляць.

УКАЗЯРОГ. Надшыю час падвядзення вынікаў і завяршэння некаторых доўгатэрміновых спраў. З новымі праектамі пажадана пачакаць. Ёсць верагоднасць разрыву дзелавых адносін з партнёрамі з-за катэгарычнасці дзеянняў — прычым не вашых. Паспрабуйце вырашыць усе рознагалосці ціха і, па магчымасці, мірным шляхам. Пазбягайце сур'езных канфліктаў, бо можаце здабыць таемных ворагаў. А гэта не паўплывае ста-ноўча на ваш аўтарытэт — хутчэй, наадварот. Пажадана знізіць нагрук на працы і выконваць толькі тое, што цяпер вам па сілах. Не абяцайце начальству вельмі шмат — толькі тое, што вы можаце зрабіць у тэрмін.

УВАДАЛЕЙ. Мэтанакіраванасць дазволіць паспяхова вы-рашыць практычна ўсе праблемы. Так што смела ўва-сбляжайце свае ідэі і задумы ў жыццё: ад слоў — да справы, ад тэорыі — да практыкі. Аднак усё ж не вельмі спяшайцеся з сур'езнымі рашэннямі, асабліва ў аўторак і чацвер. У пачатку тыдня прадставіцца выдатная магчымасць зірнуць на сябе збоку. Паспрабуйце яе не прапусціць. Варта аб'ектыўна ўспрыняць канструктыўную крытыку на працы і выправіць свае памылкі. У рэшце рэшт, нічога страшнага ў гэтым няма. У чацвер будзьце больш асцярожнымі пры зносінах з калега-мі, паспрабуйце менш расказваць пра сябе. У гэты дзень інтуіцыя і прыродная высакароднасць дапамогуць пазбегнуць сур'езных памылак.

УРЫБЫ. Можна адчуць прыліў сіл і энергіі, сумота адступіць, сядучы ў мінулае непрыемнасці і страты. Дзякуючы аптымізму, а таксама падтрымцы аднадумцаў і фундатараў вы можаце актыўна ўключыцца ў рэалізацыю новых і вельмі перспектывных планаў, асвоіць новую працу. Вас чакае пад-рыхтоўка да духоўнага і фізічнага абнаўлення, што спрыяльна адаб'ецца на асяроддзі і ў пачэпах у справах. Паспрабуйце не прапусціць зручны момант.

АЛЬБО МАГІЯ ЧЫСЛА 1.61803398875

Каго мы лічым прыгожым? Вядомага кінаакцёра? Свайго каханага? Сябе?.. А па якіх крытэрыях мы робім такую ацэнку? На якія стандарты абіраемся? Цалкам зразумела, што ў кожнага з нас свае ўяўленні на гэты конт, зыходзячы з уласнага жыццёвага вопыту, выхавання, агульных сацыяльных устаноў і стэрэатыпаў.

Урозыны часы стандарты прыга-жосці былі рознымі. Напрыклад, рубенсаўскія і тыцыянаўскія красуні, на якіх раўняліся жанчыны тых ча-соў, сёння не змаглі б лічыцца эта-лонам знешняй прывабнасці.

Увогуле, пры ацэнцы прыгажосці най-часцей вылучаюць наступныя геаметрыч-ныя характарыстыкі: адхіленні ад сярэ-дняга паказчыка, адхіленні ад сіметрыі і адхіленні ад залатой прапорцыі.

Праілюструем першую характарысты-ку: скажам, цяпер сярэдні рост мужчыны на планеце 174, а жанчыны — 164 сан-тыметры. Можна прыняць, што 164 см — абсалютна ідэальны рост для жанчыны. Тады па велічыні адхілення ад гэтага сяр-эдняга паказчыка можна меркаваць аб прыгажосці цела. Аднак, трэба памятаць, што сярэдні рост чалавека ў розныя перы-яды гісторыі мяняўся. Так, у часы Сярэдня-вечча людзі былі ніжэй ростам, што можна бачыць па памеры рыцарскіх даспехаў. Апроч таго, гэтыя характарыстыкі могуць мяняцца ў залежнасці ад нацыянальнасці, сацыяльна-культурных асаблівасцяў і інш. Такім чынам, ацэнка прыгажосці на пад-ставе сярэдніх значэнняў не можа быць досыць аб'ектыўнай.

Агульнавядома, што людзі з сіметрыч-нымі рысамі твару найбольш прывабныя. Чым меншая велічыня адхілення ад сіме-трыі, тым вышэй прывабнасць аб'екта. Сі-метрычнасць твару — больш аб'ектыўная і стабільная ацэнка прыгажосці.

Існуе яшчэ адзін геаметрычны аспект прыгажосці: адхіленне ад залатой пра-порцыі.

Залатой прапорцыяй (залатым ся-чэннем, залатым сярэднім, ці чароўнай (боскай) прапорцыяй) завецца пастаян-нае чысло **1.61803398875**. Гэтая лічба атрымана ў выніку дзялення і мае бага-тую гісторыю.

З аднаго боку, залатая прапорцыя — паняцце матэматычнае, таму яе вы-вучэнне — гэта перш за ўсё задача на-вукі. Аднак яна ж з'яўляецца крытэрыем гармоніі і прыгажосці, а гэта ўжо катэго-

ры мастацтва, таму на працягу тысяча-годдзяў майстры свядома ці інтуітыўна выкарыстоўвалі «залатую прапорцыю» ў скульптуры, архітэктуры, паэзіі, жывапі-се, музыцы. Напрыклад, прапорцыі піра-міды Хеопса, храмаў, прадметаў побыту і ўпрыгажэнняў з грабніцы Тутанхамона сведчаць аб тым, што егіпецкія майстры пры іх стварэнні карысталіся прынцыпамі залатога сячэння.

Старажытныя звесткі аб залатой пра-порцыі адносяцца да часоў росквіту ан-тычнай культуры. Яна згадваецца ў пра-цах вялікіх філосафаў Грэцыі — Піфагора, Платона, Еўкліда. Звесткі аб геаметрыч-ным дзяленні адрэзка ў крайнім і сярэд-нім значэнні сустракаюцца ў другой кнізе «Пачаткаў» Еўкліда (III ст. да н.э.). Пасля Еўкліда даследаваннем залатой прапро-рцыі займаўся Гіпікл (II ст. да н.э.), Пап Аляксандраўскі (III ст. да н.э.) і іншыя дас-ледчыкі.

Платон акрэсліў адну з самых стара-жытных фармулёвак залатога сячэння, якія дайшлі да нашага часу. Сутнасць яе ў тым, што **для злучэння дзвюх частак з трэцяй дасканалым чынам неабход-ная прапорцыя, якая б «змацавала» іх у адзінае цэлае. Пры гэтым адна частка цэлага павінна так адносіцца да другой, як цэлае — да большай часткі.**

У эпоху італьянскага Адраджэння за-латая прапорцыя ўзводзіцца ў ранг галоў-нага эстэтычнага прынцыпу. Леанарда да Вінчы называе яе «Sectio aurea», адкуль і атрымаў пачатак тэрмін «залатое сячэн-не». На думку некаторых беларускіх на-вукоўцаў, тэрмін «залатое сячэнне» ідзе ад Клаўдзія Пталемея, які даў гэтую наз-ву ліку 0,618. Лука Пачолі ў 1509 годзе напісаў першае сачыненне пра залатую прапорцыю, названую ім «Боскай». Іаган Кеплер вызначаў яе як «неацэнны скарб», адзін з двух скарбаў геаметрыі.

...Біялагічны даследаванні 1970-90 гадоў выявілі, што, **пачынаючы з віру-саў і раслін і заканчваючы арганізмам чалавека, усюды выяўляецца залатая прапорцыя, якая характарызуе сураз-**

мернасць і гарманічнасць пабудовы іх структуры.

Залатое сячэнне прызнана ўніверсаль-ным законам жытых сістэм. У пабудове рыс твару чалавека таксама ёсць мноства прыкладаў, якія набліжаюцца па значэнні да формулы залатога сячэння. Даклад-ныя ж адпаведнасці «боскай прапорцыі», па меркаванні як навукоўцаў, так і маста-коў, існуюць толькі ў людзей з дасканалай прыгажосцю.

У матэматыцы існуе шэраг чыслаў: 1,2,3,5,8,13,21,34,55,89,144 ... — **пасля-доўнасць Фібаначы** (названая іменем італьянскага вучонага Леанарда Фібана-чы). У гэтай паслядоўнасці суседнісны по-бач размешчаных лікаў увесць час вагаю-цца каля значэння залатой прапорцыі і па меры разгортвання прапорцыі ўсё больш набліжаюцца да гэтай велічыні.

Закон залатога сячэння існуе ў прыро-дзе і ўвасабляецца ў творах мастацтва. Нягледзячы на тое, што людзям гэты закон вядомы тысячы гадоў, ён і сёння працягвае хваляваць навукоўцаў, захапляць і падах-вочваць да новых даследаванняў. Апошнім часам нават выказваюцца меркаванні, што ў залатой прапорцыі зашыфравана тайна агульнага ўніверсальнага касмічнага зако-на, якому падпарадкаецца ўсё існае. Маг-чыма, калі-небудзь мы яго раскадзіруем...

Падрыхтавала Іна АРЭХАВА.

ГАРАСКОП СТРЫЖАК НА КАСТРЫЧНІК

8 кастрычніка. Новая стрыжка пры-цягне ў ваша жыццё ўдачу.

9 кастрычніка. Сёння можна смела накіроўвацца да цырульніка. Стрыж-ка дапаможа паправіць матэрыяльнае становішча.

10 кастрычніка. Сёння зноў усім, хто сядзе пад нажніцы цырульніка, зор-кі абяцаюць матэрыяльны дабрабыт.

11 кастрычніка. Неспрыяльны дзень для стрыжкі.

12 кастрычніка. Лепш адкласці свой візіт да цырульніка да лепшых часоў.

13 кастрычніка. Новая прычоска можа ослабіць ваш імунітэт.

14 кастрычніка. Стрыгчыся не рэ-камендуецца.

15 кастрычніка. Калі ў вас шмат праблем, няма настрою ці проста дрэннае самаадчуванне, схадзіце ў цырульню. Зоркі абяцаюць адарыць вас шчасцем!

16 кастрычніка. Новая прычоска зробіць вас вельмі прывабнай. Не ўпус-ціце свой шанец!

17 кастрычніка. Месяц па-раней-шаму балуе нас сваёй увагай. Пастры-

жыцеся, і вы станеце маладзей, пры-вабней і прыгажэй.

18 кастрычніка. Гэтыя суткі не-спрыяльныя для наведвання цыруль-ні.

19 кастрычніка. У цырульню сёння лепш не хадзіць.

20 кастрычніка. Гэты дзень такса-ма не падыходзіць для змены іміджу і стрыжкі.

21 кастрычніка. Візіт у цырульню лепш адкласці, да добрай пары заста-лося зусім няшмат...

22 кастрычніка. Марыце аб тым, каб запаветнае жаданне спраўдзі-лася? Тады вам у цырульню. Сёння стрыжка дапаможа ажыццявіць лю-быя мары!

23 кастрычніка. Не зусім спрыяль-ны дзень для наведвання цырульніка.

24 кастрычніка. Новая прычоска можа зрабіць вашы валасы ломкімі і сухымі.

25 кастрычніка. Не стрыжыцеся, інакш можаце страціць унутраны кам-порт.

26 кастрычніка. Месяц раіць нам пасядзець дома.

27 кастрычніка. У гэты дзень лепш устры-мацца ад сустрэчы з цы-рульнікам.

28 кастрычніка. Не-спрыяльны перыяд.

29 кастрычніка. Вы-датны час для добрага адпачынку! ...але ніяк не для стрыжкі...

30 кастрычніка. Таксама неспрыяльны дзень.

31 кастрычніка. Калі хочаце, каб у вас з'явілі-ся праблемы з валасамі, калі ласка, цырульня да вашых паслуг...

Падрыхтавала Алена КРАВЕЦ.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Гэта ж мы, Госпадзі!

Двойчы п'яны за рулём
У Шклове на выязным судовым пасяджэнні слухалася справа 41-га-довага жыхара абласнога цэнтра, які сёлета ўжо двойчы затрымліваўся ў нецвярозым стане за рулём.

Гэты мужчына нядаўна вызваліўся з калоніі, дзе адбываў пакаранне за ава-рыю, у якой загінуў чалавек. Але ён так і не зрабіў для сябе належныя высновы: спачатку нецвярозага вадзіцеля затрыма-лі п'яным на трактары 18 чэрвеня. У крыві — 2,6 праміле алкаголю. Вынік — штраф у 35 базавых велічыні і пазбаўленне пра-ва кіраваць транспартам на 3 гады. Аднак ужо 8 ліпеня магіляўчанін зноў трапіў пад увагу супрацоўнікаў ДАІ: ён знаходзіўся за рулём «Масквіча» ў нецвярозым ста-не. — Мужчына прызнаў сваю віну, але прасіў не саджаць яго за краты, — рас-казала начальнік аддзялення прапаган-ды і агітацыі Магілёўскай ДАІ Вікторыя Жэўнер. — Аднак суддзя, відаць, улічыў наступствы аварыі з удзелам п'яных вадзіцеляў: толькі сёлета ў Магілёўскай вобласці яны загіблі два дзясяткі жыц-цяў. Таму парушальніку прысудзілі паў-года арышту, з забаронай на кіраванне транспартам на 4 гады. Дарэчы, дзеля прафілактыкі, на адкрыты суд запрасілі і вадзіцеляў, якіх упершыню затрымалі за п'янства за рулём. Можа, гэты прысуд навучыць іх цвярозасці за рулём?

Чалавек са знакам

Магіляўчанін вырашыў усталяваць свае правілы руху і... скараў дарожны знак. У абласным цэнтры сярод белага дня нецвярозы 39-гадовы мужчына вы-рваў з зямлі разам з металічнай апорай знак «Паркоўка і стаянка забаронена. Эвакуатар». Не, ён не пратэставаў су-праць забароны, а проста хацеў зара-біць грошай на продажы металу. Зразу-мела, што п'яны з дарожным знакам вы-клікаў увагу мінакоў — тыя звярнуліся ў міліцыю. Злодзее спыніў нарад. Муж-чына прызнаўся, што меў тэрміновую патрэбу ў грошовых сродках для таго, каб выпіць яшчэ. Дарэчы, сам дарожны знак ацэньваецца ў немалую суму — 940 тысяч рублёў. Цяпер за крадзеж на магіляўчаніна завялі крымінальную справу, ужо не першую ў яго жыцці.

Алена КАЗЛОВА.

ЗВЯЗДА 8 кастрычніка 2011 г.

**ЛАГМАН
(КУЛЬТАВАЯ
СЯРЭДНЕАЗІЯЦКАЯ СТРАВА)**

Назва «лагман» паходзіць ад скажонага дунганскага слова «люмян», якое літаральна азначае «расцягнутае цеста». Асноўнай «разыначкай» лагману з'яўляецца локшына, якая раскатваецца і выцягваецца ўручную. Падаецца гэтая локшына з густой падліўкай з мяса і гародніны або з булёнам, да якога патрэбны мясныя і агароднінныя дабаўкі. У якасці мяснова складніка падліўкі для лагману звычайна выкарыстоўваюць бараніну або ялавічыну. Калі хатнюю локшыну замяняць на яка-небудзь спагечі, то страчваецца ўвесь сэнс прыгатавання стравы!

Самым зручным посудам для прыгатавання лагману з'яўляецца добры таўстасценны казан. Калі ж казан у вас няма, то гэта зусім не прычына адчайвацца і адмаўляць сабе ў прыгатаванні лагману. Проста вазьміце любую дастаткова высокую каструлю з тоўстым дном.

Як ужо гаварылася вышэй, аснова стравы — гэта локшына хатняга прыгатавання, якую выцягваюць уручную. Прыгатаванне такой локшыны — працэс не вельмі складаны, але патрабуе некаторага досведу і спрыту. Спачатку трэба зрабіць цеста. У прасеяную муку (300 г) убіць яйка, дадаць 1 чайную лыжку солі. Даліваючы ваду

(1 шклянка), вымесіць цеста да аднастайнасці, загарнуць у плёнку, даць пастаяць 1 гадзіну. Цеста абмяць, намачыўшы

салёнай вадой (1 чайная лыжка солі + дробка соды + пару лыжак вады), да мяккасці, падзяліць на кавалачкі памерам з перапелчына яйка. Кожны кавалачак цеста раскатаць сухімі рукамі на сухім сталі да таўшчыні алоўка (расцягваючы ў жгуцік ад цэнтра да краёў), выкласці спіраллю на змазаную алеем плоскую талерку, змазаць кожны жгуцік алеем

(каб не зліпліся адзін з адным). Калі ўсё цеста будзе раскатана, расцягнуць кожны (пачынаючы з першага, у цэнтры талеркі) да таўшчыні 2—3 мм,

выкладваючы гатовую нітку з цеста асобна адна ад адной. Гатовую локшыну неабходна адразу ж адварыць. Для гэтага ў глыбокую каструлю наліце вады, дадайце соль і дайце вадзе закіпець. Не змяняючы агонь, акуратна апусціце локшыну ў моцна кіпячую ваду на 3—5 хвілін. Не перамешвайце локшыну, інакш яна зблытаецца і зліпнецца! Адварыўшы

локшыну, адкіньце яе на друшляк і адразу ж абліце халоднай праточнай вадой. Пасля гэтага перакладзіце вашу локшыну ў глыбокі посуд і старанна змажце алеем, каб яна не зліпалася. Цяпер у вас ёсць сапраўдная хатняя локшына для лагману, якую завуць чужам.

У адрозненне ад прыгатавання локшыны, прыгатаванне падліўкі для лагману — справа зусім не складаная. У каза-

Усё добрае, як вядома, хутка заканчваецца. Гэтае мудрае выслоўе добра падыходзіць да апісання водпуску. Здаецца, што і не было Чорнага мора, гары Аю-Даг і чароўных пахаў прыбярэжных кавярняў і рэстаранаў. Павінна заўважыць, што сёлет паўднёвы бераг Крыма аказаўся ВЕЛЬМІ дарагім. Таму калі б не прывезеныя з сабой 10 бляшанак нашай беларускай тушонкі і 5 палак каўбасы, то так бы і харчаваліся — аднымі пахамі. Аднак дадзенае вам, дарагія нашы чытачы, абяцанне прывезці цікавы мясцовы рэцэпт я выканала.

У Крыме кажучь, што гэтая страва не для турыстаў (маўляў, не ацэняць!). Пакаштавалі мы яе выпадкова: заблудзіліся ў Сімферопалі, спыніліся каля кавярні спытаць дарогу і вырашылі перакусіць. Фірменнай стравой у гэтай установе быў лагман (слова для нас цалкам незразумелае), але мы вырашылі яго пакаштаваць. Аказалася, гэта жудасна смачная ці то локшына, багата палітая вершчакай з гародніны і мяса, ці то густы суп. Вырашыла даведацца рэцэпт гэтага твора

не разагрэйце 3—4 сталовыя лыжкі алею. Дробна нашаткуйце дзве галоўкі рэпчатой цыбулі і абсмажце ў алеі да злёгка залацістага колеру. Галоўку часнаку ачысціце, дробна пасячыце або расцісніце і дадайце да цыбулі. 500 г не вельмі тлустай бараніны (я брала ялавічыну) нарэжце невялікімі кубікамі і дадайце да цыбулі і часнаку.

Абсмажвайце да рум'янай скарыначкі. З морквы, 2 балгарскія салодкія перцы і адну рэдзку нарэжце кубікамі. Усю гародніну перамяшайце і дадайце ў казан да мяса, якое

кулінарнага мастацтва і ледзь не стала прычынай самай сапраўднай бойкі. Аказваецца, кожны наведвальнік кавярні меў сваё ўласнае цвёрдае перакананне, што менавіта яго рэцэпт правільны, а мясцовы кухар хоць і гатуе лагман смачна, аднак «у сапраўдны лагман ніколі не дадаюць бульбачку і капусту». Для сябе я зрабіла выснову, што выбар гародніны і запраў для лагману бясконцы. Фактычна, як і гатаванне любой сапраўды народнай стравы, пры-

таванне лагману залежыць у першую чаргу ад фантазіі кухара. Менавіта гэты падыход дае магчымасць аматарам і знатакам лагману спрацацца да хрыпаты, чый спосаб прыгатавання і набор прадуктаў найбольш правільны.

Альбо На пампўшкі да Алены

таванне лагману залежыць у першую чаргу ад фантазіі кухара. Менавіта гэты падыход дае магчымасць аматарам і знатакам лагману спрацацца да хрыпаты, чый спосаб прыгатавання і набор прадуктаў найбольш правільны.

ралі мне, што абавязкова разам з балгарскім перцам трэба дадаваць здробненую джанду. Пакапаўшыся ў розных крыніцах, я прыйшла да высновы, што гэта зялёны часнок, яго з поспехам можа замяніць стручковая фасоль. І яшчэ адна маленькая падказка: ялавічыну лепш замарынаваць у соевай падліўцы хвілін на 30, а ўжо потым пачынаць гатаваць.

ЯДОМЫ АНЕКДОТ
Вегетарыянцы не ядуць жывёл.
Яны іх аб'ядаюць.

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ**САЛОДКІ СТОЛ****Шакаладна-журавінавы пірог**

Спатрэбіцца: для цеста — 100 г сметанковага масла, шклянка цукру, 4 ст. л. какава-парашку, шклянка мукі, 2 яйкі, 2 ч. л. разрыхляльніка цеста; для заліўкі — 50 г сметанковага масла, 70 г цукру, 50 г мукі, 1 яйка, 100 г смятаны. Яшчэ трэба падрыхтаваць 150 г журавін і 30 г малочнага шакаладу.

Зоймемся цестам. Да масла дадаём цукар і какаву, ставім на слабы агонь і памешваем. Калі масла растопіцца, знімаем з агню. Дадаём муку і разрыхляльнік. Асобна ўзбіваем яйкі і ўводзім у цеста. Старанна перамешваем і ўсыпаем у цеста журавіны. Вымешваем. Цеста гатова.

Робім заліўку. Спалучаем усе інгрэдыенты, патрэбныя для яе, і добра ўзбіваем.

Форму (можна браць для кекса) змазаць сметанковым маслам або высласць паперай для выпечкі, выкласці спачатку шакаладнае цеста, потым заліўку і пасыпаць здробненым шакаладам. Накрыць форму фольгай. Выпякаць каля гадзіны пры тэмпературы 180—200 градусаў. За дзесяць хвілін да заканчэння выпякання фольгу зняць. Гатоўнасць правяраецца традыцыйным спосабам з дапамогай драўлянай палачкі (можна скарыстаць зубачыстку). Калі слой цеста будзе даволі тонкі (за кошт вялікай бляхі), то пірог спячэцца хутчэй. Паля астывання парэзаць на кавалачкі і пасыпаць цукровай пудрай.

Гарбузовы пірог

Спатрэбіцца: 0,5 кг гарбуза, 250 г мукі, 150 г цукру, 150 г сметанковага масла, 1 яечны жаўток, 3 яйкі, 120 мл вяршкоў, 1 ч. л. молатай карыцы, 1 ч. л. молатага імбіру, соль.

Зрабіць цеста: змяшаць муку, соль, 50 г цукру, дадаць сметанковае масла, расціраць да кансістэнцыі хлебных крошак. Узбіць жаўток і дадаць да цеста, змешваць да атрымання аднастайнай масы. Гатовае цеста прыбраць на 1 гадзіну ў халадзільнік, загарнуўшы ў харчовую плёнку. Гарбуз ачысціць ад насення, нарэзаць вялікімі кавалкамі. Запякаць у духоўцы пры тэмпературы 180 °С на працягу 40-45 хвілін. Затым астудзіць, мякаць аддзяліць і зрабіць з яе пюрэ. Гарбузовае пюрэ злучыць з узбітымі яйкамі, вяршкамі, дадаць 100 г цукру і спецыі. Астуджанае цеста раскатаць, выкласці ў змазаную форму, зрабіць борцікі. Гарбузовую масу выкласці на цеста. Запякаць у духоўцы пры тэмпературы 180-200 °С на працягу 50-60 хвілін. Пірог астуджаць у форме.

ПАРАДАК У ДОМЕ**Выратуюць спірт, алеі і соль**

- Нікеляваны посуд добра чысціцца растворам, які складаецца са сталовай лыжкі воцату і чайнай лыжкі солі.
- Зняць налёт ад чаю і кавы можна, працёршы кубак сталовым воцатам або моцным растворам паваранай солі.
- Белы след, які з'явіўся на паліраванай паверхні мэблі таму, што на яе паставілі нейкі гарачы прадмет, можна выдаліць, пацёршы яго спіртамі з раслінным алеем. Церці трэба баваўнянай анучай, кругавымі рухамі, пакулі пляма не знікне.

-2792-

ДРУГОЕ ЖЫЦЦЁ**Лямпа з цацак**

Калі ў вас ёсць старыя пластмасавыя цацкі — не выкідвайце. З іх можна зрабіць арыгінальную лямпу.

Для гэтага трэба назбіраць дробных пластмасавых цацак (лепш за ўсё розных салдацікаў і чалавечкаў), узяць у рукі клей, фарбу і знайсці настольную лямпу з ножкай.

Правад трэба прымацаваць да ножкі (напрыклад, скотчам). Вакол ножкі трэба прыляпіць пластмасавыя фігуркі. А каб надаць усёй канструкцыі старадаўнасці, яе можна пафарбаваць серабранкай або фарбай з бронзавым адлівам. Ніхто і не западозрыць, што гэта не твор мастацтва, а звычайная лямпа і трохі старых цацак з дзяцінства.

Дарэчы, такім жа спосабам можна зрабіць не толькі прыгожую настольную лямпу, але і рамку для фатаграфій або аправу для люстэрка.

РАПТАМ СПАТРЕБІЦА**Што яны могуць?**

Лак для валасоў: дапаможа падоўжыць жыццё малюнка, асабліва калі той выкананы пастэллю.

Кетчуп: ачысціць сярэбраныя ўпрыгажэнні, калі апусціць іх у міску з ім на некалькі хвілін, а затым пачысціць старой зубной шоткай.

Падгузнікі: гарантуюць захаванасць і бяспечную дастаўку далікатных прадметаў у пасылках.

Аліўкавы алеі, у які дададзены лімонны сок або белы вінны воцат у суадносінах 1/2 ад агульнага аб'ёму алею, дапаможа надаць бляск паліраванай мэблі.

Арахісавое масла здольнае выдаліць жавальную гумку з валасоў — досыць проста ўцерці яго.

Гарэлка: калі змяшаць 30 мл гарэлки з парай кропель вадкасці для мыцця посуду і 400 мл вады, вы атрымаеце сродак ад садовых насякомых.

Ёгурт: 200 мл жывога ёгурту змяшаць з 200 мл вады і жменькай моху, атрыманую сумесь раскласці ўсюды, дзе вы жадаеце, каб рос мох.

МАЙ НА ЎВАЗЕ**Кветкі — гэта заўсёды радасць!**

Нават самыя сціплыя маленькія букетікі або невялікая зялёная галінка змогуць упрыгожыць святочны стол.

Толькі памятайце, што высокі букет ніколі не ставіцца на сярэдзіну стала. Затое маленькія букетікаў можа быць некалькі, і ставіць іх лепш па цэнтры.

Кветкі ставяць на стол у нізкім посудзе так, каб гасці маглі бачыць адно аднаго.

-2793-

РЭДЗЬКА ЎРАДЗІЛА НА СЛАВУ

Сёлета гародніна ўрадзіла, як ніколі. А вось садавіна не вельмі. Ва ўсіх разе на маім агародзе.

Вінаград, памідоры, перац — удаліся на славу, а найбольш здзівілі караняплоды. Бульба вялікая, і цыбуля парадавала, але такой морквы, як сёлета, не было. Морква ў 700 грамаў — гэта нямала, а дайкон пацягнуў на паўтара кілаграма. Дайкон (японская рэдзька) жонка пасеяла напрыканцы ліпеня, а праз два месяцы ён дасягнуў даўжыні 60 см. Японцы ядуць дайкон гэтаксама, як мы бульбу. Расліна вельмі карысная, і важна, што добра захоўваецца. У нас з дайкону гатуюць, у асноўным, салаты, а японцы яго марынуюць, тушаць...

З чым звязаны такія ўраджай? На нашым участку добра растуць хрэні і шчаўе, а гэта сведчыць, што глеба кіслая. Многім раслінам такая зямля не даспадобы. Летась мы правялі вапнаванне ўчастка, і, магчыма, гэты фактар паўплываў на ўраджай.

Ды і сёлетні год быў не горшым. Шкада толькі, што з грыбамі падвёў. Калі няма ў лесе баравікоў, то крыху сумна. Але не будзем патрабаваць ад Прыроды больш, чым яна можа даць. Не ўсё ў адзін год.

Сымон СВИСТУНОВІЧ. Фота аўтара.

ЛІПАВЫ ВАРВАР

У Брэсце затрыманы хуліган, які месяц таму знішчыў ліпавы алею па вуліцы Савецкай. Тры дзсяткі трохгадовых дрэўцаў, якія з цяжкасцю прыжываліся на новым месцы, у ноч на шостае верасня былі скалечаны і зруйнаваны рукой вандала.

І вось з дапамогай расшыфроўкі запісаў камер відэаназірання аператывнікі ўстанавілі хулігана. 26-гадовы браслаўчанін, які мае не адну судзімасць, патлумачыў свой дзікі ўчынак тым, што быў не ў гуморы, бо ў тую ноч адпачываў у гульнявым клубе з жонкай і пасварыўся з ёй. Цяпер знішчальніку дрэў даведзецца кампенсаваць матэрыяльны ўрон прадпрыемству «Брэстзеленбуд», які складае 3,8 мільёна рублёў. Акрамя таго, ён адкажа за хуліганства згодна з адпаведным артыкулам Крымінальнага кодэкса. Пакаранне можа быць вызначана ў выглядзе грамадскіх работ, штрафу, арышту альбо пазбаўлення волі да трох гадоў.

Яна СВЕТАВА.

АБГОН З ПЕРАВАРОТАМ

Вадзіцелю, вінаватаму ў гібелі чалавека, прысудзілі два гады калоніі-пасялення.

У леташнім снежні непадалёк ад вёскі Папоўка Слаўгарадскага раёна сутыкнуліся «МАЗ» і «ПАЗ». Грузавік перавозіў вялікую льноуборачную машыну, якая і зачэпіла пры абгане аўтобус. У выніку ўсе апынуліся ў кювеце, і на месцы аварыі загінуў вадзіцель аўтобуса. У шпіталь трапілі кандуктар і вадзіцель грузавіка.

— Добра, што ў салоне аўтобуса не было пасажыраў: ахвяр магло б быць нашмат больш, — каментуе старшы інспектар аддзялення агітацыі і прапаганды Магілёўскай ДАІ Андрэй Калеснік. — У выніку разбору суд прызнаў вінаватым вадзіцеля «МАЗа», 33-гадовага жыхара Мсціслаўскага раёна, які ведаў, габарыты льноуборачнай машыны, скажам так, не дазвалялі здзейсніць абгон. Але, тым не менш, кіроўца пайшоў на гэта. Прысуд: два гады калоніі-пасялення і пазбаўленне права кіраваць транспартнымі сродкамі на гэты ж тэрмін.

Ілона ІВАНОВА.

ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО «МОГИЛЕВСКИЙ ЗАВОД ИСКУССТВЕННОГО ВОЛОКНА» ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН ПО ПРОДАЖЕ НЕДВИЖИМОСТИ

Аукцион состоится 15 ноября 2011 года в 14.00 по адресу: г. Могилев, ул. Челюскинцев, 105.

Продавец и организатор аукциона: ОАО «Могилевский завод искусственного волокна», г. Могилев, ул. Челюскинцев, 105, контактный телефон (8 0222) 29 75 13.

На торги выставляются лот № 1 – Двухэтажное каменное здание блока складов общей площадью 2 989,5 кв.м и трехэтажное каменное здание кристаллизации и обезвоживания сульфата натрия общей площадью 1 560,0 кв.м с прилегающими к ним многолетними насаждениями.

Начальная цена продажи 1 705 803 490 руб., в том числе НДС (по ставке 20%) 284 300 581 руб.

Сумма задатка 170 580 349 руб.

Земельный участок площадью 0,6864 га, на котором находятся объекты, расположен в водоохранной зоне р. Днепр, в которой устанавливается специальный режим хозяйственной деятельности, которая должна осуществляться с соблюдением мероприятий, предотвращающих загрязнение, засорение и истощение вод.

Заявителю для участия в аукционе необходимо в срок, указанный в извещении, внести задаток, заключить соглашение о правах и обязанностях сторон, а также представить необходимый пакет документов в соответствии с действующим законодательством.

Задаток перечисляется не позднее 14 ноября 2011 года на счет ОАО «Могилевский ЗИВ»: р/с 3012110491088 в Могилевском региональном отделении ОАО «Белвнешэкономбанк» код 226, УНН 790133562, ОКПО 291562437000.

Заявки принимаются ежедневно в рабочие дни с 9 до 17 часов по адресу: г. Могилев, ул. Челюскинцев, 105, ОАО «Могилевский ЗИВ», каб.315.

Последний день подачи заявок: 14 ноября 2011 года до 17.00. Заключительная регистрация участников аукциона состоится 15 ноября 2011 года с 13.30 до 14.00 в зале заседания ОАО «Могилевский ЗИВ».

Всем желающим предоставляется возможность предварительного ознакомления с объектом аукциона.

Победителем признается участник, предложивший наибольшую цену.

Продавец имеет право снять предмет аукциона с торгов не позднее 3-х дней до его проведения, о чем извещаются участники.

Срок заключения договора купли-продажи не позднее 20 рабочих дней с момента подписания сторонами протокола о результатах проведения торгов.

Задаток засчитывается в счет оплаты приобретенного объекта. Победитель аукциона в течение 5 рабочих дней после проведения торгов возмещает фактические затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе, расходы, связанные с изготовлением документации, необходимой для его проведения.

НЯДЗЕЛЯ, 9 кастрычніка

Дзень, калі ўсе запланаваныя мерапрыемствы пройдуць гладка, у вас будзе шанц бліснуць ведамі і заткнуць за пояс шматлікіх зайздроснікаў. Прыслухоўвайцеся да сваёй інтуіцыі, яна не падвядзе.

ПАНЯДЗЕЛАК, 10 кастрычніка

Сёння некаторыя ўчынкi сяброў будучы здавецца вам не зусім правільнымі і дарэчнымі, але гэта не падстава, каб умешвацца ў чужыя справы. Калі не жадаеце сварак на пустым месцы, трымайцеся далей ад спрэчак.

АЎТОРАК, 11 кастрычніка

Сёння варта брацца за новую працу, нават калі яна не высокааплачана. Магчыма, вялікіх грошай вы не заробіце, але будзеце задаволены сабой.

СЕРАДА, 12 кастрычніка

Сёння праца павінна стаць на першае месца, а вось бытавыя клопаты можна адкласці.

ЧАЦВЕР, 13 кастрычніка

Дзень вельмі падыходзіць для творчасці. Гэта прынясе вам прыбытак і тыя эмоцыі, якіх вам так не хапала. Нават падаючы ад стомленасці, вы будзеце адчуваць сябе добра.

ПЯТНІЦА, 14 кастрычніка

Дзень падыходзіць для шчырай гутаркі з каханым чалавекам. Разам вы знойдзеце выйсце з любой сітуацыі.

СУБОТА, 15 кастрычніка

Спрыяльны дзень для зносін з дзецьмі. Гатуйце, прыводзьце ў парадак дом. Любыя дробныя клопаты даставяць задавальненне.

КПУП «Гомельоблрэклама» філіял «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) извещает о проведении 9 ноября 2011 года повторного открытого аукциона по продаже имущества в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20, кабинет 2-16

№ лота	Наименование и краткая характеристика объекта	Адрес объекта	Продавец имущества	Начальная цена продажи, бел. руб.	Задаток, бел. руб.
1	Арматурный цех (инв. № 3) – одноэтажное, кирпичное, без инж. коммуникаций – пл. 765 кв.м. Бетонный цех (инв. № 22) – 5 этажей, кирпичное, без инж. коммуникаций – пл. 1081 кв.м.	Гомельская область, г. Гомель, ул. Корнеевское шоссе, 6.	Комиссия по работе с имуществом, обращенным в доход государства при администрации Советского района г. Гомеля	541 079 990	54 000 000
2	Здание конторы (инв. № 6) – одноэтажное, кирпичное, без крыши и окон, с эл. освещением и тел. связью – пл. 297 кв.м.			165 888 000	16 000 000
3	Котельная завода (инв. № 8) – одноэт. кирпичное, без инж. коммуникаций – пл. 320 кв.м.			79 218 000	7 000 000
4	Мастерская склада (инв. № 4) – одноэт. кирпичное, без инж. коммуникаций – пл. 617 кв.м.			91 449 000	9 000 000
5	Цех плит ППЖ (инв. № 35) одноэт. кирпичное, без инж. коммуникаций – пл. 425 кв.м.			108 378 000	10 000 000
6	Мазутохранилище (инв. № 40) одноэт. кирпичное, без инж. коммуникаций – пл. 153 кв.м.			35 640 000	3 000 000
7	Открытая крановая эстакада (инв. № 27) пл. 4828 кв.м.			266 003 990	26 000 000
8	Полигон с пропарочной камерой (инв. № 25)			59 292 000	5 000 000
9	Котельная (незавершенное строительство) одноэтажное, стены – кирпичные, фундамент – ж/б без крыши и окон; Котел газомазутный ДЕ-6,5-14 ГМ (4 штуки) – встроены, в нерабочем состоянии, в комплекте – котел и горелки.			205 983 000	20 000 000

Земельный участок будет предоставлен победителю аукциона в порядке и на условиях, определенных действующим законодательством.

Шаг аукциона – 5 %. К участию в аукционе допускаются лица, которые своевременно подали заявления на участие в аукционе по форме, определенной организатором аукциона, внесли в установленном порядке задаток для участия в аукционе, зарегистрированы в журнале регистрации, представили другие необходимые документы и подписали соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.

Документы на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, каб. 2-16 в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 от даты опубликования настоящего извещения по 07 октября 2011 г. включительно.

В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником, пред-

мет аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов, при этом данный участник аукциона приравнивается к победителю аукциона. Победитель торгов обязан: подписать протокол о результатах аукционных торгов; согласованно с фактурой, выписанному организатором аукциона возместить затраты на организацию и проведение аукциона, оплата которого осуществляется в течение 3 рабочих дней со дня проведения аукциона; оплатить приобретаемое имущество в срок. Подробное извещение опубликовано в газете «Гомельская правда» № 198 от 28.12.2010.

Задаток для участия в аукционе перечисляется на расчетный счет № 3012209370018 в филиале ОАО «Белгрупппромбанк» Гомельское областное управление, код 912, ОКПО 02975763, УНП 400071204.

Дополнительная информация по телефонам организатора аукциона: 8 (0232) 74 17 34, 74 89 64 и на сайте gomeloblraklama.by.

ШУКАЮЦЬ ДЗЯЎЧЫНУ...

У Жыткавіцкім раёне працягваюцца пошукі дзяўчыны 1989 года нараджэння, работніцы Нацыянальнага парка «Прыпяцкі».

Як паведамілі ў Цэнтры сацыялогіі і прапаганды бяспекі Міністэрства па надзвычайных сітуацыях, увечары 2 кастрычніка дзяўчына пакінула сельскі Дом культуры ў вёсцы Хлупін і да цяперашняга часу яе месцазнаходжанне невядомае. Паводле апошняй інфармацыі, на раніцу 7 кастрычніка дзяўчыну адшукаць не атрымалася. Пошукі працягваюцца.

Сяргей РАСОЛЬКА.

МІНЫ І ЎЗРЫВАЛЬНІКІ НА ПОЛІ

Ля вёскі Заронава Віцебскага раёна на полі падчас правядзення сельскагаспадарчых работ знайшлі вялікі ваенны «арсенал». Сапёры, якіх адразу выклікалі на месца, дасталі з зямлі каля 140 мінамётных мін, 26 артылерыйскіх узрывальнікаў і каля 90 капсуляў — дэтанатараў часоў Вялікай Айчыннай вайны.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ПРЫВД ТЭРАРЫЗМУ

Што падштурхнула 28-гадовага слесара з вёскі Камароўка Брэсцкага раёна тэлефанаваць у міліцыю, пакуль невядома, бо ён вышукваецца. Але устаноўлена, што ён з тэлефона-аўтамата па вуліцы Цэнтральнай паведаміў пра ўзрыўную прыстасаванне, якое знаходзіцца ў машыне, прыпаркаванай каля крамы. Аўтамабіль праверылі, выбухоўкі не знайшлі. А няўдалы «тэрарыст», відаць, працверазеў і са страху падаўся ў лес.

Яна СВЕТАВА.

МЯНЯЎ БАЛОН, А ПОБАЧ ПАЛІЛАСЯ ПЕЧ...

У вёсцы Слабада Міёрскага раёна пенсіянер вырашыў самастойна замяніць газавы балон на кухні прыватнага дома.

У той момант, калі мужчына адключыў раней устаноўлены балон ад пліты, у пакоі адбыўся выбух. У выніку ў трох аконных праёмах павалялася шкло. Сам пенсіянер атрымаў нязначныя апёкі абедзвюх кісцей рук. Як высветлілася, падчас замены газавога балона ў пакоі палілася печ, што і стала прычынай выбуху.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Філіял

«Центр «Белтехинвентаризация»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

ПО ПРОДАЖЕ ПРАВА НА ЗАКЛЮЧЕНИЕ ДОГОВОРА АРЕНДЫ НЕДВИЖИМОГО ИМУЩЕСТВА

Сведения о балансодержателе: Гомельский филиал РУП «Белпочта», г. Гомель, ул. Советская, 8, тел. 8(0232) 79 67 14

№ лота	Наименование объекта аренды и его характеристика	Местоположение объекта аренды	Цель использования объекта аренды	Коэффициенты месторасположения и спроса к базовой ставке (по договору)	Начальная цена продажи, бел. руб.	Сумма задатка, бел. руб.
1	Помещение площадью 5,8 кв.м, расположенное на 2-м этаже в изолированном помещении	г. Речица, ул. Советская, 66	Для размещения офиса, складских помещений, оказания услуг, осуществления розничной торговли, осуществления производства (кроме вредных производств) при условии обеспечения тех. условий содержания здания	1,0 x 3	50 750	5 075
2	Помещение площадью 13,33 кв.м, расположенное на 2-м этаже в кап. строении	г. Мозырь, ул. Ленинская, 34	Для размещения офиса, складских помещений, оказания услуг, осуществления розничной торговли, организация производства (кроме вредных производств)	1,0 x 3	116 638	11 664
3	Помещение площадью 19,62 кв.м, расположенное на 2-м этаже в кап. строении	г. Мозырь, ул. Ленинская, 34	Для размещения офиса, складских помещений, оказания услуг, осуществления розничной торговли, организация производства (кроме вредных производств)	1,0 x 3	171 675	17 168
4	Помещение площадью 9,74 кв.м, расположенное на 2-м этаже в кап. строении	г. Мозырь, ул. Ленинская, 34	Для размещения офиса, складских помещений, оказания услуг, осуществления розничной торговли, организация производства (кроме вредных производств)	1,0 x 3	85 225	8 523
5	Помещение площадью 9,51 кв.м, расположенное на 2-м этаже в кап. строении	г. Мозырь, ул. Ленинская, 34	Для размещения офиса, складских помещений, оказания услуг, осуществления розничной торговли, организация производства (кроме вредных производств)	1,0 x 3	83 213	8 321
6	Помещение площадью 13,73 кв.м, расположенное на 2-м этаже в кап. строении	г. Мозырь, ул. Ленинская, 34	Для размещения офиса, складских помещений, оказания услуг, осуществления розничной торговли, организация производства (кроме вредных производств)	1,0 x 3	120 138	12 014
7	Помещение площадью 11,1 кв.м, расположенное на 1-м этаже в изолированном помещении	г. Светлогорск, м-н Полесье, д. 44	Для размещения офиса, складских помещений, оказания услуг, осуществления розничной торговли, организация производства (кроме вредных производств)	1,0 x 3	97 125	9 713

Базовая ставка за 1 кв.м арендуемой площади: 0,2 БВ – для лота № 1; 0,25 БВ – для лота №№ 2–7; * В случае приобретения лотов №№ 2–5 одним арендатором, ему будут учтены вспомогательные площади (15,84 кв.м, 13,91 кв.м, 1,89 кв.м, 4,42 кв.м, 2,16 кв.м).

Срок аренды – 5 лет. При заключении договоров аренды **ставка арендной платы может быть скорректирована** с учетом обязательности применения в соответствии с Указом Президента Республики Беларусь от 23.10.2009 г. № 518 понижающих или повышающих коэффициентов в зависимости от вида деятельности, осуществляемой на арендуемых площадях, и категории арендатора. Аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке проведения аукционов по продаже права заключения договоров аренды зданий, сооружений и помещений, находящихся в республиканской собственности, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.08.2009 г. № 1049.

Для участия в аукционе участник перечисляет задаток до «4» ноября 2011 г. на р/с 3012000511012 в ЗАО «Центер Банк», ЦБУ 5, БИК 153001820, УНП 807000214. Получатель платежа: Филиал РУП «Жилкоммунтехника» «Центр «Белтехинвентаризация».

Дата проведения аукциона «8» ноября 2011 г. в 11.00 в Гомельском областном управлении филиала «Центр «Белтехинвентаризация» РУП «Жилкоммунтехника» по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 46

Организатор аукциона: ГОУ филиала РУП «Жилкоммунтехника» «Центр «Белтехинвентаризация».

В аукционе имеют право участвовать физические и юридические лица, а также индивидуальные предпри-

ниматели, при условии предоставления следующих документов:

- * заявление по установленной форме;
- * копия платежного поручения, заверенная банком, подтверждающего внесение задатка в размере, указанном в извещении.
- * индивидуальные предприниматели – копию документа, подтверждающего государственную регистрацию индивидуального предпринимателя;
- * юридические лица – резиденты Республики Беларусь – копию документа, подтверждающего государственную регистрацию юридического лица;
- * юридические лица – нерезиденты Республики Беларусь – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена не ранее чем за 6 месяцев до даты подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения.
- При заключении соглашения о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона организатор аукциона предъявляются:
  - * представителем физического лица, индивидуального предпринимателя, юридического лица – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность данного представителя;

* физическим лицом – документ, удостоверяющий личность.

Подача документов по почте не допускается. Аукцион является открытым. Победителем торгов признается участник, предложивший наивысшую цену за продаваемый лот.

Победитель аукциона (лицо, приравненное к победителю аукциона) в течение 3 рабочих дней со дня его проведения обязан в установленном порядке перечислить на текущий (расчетный) счет арендодателя сумму, за которую продан предмет аукциона, за вычетом внесенной им суммы задатка, а также возместить организатору аукциона затраты на его организацию и проведение.

С участником, ставшим победителем аукциона (лицом, приравненным к победителю аукциона) в течение 5 рабочих дней после оплаты стоимости предмета аукциона и возмещения затрат на организацию и проведение аукциона будет заключен договор аренды недвижимого имущества.

Документы для участия в аукционе принимаются по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 46 с 9.00 до 17.00 по рабочим дням. **Последний срок подачи документов «4» ноября 2011 г. до 17.00.**

Заключительная регистрация в день аукциона с 10.00 до 11.00. состоится по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 46, ГОУ филиала «Центр «Белтехинвентаризация». Контактные телефоны: (0232) 75 06 63, 75 06 62.

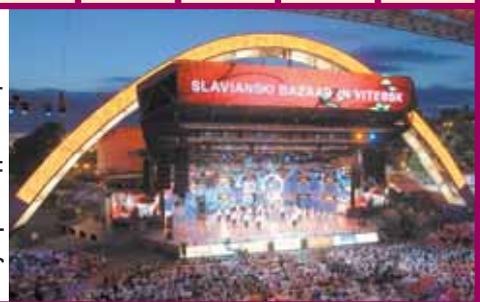
СКАНВОРД + СУДОКУ

Склаў Яўген ЛЯХАЎ.

				Адметны грыб нашых мясцін					
Краіна — суседка Беларусі	Ціха- акіянская сардзіна		Драпеж- ная вада- плаўная жывёліна	Асаблівы пакрой каўняра	Гатунак салаты				
			Гатунак яблыкаў						
Раман «Кансу- эла» (Жорж ***)	Прамыс- ловы рэгіён у Германіі			Дзверцы ў акне для пра- ветры- вання	Даўней- шая назва Тайланда				
			Ручка шаблі, шпагі і пад.						
Райцэнтр у Гомель- скай вобласці	Бабовая кармавая культура	Забраны ў зла- чынцы тавар	Амплуа гульца ў футбо- ле, хакеі	Цырка- вая пляцоўка	Імгненны водбіск, успышка				
		Ахова, нагляд				Т.зв. марскі цыган у Інданезіі	***-юнкер (чын у царскай Расіі)	Заліў на поўдні Сахаліна	
	Стаўка ў многіх гульнях	***-агонь, страляні- на з гар- мат			Азартная гульня ў карты				
	У матэ- матыцы: невядо- мы лік				Мадэль, узор, штамп	Катэго- рыя ў службе, чын			
		Асаблівы збор- падатак у Італіі				5 паэм «Хамсэ» (індыскі паэт)			
	Выступ сушы ў моры, возеры				Верш — жанр буколікі	Старая руская назва Ладагі			
Француз- ская паліцыя	Творчае амплуа пісьмен- ніка	Ласасё- вая рыба		Выслоўе, цытата перад творам					

Індустрыя масавага мастацтва

Папулярны від мастацтва

			9	3	1		
		1		6	4		
		6	5	8			
	5	9			6		8
2	3		1				6
3				8		6	5
	8		6		4	2	
					1	7	9

СУДОКУ. У квадраце 9×9 клетак размясціце лічбы ад 1 да 9 уключаючы такім чынам, каб у кожным радку, кожным слупку, у блоках 3×3 клеткі, абмежаваных тлустай лініяй, кожная лічба сустракалася толькі адзін раз, без паўтораў.

АЛКАЗЫ

8	ε	6	7	1	2	5	9	4
1	2	4	ε	5	6	7	8	9
5	9	7	8	6	4	1	2	ε
9	4	5	6	7	1	8	ε	2
7	8	2	9	4	ε	6	1	5
6	1	ε	2	8	5	7	6	4
ε	6	8	4	9	7	2	1	5
4	9	5	1	6	ε	8	7	3
8	ε	1	7	ε	4	ε	3	2

Кіраўнік: Сцяпан Сцяпанавіч.
Кіраўнік: Аляксандр Аляксандравіч.
Кіраўнік: Сямён Сямёнавіч.
Кіраўнік: Фёдар Фёдаравіч.
Кіраўнік: Аляксандр Аляксандравіч.
Кіраўнік: Сямён Сямёнавіч.
Кіраўнік: Фёдар Фёдаравіч.
Кіраўнік: Аляксандр Аляксандравіч.
Кіраўнік: Сямён Сямёнавіч.
Кіраўнік: Фёдар Фёдаравіч.

Усімлінемся!

Гуляе дама з сабачкам. Паручнік Ржэўскі ўбачыў і кажа: — Якая ж яна худая! Косткі ды скура.
Дама: — Гэта такая парода, спадар паручнік.
— Які жах! У вас, мадам, усе ў родзе такія дохлыя?

Жонка і муж за сталікам у рэстаране. Раптам жонка паціху паказвае на мужчыну, які сядзіць за суседнім сталікам, і кажа: — А вось таго, мілы, я адшыла пяць гадоў таму, і ведаеш, ён усё яшчэ п'е.
— Ды не, так доўга ніхто не святкуе.

МАТЧЫНА РАДАСЦЬ

Першы ў Беларусі завод па вытворчасці падгузкаў для дзяцей будзе ў Магілёве. У свабоднай эканамічнай зоне «Магілёў» такі праект плануе рэалізаваць замежнае прадпрыемства. Інвестыцыі складуць 4 мільёны еўра.

Нездарма бацькі немаўлят гавораць, што імартныя падгузкі цяпер — проста «залатыя»! Цэны на падобны ачынены тавар абцягаюць быць больш прымальнымі. Праектная магутнасць новага заводу — 112 мільёнаў падгузкаў у год, а першую прадукцыю плануецца атрымаць у сярэдзіне наступнага года.

Ілона ІВАНОВА.

СЕННЯ

Месяц
Першая квадра 4 кастрычніка.
Месяц у зор'і Рыбы.

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	7.23	18.30	11.07
Віцебск	7.14	18.18	11.04
Магілёў	7.13	18.20	11.07
Гомель	7.08	18.18	11.10
Гродна	7.38	18.45	11.07
Брэст	7.37	18.48	11.11

Імяніны
Пр. Ефрасінні, Германа, Мікалая, Сяргея.
К. Брыгіды, Валерыі, Пелагеі, Зянона, Людвіка, Марціна, Сымона, Сяргея.

Фота Марыі ЖЫЛІНСКАЙ.

НАДВОР'Е на зяўтра

Геамагнітныя узрушэнні

Горад	Тэмпература	Геамагнітныя узрушэнні
Віцебск	+4...+6°C	слабая
Гродна	+4...+6°C	слабая
Мінск	+5...+7°C	слабая
Магілёў	+7...+9°C	слабая
Брэст	+5...+7°C	слабая
Гомель	+11...+13°C	слабая

...у суседзіях

Варшава	+11...+13°C
Вільнюс	+13...+15°C
Кіеў	+8...+10°C
Масква	+18...+21°C
Рыга	+12...+14°C
С-Пецярбург	+18...+12°C

8 кастрычніка

1831 год — нарадзіўся (вёска Дудзічы, зараз Пухавіцкі раён) Міхал Карлавіч Ельскі, беларускі скрыпач і кампазітар, музычны пісьменнік. З пачатку 1860-х гадоў канцэртаваў за мяжой. Збіраў беларускія народныя мелодыі, выкарыстоўваючы іх у сваіх творах. Напісаў каля 100 музычных твораў, у тым ліку 2 канцэртны, санату-фантазію, скрыпачныя і фартэпіяныя паланезы, мазуркі, мініяцюры і інш. Аўтар працы «Народныя танцы Мінскай губерні», артыкулаў і нарысаў пра кампазітараў і музыкантаў-выканаўцаў. Памёр у 1904 годзе.

1871 год — нарадзіўся прафесійны барэц і атлет Іван Паддубны. Іван Максімавіч — заслужаны артыст РСФСР, заслужаны майстар спорту, уладальнік тытула «Чэмпіён Амерыкі». За сваю 40-гадовую кар'еру ён не прайграў ні аднаго чэмпіянату. Спартсмен, які атрымаў сусветнае прызнанне, называлі «чэмпіёнам чэмпіёнаў» і «рускім асілкам». Ён з'явіўся на свет у беднай сялянскай сям'і. У 17 гадоў пачаў працаваць у Севастопальскім порце грузчыкам. У 1896 годзе выпадкова апынуўся ў цырку. Там Іван двойчы назіраў за барацьбой на манежы, а на трэці раз папрасіў дазволу паспрабаваць свае сілы ў сутычках з чэмпіёнамі. Яму дазволілі. У выніку ўсе сапернікі былі пераможаны. З гэтага пачалася кар'ера барца. Паддубны стаў выступаць у цырку. У 1905—1908 гадах «рускі волат» быў пераможцам найбуйнейшых чэмпіянатаў свету па класічнай барацьбе сярод прафесіяналаў. Ён шмат гастраляваў за мяжой, імя Паддубнага не сыходзіла са старонак еўрапейскіх газет. Пасля Кастрычніцкай рэвалюцыі чэмпіён актыўна прапагандаваў новы — савецкі — спорт. Толькі ў 1941 годзе ва ўзросце 70 гадоў легендарны барэц пакінуў дыван. А не стала Івана Максімавіча ў 1949 годзе.

«Кожнаму хочацца быць справядлівым, ды не кожнаму ўдаецца».

Джон Галсуорсі (1867—1933), англійскі пісьменнік.

МАЛАДЫ ДЫ РАНЫ

18-гадовы навучэнец з Пружанскага раёна ўзяў незарэгістраваную стрэльбу, патроны і падаўся ў лес. Там малады браканьер патрапіў на высакароднага аленя і застрэліў яго. Стрэльбу і патроны канфіскавалі, заведзена крымінальная справа, а яшчэ браканьеру неабходна заплаціць дзяржаве 3 325 000 рублёў за нанесеныя страты.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.